

~~RAROS 135~~

AA-135

K.0000153392

W. Kirguson

NOVVS ORBIS REGIO-

NVM AC INSVLARVM VETERIBVS INCOGNITARVM

unà cum tabula cosmographica, & aliquot alijs confimilis
argumenti libellis, quorum omnium catalogus,
sequenti patebit pagina.

His accessit copiosus rerum memorabilium index.

in periodo eius.

Nihil arduum facis.

**ADIECTA EST HVIC POSTREMAE EDITIONI
Nauigatio Caroli Caesaris auspicio in comi/
tius Augustanis instituta.**

**BASILEAE APVD IO. HERVAGIVM MENSE
MARTIO ANNO M. D. XXXVII.**

St Henry Blount.

CATALOGVS EORVM QVAE HOC
uolumine continentur.

Index 1. 2. 3.

Præfatio Simonis Grynaei ad Collimitium	a 2
In tabulam cosmographiæ introductio per Sebastianum Munsterum	8
Aloysij Cadamusti nauigatio ad terras ignotas, Archangelo Madrignano in terprete. folio	1
Christophori Columbi nauigatio ex iussu Hispaniæ regis, ad multas insulas hactenus incognitas, eodem Madrignano interprete, folio	90
Petri Alonsi nauigatio, eodem interprete	115
Pinzoni nauigatio, eodem interprete	119
Alberici Vesputij nauigationum epitome	122
Petri Aliaris nauigationis, & epistolarum quorundam mercatorum opuscu- lum. folio	130
Iosephi Indi nauigationes	142
Americi Vesputij nauigationes IIII.	155
Epistola Emanuelis regis Portugalliæ ad Leonem x. Pont. Max. de uictorijs habitis in India & Machala &c.	148
Ludouici Rom. patritij nauigationum Æthiopiæ, Aegypti, utriusq; Arabiæ. Persidis, Syriæ, Indiæ, intra & extra Gangem, libri v i. Archangelo Madri- gnano interprete	189
Locorum terræ sanctæ exactissima descriptio autore F. Brocardo monacho. folio	258
M. Pauli Veneti de regionibus Orientalibus libri III.	330
Haithoni Armeni ordinis Pramonstrat. de Tartaris liber	419
Mathiæ à Michou de Sarmatia Asiana atq; Europea. lib. II.	483
Pauli Iouij Nouocomensis de Moscouitarum legatione liber	532
Petri martyris de insulis nuper repertis liber	549
Erasmi Stellæ de Borussia antiquitatibus lib. III.	573

ADLECTA EST HUIUS POSTERMAE EDITIONI
Nauigatio Caroli Carlsis auspicio in com-
mune Augustanis insularum.

BASILEAE AED. IO. HEINRICI W. MENSE
MARTII ANNO M. D. XXXVII.

St. Augustin

EXCELLENTI VIRO GEORGIO COL

LIMITIO DANSTETTERO ARTIS MEDICAE ET

disciplinarū Mathematicarū omnium facile principi,

SIMON GRYNÆVS.

S.

VANQVAM hoc totum naturæ spectaculū, ex quo uelut uiuo libro condisci opifex ille rerum debebat, luculenter considerationi hominum offert sese: & quo minus uel euilescere, uel fastidium & satietatem parere contemplantibus se possent nullam, plenum dignitate maiestateq̃, quocunq̃ue oculos & animum coniecisti, occurrit, & nouis assidue cœli uicibus, iucundissime nos inuitat, dum alia aliaq̃ quotidie sydera & occidunt & oriuntur, noctis dieiq̃ alia quotidie magnitudo, caloris & frigoris alia quotidie uis, alia quotidie aut senescentis aut reuiuenscentis anni forma: tamen ignaua esse uicio & socordia hominum uidetur, nec quicquam admirationis habere facies illa naturæ, estq̃ incredibile memoratu, quàm pauci mortales uel maiestate eius summa, uel uarietate mirabili excitentur. Aduersus hunc morbum hominum, omnis generis scriptores & inuentotes rerum, diuina prouidentia ueluti medicos commenta obiecit, qui imperitis & inertibus istis uim naturæ eruerent, & tanquam in lucem proferrent, & per eam opificis admonerent. Ac ut artes cæteras, quæ uariæ & multiplices sunt, aliam aliamq̃ unaquæque naturæ partem tractâtes præteream nunc, nullæ plus uel sibîp̃s autoritatis, uel naturæ rerum admirationis parant, quàm quæ cœli & terræ situm, quem illa & seorsim & quem inter sese habent, descripserunt (*ἀστρονομικῆ, γεωγραφικῆ, κοσμικῆ* Græci uacant) non absq̃ certa & euidenti multarum & difficilium artium notitia constitutas. Quæ postquam inuentæ non absque singulari beneficentia dei, & prodita literis fuerunt, rem prius impossibilem generi humano, ire non solum mente & cogitatione per cœli spatia, sed terram oculis circuire, & mundum perambulare licebat. Nam oculis & pedibus non ante uia per inuia maria patebat, quàm esset ratione expedita: quam ad rem positus cœli terræq̃ cognitu necessarius fuit. Sequuta deinde corporum in natura summorū, cum eorum magnitudinibus & interuallis notitia: quod quid aliud erat, quàm ad naturæ spectaculum ualuis apertis admitti? Non est præsentis loci dicere, quæ lux tum hominum rebus illata sit, certe fores rerum patuerunt. Nam ex hoc pleno rerum mirabilium naturæ theatro, quum studiosi omnes, animis uelut cæstro, concitis, & profundissima admiratione faucibus redissent, alij hoc impetu impulsî, maiota conari cœperunt, & intimius naturam scrutari, *σόφους* uocant: alij (hi sunt *μαθηματικοί*) quum & ingenij & animi ope summa in hanc solam contemplationem incubissent, & acie mentis finibus iam suis terrarum orbem circumscripsissent, in angustum uastitate eius, præ cœli & maiorum corporum consideratione, redacta, inuentione tan-

tarum rerum excitari, ire oculis quocunq; mentis acies præuisset, & animi cogi-
 tationem per omnes difficultates exequi ac molè terrarum orbis dudù animo
 suo permeabilè, & undiq; accessibilem circuire lustrareq; ausi: quod ceteri mor-
 tales pro infano habèt, patriã, parètes, uxorè, liberos relinquere, è tuto feliciq;
 rerum statu (est enim & hæc cogitare, & cogitata exequi, amplissimæ simul &
 mentis & fortunæ) in tot tamq; certa rerum discrimina, & mortè mediã conij-
 cere se, illi nõ solù gloriosum sed necessarium homini, sibi uero unum præ om-
 nibus rebus maxime expetendù iudicarunt: inuicti & uerè diuini animi, quicq;
 soli ius natura concessum homini, id est, genuinã & nõ degenerem spiritus sui
 nobilitatè retulisse, & imperium terræ & mariù, à primis parentibus hæredita-
 riù sibi, uendicasse uidètur: in quibus solis uetus illa humani generis nobilitas
 relaxit. Quorum uultus & ora, quum ex illa per naturã & noua rerù miracula
 peregrinatione reuertentur, ceteri hoies uelut numina quædã non immerito
 obstupuerūt, nouum cœlù, noua maria, nouas hominù & animantiù figuras,
 novos humanorù cœtuum ritus, ampliora naturæ spatia cõmonstrantù. Indi-
 gnati uidentur excelsi animi hoies, instigante numine, leuem & contèptibilem
 natura rerum existimationè, ac uindicare maiestatè eius, & ignauità hominum
 coarguere increpareq; aggressi, dum ista communi uita uelut relicta, aliud ho-
 minù genus, aliù terrarù orbè, orbi suo, suis hominibus ostenderunt. Non est
 aut putandù quod hos aut cæca lucri cupiditas, aut temeritas quæda(nã & hæc
 uitia suos postea mores in hoc tam præclarum institutum intulerūt) in cæcam
 & inaccessam naturæ mūdiciq; partem transuersos egerit, sed solida uis animi,
 & robur circa pectus triplex, profundiore quadam è noticia conceptù. Horù
 laudes extant per ænigmata ueteribus celebratæ, integris etiam uoluminibus.
 Nam hi sunt qui clausos captiuosq; utribus rationis secum uentos uexerunt,
 Quid enim nauigãti interest, uentos aut emittere quum lubet, aut admittere.
 Digni scilicet uate tanto, & Odyssæa longiore) nam istis laudibus opus hoc to-
 tum est consumptum) Hi sunt qui nauim, quum primum in eam irrepissent.
 Argo, id est, animatam & aligeram fecerūt, uolitare per inaccessa, partibus om-
 nibus moueri, gyrari, flecti, reflecti, promittere, reuocare, sistere cursum, ac del-
 phini instar inter medios fluctus ludere paratam: quicq; numinis instar, in
 quodcunq; corpus seu organum immigrassent, agile & uiuum & expeditum
 reddiderunt, ut nihil sit fabulosum, quod non facilius fidem inueniat, quàm
 industria & uis humana. Nec est quur mihi quisquam obijciat uel nautam im-
 pium uel prædonem. Nam isti desides & ignaui spiritus, quod aliud corpus
 animent, suum ab se stupefactum non possunt: quod aliud munus obeant,
 qui tueri hominis nomen non ualent: sed umbram tantum præbent, nume-
 rum complent, & oneri sibi sunt & terræ. Illi uero sunt qui inter media mūdici
 elementa præliantia, inter tempestuosum mundi spiritum, & insanum immè-
 si pelagi, & immanium fluctuum montes, ubi tot simul res exitiù minitantur,
 explorata

explorata prius apud se naturæ fide & constantia, quomodo ratione duce tanta discrimina trañcias, docuerunt. Nam eosdem ego & nauigandi lustrandiq; terras nouas & nauium autores, fuisse sapientes illos & naturæ peritos scilicet credo. Eat aliquis & neget naturæ imperium homini concessum, qui terras ferro cohercet, pontibus flumina, uauibus maria committit, ratione uelifica in seruitutem aduocat uentos, iter quod per mare facit, è cælo expedit, & in obsequium suum naturam cogit uniuersam, ipsius momentis & legibus ad res suas utiliter & opportune accommodatis. Est scilicet sagacitas spiritus illius supra omnem naturæ uim, & per omnia sibi uiam parās, dum expleat amorem, quo tacito & ineffabili bene cōstituta mēs captiua, per omnia sequitur te deus pater, & eo nimio saucia, quanto propius ignes accedit suos, quanto propius in operibus tuis te pater rerum uidet, tãto profundius uulneratur, ardentiusq; uicibus concoquitur. Ergo per omnia maria, per omnia terrarum extrema uelut amens sequitur te, lassacq; & exhausta æstu suo, amoribusq; & flammæ penitus conceptæ indulgens, desiderio immoritur tui. Quæ res quū hominis maxime propria sit, hominibus à uera hoīs nobilitate alienis, alienissima homine uidetur. Itaq; pleriq; mortales animi sui naturā, & ingenium paruipendentes (est enim sapientis solius spiritū dei in se inuenisse) ac diuinū illū morbū, diuinos amores nō intelligentes, proximis rebus stultis friuolisq; expleri mētis desiderium posse putant. Degeneres, homines, qui ut naturæ lucem, qua uiuunt & qua utuntur per omnia, nullam uident, ita sapientū inuēta & mirabiliū rerū autores, idcirco quia eas iam usu contriuerunt, pro nihilo habent. Nobis autē secus in unaquaq; re prima origo & fons est peruestigandus. Neq; uero uana uideri uis naturæ debet, tanto desiderio ad rerum cognitionē incensa, nec uulgare exemplum, Orbis partem nostro seculo inuētam esse tantam propemodum, quanta est Europa. Parum mihi etiam cætera dei opera animaduertere uidentur, qui ista non curant. Quum igitur lustrandi orbis exemplum uetus illud, quod isti literarum & omnis doctrinæ principes extulerūt iam olim, nostro seculo non infeliciter reuocarint quidam, omni laude digni uiri, quorum memoriam literis exceptam docti quidam (utinam tanta dexteritate, quanta diligentia) posteritati transmiserunt: quumq; argumēti eius libellos aliquot uulgo oberrantes, Ioan. Hutichius uir doctus, & antiquitatis mire studiosus, Heruagio nostro excudendos dederit: eos uolui idcirco inscribere tibi, quod nemo nostro seculo, quod ego sciam, in illam disciplinarum Mathematicarū lucem sublimiore mentis acie intueatur: deinde quod istam tam luculentam notitiam humanitate & suauitate, quam in moribus obtines, incredibili feliciter exornaris. Cuius utriusq; rei nemo testis fidelior esse potest quam ego ipse, qui ante annos plus minus quindecim quum summa & uoluptate & utilitate mea Viennæ te auscultarem, facile & ingenij uim incedibilem animaduerti, & humanitatem sæpe sum expertus.

Vale.

1 - from Cadamosto
 2 - from Americus
 3 - from M. Polo

INDEX RERVM SCITV DIGNARVM EX ALOYSIO
 Cadamusto & Christophoro Columbo, alijsq; sequens
 tium nauigationum scriptoribus.

A

Brilus Fidalcus praefectus
 classis folio 64. cap. 63
 Accusatio calumniatorum
 Columbi fol. 114. ca. 107
 Achiloea insula 68. c. 68
 Achiloea rex ibidem
 Adamas mirae altitudinis 9. c. 8
 Admitans dignitatis nomen 94. c. 91
 Admissionales 56. c. 53
 Aegyptij uagi 119. c. 112
 Aethiopia inferior praescorum nauatarum
 terminus 151. c. 125
 Ages radices genus 92. c. 89
 Agremus insula 72. c. 71
 Alba insula 11. c. 9
 Alberici Vesputij laus 124. c. 116
 Alchizel uestis genus 17. c. 13
 Alexander sextus pon. Max. 146. c. 133
 Almadiæ nauis genus 36. c. 36
 Almadiarum pernicitas ibidem
 Alonius Niger 116. c. 109
 Alonfi in patriam reditus 11. 8. c. 111
 Aloysij institutum 1. c. 3
 Aloysius Venetus 3. c. 2
 Alphonius Ferradus ad regem Calechut
 legatus 73. c. 72
 Ampelusium promontorium 2. c. 1
 Anamini gens Barbara 64. c. 64
 Ananinorum humanitas 65. c. 65. cultus
 eorum ac motes ibidem
 Anarchia 125. c. 117
 Andreae diui insula 42. c. 41
 Angradida insula 72. c. 71
 Animalia p numinibus culta 149. c. 136
 Animalium omnium esus prohibitus.
 folio 59. c. 57
 Animal monstruosum 121. c. 113
 S. Annæ sinus 49. c. 46. 53. c. 49. 50
 Anseres uerticolores 30. c. 30
 Anseres capite rubeo 93. c. 89
 Antonius Conzalles 3. c. 2
 Antonietus Ligur 33. c. 34
 Antropophagi 125. c. 117
 Apeliotes uentus 5. c. 3. 39. c. 93
 Apexabo 92. c. 88

Apparatus classis 94. c. 91
 Aquæ natura feruentissimæ 104. c. 98
 Ataschorea qui 70. c. 70. 74. c. 72
 Ataschoreæ occubitus in pralio 84. c. 77
 Arbores immese magnitudinis 49. c. 45
 Arbores quatuor fructuum generum fe
 races 149. c. 137
 Arces uariorum nominum 110. c. 104
 Arcipelagus 97. c. 92
 Arcus ex nasso 7. c. 6
 Aristotelis de iride sententia 128. c. 120
 Arma Nigritarum 17. c. 13. 21. c. 18
 Aromatum pretia 58. c. 55
 Aromatum uaria genera 81. c. 76
 Arquita cuiusdam in perquirendis insu
 lis studium 105. c. 98
 Ars balistaria 134. c. 126
 Ancupium columborum 7. c. 6. 41. c. 40
 Aulici regis Calechut Mauri 79. c. 75
 Auri contemptus 24. c. 21. 126. c. 118
 Auri mina 67. c. 68
 Auri effodiendi ratio 100. c. 94
 Aurifodinæ 102. c. 97. 120. c. 113. 126. c. 118
 131. c. 125. 136. c. 126
 Aurum Nigritarum optimum 17. c. 12
 Aurum obrysum 117. c. 110
 Ay insula 96. c. 92
 Azanegi populi 2. c. 1. 13. c. 10
 Azanegotum mulieres quales 13. c. 10

B

Babylonia Cayrum dicta 57. c. 54
 Bacchar mensuræ genus 86. c. 79
 Balena 55. c. 50
 Balistaria ars 134. c. 126
 Barameda oppidum 210. c. 105
 Barbazini populi 34. c. 35
 Barbazinorum mores ibidem
 Bartholomæus Polastrus 5
 Bassa regio 19. c. 15
 Batinsanfa regio 43. c. 41
 Bauser rex Calechut 150. c. 139
 Belua marina ingens 34. c. 50
 Besegne regulus 51. c. 48
 Besenegal regio Narsindi 152. c. 142
 Betelle folium Calechutensium cibus.
 folio 80. c. 75

- Bigæ Indi Calechut incolæ 56. c. 53
 Bipalia instrumenta 27. c. 26
 Bisborot Buchmel nepotis laus 23. c. 21
 Bisborot incantator 29. c. 28
 Bonæ spei caput 131. c. 125
 Boni uisus insula 41. c. 40
 Breuia maris 24. c. 21
 Brugis nobile emporium 3
 Buchena insula culta 97. c. 92
 Budomel principis ac terræ nomen. fo. 22. c. 20
 Budomel principis laus ibidem
 Budomela regio 23. c. 21
C
 Alandra piscis genus 104. c. 98
C Calatrices serpentes 28. c. 27
C Calechut descriptio 56. c. 53. 79. c. 75. 150. c. 139
 Calechutensium ciuilitas 56. c. 53
 Calechut aromatum diues 57. c. 54
 Calechutensium mercium pretia 58. c. 48
 Calechutensium uictus 59. c. 57
 Calechutensi primores omnium anima: lium esu abstinent 60. c. 57
 Calechut ab Vlisbona interuallum. fo. 60. c. 58
 Calechutensium fides ac religio 61. c. 58
 Calechutensium iustitia 61. c. 59
 Calechut regis ædes 74. c. 73
 Calechut regis luxus ibidem
 Calechutensis regis honor, quod uxores suæ à sacerdotibus stuprantur 80. c. 75
 Calechutensium ponderum ac mēsurarum nomina 88. c. 82
 Calores maximi 21. c. 16
 Cambaia regnum 151. c. 140
 Cambaia urbs ob celebritatem Cayrum Indiæ dicitur 152. c. 141
 Canarij & eorum mores 8. c. 8
 Canaria magna ibidem
 Cananorum promptitudo ac agilitas. folio 10. c. 8
 Canariæ insulæ 90. c. 84. earum nomina 8. c. 7
 Camboa id est domus auri 101. c. 95
 Canchiete auri ferax 116. c. 109. 110
 Canes comeduntur 45. c. 43
 Canes medij ordinis homines 144. c. 131
 Canea liburnica genus 98. c. 83. 111. c. 115
 Canibali anthropophagi 92. c. 88
 Canibalorum pro carne humana insequenda labor 96. c. 92
 Canibalorum regina, eorumq; ferocitas. folio 97. c. 92
 Canibalorum strages ibidem
 Canibalorum mores 118. c. 111
 Canoa nauigij genus 92. c. 87. 97. c. 92 quæ & Canca dicitur
 Canopittres stellæ 127. c. 125
 Caput de non promontorium 2. c. 1
 Caput S. Vincentij 3. c. 2
 Caput Album 10. c. 9. cut sic dictum 53. c. 35. 40. 54. c. 50
 Caput. de Chantin 11. c. 9
 Caput uiride. 19. c. 15. quur sic dictum 33. c. 35. 122. c. 114
 Capitis uiridis amœnitas 34. c. 35
 Caput rubrum 49. c. 46
 Caput casamense 49. c. 45
 Caput Verge 51. c. 48
 Caput Bonæ spei 88. c. c. 81
 Caranganora ciuitas 143. c. 129
 Caranganoræ incolæ triplices, eorumq; mores 144. c. 131
 Caranganotensium uestitus 145. c. 132
 Caraganore regiõis téperies. fo. 148. c. 136
 Cariotæ syluestres aluum cient 44. c. 42
 Carnagallus portus 85. c. 78
 Caraium nobilis insula 153. c. 142
 Cataij incolæ Christiani 150. c. 139
 Catalogus nauium Portugall. 55. c. 51
 Catholica pontifex Indorum & regni Cataij 146. c. 133
 Catholica Orientis pontifex unde originem traxerit 146. c. 133
 Cayrum Babylonia dicta 57. c. 54 58. c. 55. 59. c. 56. 62. c. 60. 71. 82. c. 76. 151. c. 139
 Celtogallia 3. c. 2
 Cananona regnum 86. c. 79
 Chanonæ regis in Portugallenses beneuolentia 86. c. 79
 Charana portus 111. c. 105
 Chesimij urbs Maurorum 151. c. 140
 Chiana Tambala 102. c. 113
 Chisfichius rex Buchemæ 98. c. 92
 Cheloa insula 88. c. 68
 Chorus 4

I N D E X.

Chorus uentus	91. C. 86	Curtana provincia	115. C. 109
Christophorus Columbus regis Portu-		Curtanae incolarum mores	116. C. 109
galliae aulicus, classis praefectus	90. C. 89	Cyaneus color	109. C. 102
Cibani montes	109. C. 103	D	
Cigianorus à Christianis defect. folio.		D Argin insula	10. C. 9
114. C. 107		Dei laus	129. C. 122
Cimbaga regio	102. C. 97	Dentalis piscis genus	353. C. 35
Ciniana regio	118. C. 111	Deus trifrons	144. C. 135
Cipagora regio auti ferax	101. C. 96	Dies festi apud indos	147. C. 134
Classis regis Calechut	89. C. 78	Diongul caput	152. C. 148
Classis iustus apparatus	94. C. 91	Diplomata regis Calecut Portugallensi-	
Colloquium Christianorum cum Ni-		bus data	78. C. 74
gritis	38. C. 38	Diuitum existimatio ingens	17. C. 15
Colloquium Christianorum cum tege		S. Dominici sinus	49. C. 46
Mauri	69. C. 69	Dominica una ex Canibalorum insulis	
Colossi	51. C. 48	folio	95. C. 92
Columborum captura	41. C. 40	Domus magnificae descriptio	100. C. 94
Colubus cur dictus Admirans	94. C. 91	Don huric laus	13. C. 47. C. 45
Columbi contra calumniatores defensio		Don Daruth	1. C. 5
folio	114. C. 107	Don Ioan rex Lusitaniae	55. C. 52
Columbus captiuus abducitur	115. C. 108	Draconis sanguis	5
Combare regnum	72. C. 71	Draconis ostium	120. C. 115
Cometa	97. C. 67	Duae palmae locus	42. C. 41
Communio reru Pythagorica	125. C. 117	E	
Condalia annuloru genus. fo. 52. C. 49		E Lephanti syluestres	29. C. 29. 45. C. 43
74. C. 73		Elephanti manus quae	29. C. 29
Coflictus Christianorum cruentus cum		Elephanti quomodo capiuntur	45. C. 45
Mauris	152. C. 125	Elephantorum pernicitas	46. C. 43. C. 62
Conspicilia pretiosa	63. C. 61	Elephanti non laedunt nisi laceffiti folio	
Cordata	1. C. 1	46. C. 43	
Corium hircinum	8. C. 8	Elephantinae carnis esus insipidus. folio	
Cori insula	11. C. 9	46. C. 43	
Corpora uetficoloria	10. C. 8	Elephantorum pedes & dentium descri-	
Cortesium	53. C. 50	tio	47. C. 44
Cortile	24. C. 22	Elephanti equorum loco	60. C. 58
Cosmetae pedissequae	109. C. 103	Elephanti turriti ad bellum instruuntur	
Cosmographiae petitia nauclero necessa-		folio	63. C. 62
ria	123. C. 116	Elephantorum pretium	63. C. 62
Cotis pro ferro usus	92. C. 87	Elephautes cicures	82. C. 76
Coronei panni	50. C. 31. 42. C. 41	Equi fascinati	51. C. 32
Crux insula Canibaloru	65. C. 92. eiusq	Eritraeum mare	59. C. 52. 59. C. 56
incolarum mores	ibidem	Euri uenti commoditas	126. C. 117
Cuchinum urbs ac regnum	48. C. 78	Experias olim quod nunc Caput uiride	
Cuchini rex Calechutensibus infensus.		131. C. 125	
folio	132. C. 125	F	
Cuchini regis in Christianos beneuole-		F Abae cito maturefcentes	27. C. 26
tia	135. C. 126	Facies gemmatae	124. C. 117
Cuchinenses pecuniae cupidi	140. C. 128	Farafangolus	
Cuchini rex gentilis	142. C. 129		

I N D E X

Farafangolus Gambrae rex 43. c. 41
 Fascinatores 28. c. 28
 Fasioli 27. c. 26
 Fastus regius 26. c. 24
 Fauonius amicitiae 142. c. 128
 Faxioli rubentes cum nigricante macu-
 la. fol. 28. c. 27
 Feles uenales 44. c. 42
 Fericta una ex Canarijs 94. c. 91
 Ferrara eques Canarijs praefectus 8. c. 7
 Ferratus mons 96. c. 92
 Fesse regnum 2. c. 1
 Flumen quoddam auriferum 55. c. 52. 93. 89
 Foedus inter Portugalliae ac Calechut re-
 ges 134. c. 126
 Fortuna prospera Christianorum ad Chri-
 stum gentiles prouocat 20. c. 16. 25. c. 25
 Fortunatae insulae 840. c.
 Franciscus Cherea sese in obsidem ultro
 offert 77. c. 74
 Francisci de Sagitta Cremonensis episto-
 la ad Pasqualigum 140. c. 128
 Frons Aphricae promontorium 88. c. 81
 Frugalitas principum Nigritarum 24. c. 22
 Funerandi mos in Calechut 81. c. 75. apud
 Canibalos 111. c. 111. 145. c. 152. 147. c. 134
 Eufatae 44. c. 42

G

Gallinae Pharaonis 30. c. 30
 Gabrae regnum auri ferax 33. c. 34
 38. c. 38. 43. c. 41
 Garzaragum insula 11. c. 9
 Gauser Calechut rex 79. c. 75
 Gazichius rex 101. c. 96
 Gemmarum uaria genera 58. c. 55. 74. c.
 73. 81. c. 76
 Gnuminensa princeps 45. c. 43
 Gossipina uestis. i. bombycina 125. c. 117
 Graecorum mos uocandi ad sacra 145. c. 133
 Gaudalupea Canibalorum insula. fo. 96
 ca. 92. alias Graccana
 Guadalupus mons Hispaniae 96. c. 92
 Guancranillo rex Hispaniae insulae 63. c.
 90. fraudulentus 99. c. 95
 Guationensis 106. c. 99. rex. Guatione-
 xius aliter 110. c. 104
 Gugetatus pro obside petitur 77. c. 74
 Gulphal insula 72. c. 71
 Gulutates mercatorum genus idololatriae

dediti 81. c. 75
 Gutturium quoddam 75. c. 74
 Guzerati mercatores eximij 150. c. 139
 Guzerat Maurorum regio 152. c. 140
 Guzerat incolae casti ac monogami 152. c.
 Gyneceum Calechutensium 80. c. 75 (140

H

Hispania insula 91. c. 85
 Hispaniae incolarum mores 91. c.
 87. 92. c. 89
 Hispania ins. quorum ferax 95. c. 89. 98. c. 95
 Hispaniarum regis ac reginae primum uotum 95
 Hodenum locus 11. c. 9 (c. 98
 Hospitalitatis exemplum 104. c. 39
 Humilitatis mirae exemplum 26. c. 24

I

Id. Iacobi insula 42. c. 40
 Iactantia carpitur 130. c. 124
 Iamica insula 103. c. 98 (65
 Ignis radix de qua panis conficitur 55. c.
 Illyberis Hispaniarum regio 12. c. 9
 Imagines in templis Caranganorum nul-
 lae praeter crucem 145. c. 135
 Imbres e montibus aurum abluunt 103. c. 97
 Incantationum efficacia 29. c. 28
 Incaustum 91. c. 75
 Incendium nauis Portugal. 87. c. 80
 Indi Christiani 56. c. 53
 India non procul ab Hispania ueterum
 sententia 93. c. 89
 Iudi pecuniae appetentes 141. c. 128
 Indorum sacri titus 146. c. 134
 Indorum nauigia 148. c. 135
 Indici fructus 148. c. 137
 Inficiendi arma modus 29. c. 28
 Infirmitas 62. c. 88
 Insularum multitudo 97. c. 92
 Insulas octingentas adiuere Portugallem
 ses 154. c. 98
 Ioannes Gonzala 6. c. 6
 Ioannes presbyter 62. c. 60
 Ioanna insula 91. c. 86
 Ioseph Indus quis, & unde Vlisbona ue-
 nerit 143. c. 13. eius laus. ibidem
 Ioseph Indus sacris initiatus 145. c. 135
 Iridis elegans descriptio 128. c. 130
 Isabella mons 101. c. 96. arx 103. c. 98
 Isabella 4. fluminum in diuersa laben-
 tium origo 102. c. 95

Iudæa de Senilla	85. c. 78	S. Mariæ de Ballera locus	64. c. 65
		S. Maria totunda insula	96. c. 92
L		S. Maria antiqua	ibidem
Achus locus	51. c. 48	Mastuchi barbæ genus	59. c. 56
Lacha aromatis genus	58. c. 55	Matinina à solis fœminis inhabitata,	
Lachæ in Cabaia magna copia	152. c. 141	folio	96. c. 92
Laconicum responsum	26. c. 24	Matinina fœminæ Amazonibus simili-	
Lamia quæ & Iamica	103. c. 98	les,	ibidem
Lanchus	40. c. 40	Mauri regis cum Portugallensibus tra-	
Landinus Vergilij interpres	128. c. 120	ctatus	69. c. 68
Laterones principum Nigritatû	25. c. 25	Maurotum perfidia	77. c. 74
Latus de ante rota	18. c. 14	Mauri regis Calechut aulici	79. c. 75
Lebegius uentus 131. c. 125. al. Lebeccius		Maurotû cum Portugall. præliû	83. c. 77
Leophonis efus	41. c. 40	Maurotû res à Christianis direptæ	135.
Leuca Hispanæ	9. c. 8	cap. 126	(71. c. 71
Libidinum incitamenta	125. c. 117	Mecha Mahumetis arca	56. c. 52. 59. c. 56
Libido promiscua	125. c. 117. 144. c. 132	Medera ins. 3. c. 2. 6. c. 6. unde dicta ibidè	
Licentia incredibilis	ibidem	Medius Pilotus	59. c. 56
Ligneum oppidum	99. c. 95	Melinda urbs	55. c. 52
Linû in pretio habitum	58. c. 55	Melindæ regis liberalitas	69. c. 70
Literatum studium apud Indos in præ-		Mel factitium	149. c. 158
tio	147. c. 134	Mensæ ex lignis pretiosis	6. c. 6
Loca ubi aromata nascuntur & export-		Mensurarû in Calechut nomina,	88. c. 82
tantur	89. c. 85	Mercatorû quorûdâ epist. 133. 126. & seq.	
Locifron oppidum	101. c. 96	Mignol succus uelut uinum inebrians,	
Locus ex Euangelio superstitiose detor-		folio	28. c. 26
tus	60. c. 57	Milapar urbs D. Thomæ templo ac cor-	
Locustarum multitudo	18. c. 15	pore insignis	153. c. 142.
Longæuitas	126. c. 117. 148. c. 136	Milibar urbs & incolarû mores	143. c. 130
Luxus regis & procerum Calechut	74	Mina auri	67. c. 68
c. 73. & priuatorum	80. c. 75	Mitigal numismatis genus ac ponderis	
		folio	17. c. 12. 157. c. 129
M		Mogolistanum caput	151. c. 140
Agnes gemma	58. c. 55	Monbaza urbs regis Mauri	69. c. 69
Mailapeta urbs	150. c. 139	Monchricus portus	5. c. 5
Maiulia numismatis genus	24. c. 21	Moneta Indorum	148. c. 156
Malafines populi	150. c. 139	Monstrum	121. c. 115
Male parata male pdita, puerb.	135. c. 126	Monzon bicche insula	98. c. 68.
Maluaticum uinum	59. c. 56	Moschea téplû idolorû	26. c. 25. 57. c. 54
Mancipiorum negotiatio	12. c. 9	Mosadeûdi principè Calechut	75. c. 75
Mangones	118. c. 111	Mos inaugurâdi principis absurd.	9. c. 8
Mapalia	51. c. 48	Munera regi Calechut oblata	75. c. 75
Marcus Zenon	3. c. 2		
Marcus Paulus Venerus	146. c. 135	N	
Mare Erythræum	56. c. 52. 59. c. 56	Aites id est patritij	144. c. 131
Mare Persicum	72. c. 71	Nandi peritia	22. c. 19. 24. c. 21
Mare tempestuosum	105. c. 98	Naremegha rex	82. c. 76
Margaritus uir celebris Columbo infen-		Narsindus rex	150. c. 139. 152. c. 142
sus	106. c. 99	Narsindi regis potentia	152. c. 142
S. Mariæ niuis sinus	53. c. 49	Nassus	7. c. 6
S. Mariæ finis nemus	54. c. 50		
			Nataror

- Natator egregius 24. c. 21
 Naues & nauigatio miraculo habitæ. folio 13. c. 11. 32. c. 33
 Naufragium 91. c. 86
 Nauigia Calechut qualia 58. c. 55. 63. 61
 Nauigia Indorum 148. c. 135
 Nauis pratoria 67. 5. 167
 Naybæ flumen 109. c. 103
 Nebeorum Imperator 43. c. 41
 Negotiatio inter absentes 15. c. 11
 Nemora sandaliij 58. c. 55
 Niger fluuius 22. c. 19
 Nigritis regio 11. c. 9
 Nigritarum mores ibidem
 Nigritarum duplex genus 15. c. 11
 Nigritarum misanthroporum forma 16. c. 12
 Nigritarum humaniorum Resp. 19. c. 15
 Nigritæ Mahumetis cultores 20. c. 16
 Nigritarum mollicies 21. c. 16
 Nigritarum hospitalitas 21. c. 17
 Nigritarum armatura 21. c. 18
 Nigritarum nandi peritia 22. c. 19. 24. c. 21
 Nigritæ libidinosiss. ac zelotypi 25. c. 22
 Nigritæ fascinatores 28. c. 28
 Nigritarum strages 37. c. 37
 Nili amnis celebritas 151. c. 139
 Noctuæ magnæ 47. c. 44
 Nuirâ. i. infimæ sortis homines 44. c. 131
 Nundinæ in Calechut 151. c. 139
- O
- Obedientiæ exemplum 24. c. 21
 Obrysum aurum 117. c. 110
 Obseruantia erga regem incredibilis 9. c. 8
 Obsides Calechut ingressuri dare coguntur 73. c. 71. & 74
 Obsidum permutatio 76. c. 74
 Ocularus testis. &c. prouerbiū 82. c. 77
 Offina quæ & Hispana insula 101. c. 96
 Oleum miræ naturæ 28. c. 27
 Oligarchia 17. c. 15
 Onzia 102. c. 97
 Opinio ueterum de terræ terminis refellitur 122. c. 114
 Oricula herba 8. c. 8
 Oriza panis confectus 149. c. 137
 Oriza sinus 153. c. 142
 Orlandus seditiosus, & Columbi hostis folio 114. c. 107
 Ormus insula 145. c. 133. 151. c. 140
- Ossa humana pro ferro 95. c. 92
 Oua struthionum 112. c. 9
- P** Alma insula 8. c. 8
 Palma iij. fructus producit in India 149. c. 138
 Palmatum succus pro uino 60. c. 57
 Palmatum si uuius 153. c. 56
 Panchea uide Combata 72. c. 71
 Panis in cinere tostus 59. c. 57
 Patens argentea moneta 148. c. 136
 Paria regio 112. c. 105. 115. c. 109
 Patriæ amor 98. c. 92
 Paui syluestres 7. c. 6
 Payra regio 120. c. 115. aromatum ferax folio 121. c. 115
 Permutatio mercium elegans 15. c. 11. 17. c. 12. 31. c. 31. 65. c. 65
 Permutatio obsidum 76. c. 74
 Petiscum mare 72. c. 71
 Petrus Synzia Aloysij amanuensis 50. c. 48. classi præficitur 51. c. 48
 Petrus Aliares 64. c. 63. 142. c. 129
 Petrus Alonius classis præfectus 119. c. 112
 Petri Pasqualigi epist. ad Germanos reuerentium uariatam historiâ cõplectens 138. c. 127
 D. Petrus Antiochiæ præsul 146. c. 133
 Pharmacum ex sale 14. c. 11
 Pharmaca ad prouocandam libidinem folio 125. c. 117
 Pharaonis gallinæ 30. c. 30
 Pilei è pennis auium facti 66. c. 66
 Pilotus itineris dux dicitur 55. c. 52
 Pinzonus classis præfectus 119. c. 112
 Piper ubi nascatur 149. c. 138
 Piscari cum pisce 104. c. 98
 Pisces in ueribus affati ibidem
 Pisces equino capite magni 47. c. 44
 Pisces quidam ingens, sui nõ ab similibus folio 66. c. 66
 Piscis in star anguillæ mirabilis 104. c. 98
 Piscium pelles pro loticis 148. c. 136
 Plinij honorifica mentio 127. c. 118
 Plinij de Iride sententia 124. c. 120
 Pluuia feruentis aquæ 59. c. 39
 Polycletus insignis pictor 127. c. 118
 Pplygamia 9. c. 8. 19. c. 15. 79. c. 75. 125. c. 117. 144. c. 132
 Ponderum Calechutensium nomina 88. c. 82
 Populi

- Populi cuiusdam anonymi mores ac in-
 stituta 124. c. 117
 Portugalliae regis fortitudo & titulus 63
 c. 62. 64. c. 62. eius potentia 134. c. 126
 Portugall. de Mauris uictoria 78. c. 74
 Portus sancti in insula 5
 Preliū Nigritarum cū Christianis 37. c. 37
 Prælium cum Mauris 83. c. 77
 Præliū atrox cum barbaris 119. c. 112
 Bratoria 87. c. 67
 Prasinus color 93. c. 89
 Præsum promontorium 131. c. 125
 Prætia mercium Calechutensium 58. c. 55
 Presbyter Ioannes 62. c. 60
 Præiilegia mercatorum Portugallensium
 in Calechut 78. c. 74
 Promuscis elephantini manus 29. c. 29. 96
 Prouerbiū 135. c. 126 (c. 43)
 Psitaci phasidai maiores 96. c. 92. 131. c. 125
 Psitacorum in nidificatio solertia 30. c. 30
 Psitacorum copia 66. c. 66
 Psitacorum regio 131. c. 125
 Puerperæ uirginibus nihil absimiles 126
 Rabulidai (c. 117)
R A fluius 49. c. 45
 Regalis portus uasti flu. 100. c. 94
 Regia Calehut 74. c. 73
 Regis Calechut maiestas ac potentia. fo.
 56. c. 55
 Regina faba ubi 136. c. 126
 Regio quædam ad meridiem uergens
 mira temperie 127. c. 118
 Regnum Mellis calore infestum 14. c. 11
 Remiges Nigritarum 44. c. 42
 Reposera oppidum 3
 Ritus idololatrarum 26. c. 25
 Rium fluius 34. c. 35
 Rubrum flumen & promont. 52. c. 49
S
 Accarum 7. c. 6
 Sacerdotum autoritas 25. c. 23
 Sacerdotum Calechutensium prodigio/
 sa licentia 80. c. 75
 Sacerdotis Caranganorensis uesania su/
 perstitiosa 144. c. 131
 Sacerdotibus Indis incontinentia capita
 lis 147. c. 134
 Sacrificandi crudelis mos 144. c. 131
 Sacrum promontorium 3. c. 2
 Sagittarij optimi 116. c. 19
 Sagres caput 51. c. 44
 Sale confectum pharvacum 14. c. 11
 Salomonis regis Iudaorum thesauri, uin
 de folio 136. c. 126
 Sambuca musicū instrumentū 32. c. 34
 Samia uasa 95. c. 92. 116. c. 109
 Samatta al. Taprobane 153. c. 142
 Sancierus Tonarus 87. c. 89
 Sandaliij nemora 58. c. 55. 109. c. 105
 120. c. 113
 Sanguis draconis 5. c. 4
 Saraffi aurei nummi 57. c. 54
 Saragna insula 109. c. 105
 Saraphus aureus nummus 148. c. 136
 Scamna insula 53. c. 49
 Scaria 9. c. 6
 Senega fluius 13. c. 10. 18. c. 14
 Senegæ accola quales 18. c. 14
 Senegæ regnum sterile ob calorem 27. c. 26
 Sericū ois generis in Calechut 57. c. 54
 Serpentes uasti 28. c. 28
 Serpentes magni, sed innoxij 93. c. 89
 Serpentū esus in delitijs habitus 104. c. 98
 Serræ aquaticæ 6. c. 6
 Serreri populi 34. c. 35
 Sibilina oppidum Hispaniæ 8. c. 7
 Signearum populorum mores 51. c. 49
 Sobobec & Semath Maurorum urbes
 folio 151. c. 140
 Soldani imperium 62. c. 60
 Sonalia pro nolis 115. c. 106. c. 120. 112
 Soyla insula 135. c. 142
 Specula nauatarum quibus tempestatem
 prospiciunt 34. c. 35
 Spedegar 42. c. 41 (49)
 Stigmata corporibus iniusta 45. c. 43. 51. c.
 Strabonis locus 149. c. 137. 151. c. 30
 Struthiones 12. c. 9
 Stupor ex rebus innotis 51. c. 31
 Subligacula bombicina 117. c. 110
 Succus palmarum pro uino 90. c. 57
 Suibus Caranganora Indica caret. fol.
 149. c. 136
 Symmetrica corpora 124. c. 117
T
 Taagaza salinae 14. c. 11
 Talea arboris genus 14. c. 91
 Tambra deus uocatur 144. c. 131
 Tambutum

I N D E X

Tabutum locus	14.C.11
Taprobane insula	62.C.60
Taprobanes opulencia	137.C.126
Tartari uagi	119.C.112
Tayni sunt nobiles	100.C.94
Tempeftas horrenda	67.C.67.87.C
80.121.C.113.123.C.115	
Templum Calechut nefaftum	62.C.61
Templa imaginibus uacua	145.C.133
Teneriffa	8.C.8
Tefenica regnum	88.C.81
Testudines cū ingētibus testis	41.C.40
Testudinū caro uitulinæ fimilis	ibidē
D. Thomæ corpus repertū	132.C.124
D. Thomæ etiam apud Ethnicos ueneratio	153.C.142
Tibiæ ac inftrumēta mufica summæ uoluptati ac admiratio ui	32.C.33
Tormenta bellica terrori Barbaris	32.C.
33.37.C.37.68.C.69.75.C.72	
Triftanfera	6.C.6
Tunetum Barbariæ regia	12.C.9
Turcarum idioma	93.C.89
Turcimani qui	34.C.35.48.C.45
Turtutes fylueftres	93.C.89
Tyrannidis imago	26.C.24

V

Vafallus	26.C.24
Vafa Samia	95.C.92
Vafcus de Ghiuan dux claffis	55.C.51
Vbenes rex Aethiopiæ	133.C.123
Velutum fericum	56.C.53
Veneturū moneta Indis gratiff.	151.C.139
Viride caput	51.C.49
Vefperiliones magnæ	47.C.44
Vefputij laus	114.C.126
Veftitus Nigritarum	37.C.37
Veftitus Calechutenfiū	60.C.58.79.C.75
Veterum error in finienda terra habitata	122.C.114
Victoria Portugallenfium de Mauris, folio.	78.C.74
Vicus Calechutenfium	59.C.57
Vida portus	82.C.76
S. Vincentij finus	52.C.49
Vincentius Lagus	5.C.4
Vincentianus Pinzonus	119.C.112
Vinū nō ex uuis, fed ex baccis	113.C.105
Vinum maluaticum	39.C.56

Vinum factitium	149.C.138
Virginitas probro ducitur	9.C.8
Viridis finus	52.C.49
Vlisbonæ uariarum gentium colluuiis folio	54.C.50
Vnguenta omnis generis	61.C.59
Vnicornes uiui	54.C.50
Vuæ uernæ	7.C.6
Vxores communes	80.C.75
Vxores uiuæ cum maritis mortuis comburuntur	72.C.76.151.C.139
Vxoria beneuolentia ac fides	151.C.139.258.C.9

X

X Aymana Hispanæ infulæ regio, folio	98.C.93
Xenia magnifica	398.C.15
Xylon	210.C.4

Z

Z Abaius Goæ dominus	166
Zaphal insula	64.C.63.67.C.68.68.C.68
Zaphalæ infulæ descriptio	88.C.81
Zaphalæ aurifodina	139.C.126
Zaphalla auri ferax	131.C.125
Zegnotorre insula	71.C.71
Zetieties mercatores	81.C.76
Zenith	129.C.128
Zilophi	19.C.15
Zuchalis rex Senegæ & quales fubditi, folio	19.C.15

EX AMERICO VESPVTIO
& Ludouico Vartomāno patritio
Romano index collectus.

A Abbaria omnium sanctorū portus	183
Abrahæ sacrificat	202.C.17
Adam ubi pœnitentiam egerit	254.C.4
Adamantis fodinæ	229.C.5
Aden urbis munitiffimæ descriptio, fol.	208.C.4.218.C.13
Adulterium morte punitum	257.C.8
Aedes ubi Cain Abel fratrem occidit, folio	191.C.6
Aedes Arabum quales	194.C.8
Aequinoctium 27. Iunij	169
Agmirus Mamaluchorū dux	195.C.8

B Ajax

I N D E X.

Aiaz urbs ac nobile emporium	215.C.7
Alexandria ciuitas Aegypti	189.C.1
Almacharan Sultani Gazophilacium, folio	216.C.8
Almada oppidum	296.C.4
Aloës triplex genus, primiq; caritas quo minus ad nos feratur	266.C.20
Aloës fragrantia ac uis mirabilis	266.C.21
Alphonfus de Albiecher protocapitane- us regis Emanuelis	184
Alui stipata immensus dolor	267.C.34
Alui ciendæ remedia	277.C.34
Amav ciuitas	190.C.3
Amantiū intemperantiæ exēplū	213.C.6
Amba fructus	245.C.15
Americi Vesputij præfatio ad Lothorin/ gum sui extenuationē cōplectens	154
Amit princeps interpretatur	218.C.12
Amitre, id est, reguli	191.C.5
Amoris infani miraculum	258.C.9
Anarchia	157. seq. 264.C.17. 208.C.24
Animalia urbis Calechut	249.C.21
Anthropophagorum ferociū crudelitas folio	161. 178. 271.C.29
Antiglia insula	175
Anthiochia	190.C.3.
Antipagmenta	236.C.2
Anzedina insula	230.C.7
Apparatus regius	242.C.11. 243.C.13
Arabum cultus ac mores	194.C.8
Arabum strages	196.C.10
Arabiq; homines plerūq; bicornes	217.C.9
Arboris genus denos fructus diuersos producens	246.C.16
Arbor possessoris sui iniuriam ulciscens folio	247.C.16
Arenosi maris pericula	199.C.14
Armusio capto rex eius tributarius Por- tugallensibus factus	186
Aromatum uaria genera	244.C.13
Astus bellici	286.C.39
Aues manu se capi permittentes	182
Auium iucundus concentus	249.C.19
Aumar præfectus militum Turcicorum, folio	198.C.12
Auri contemptus	159
Auri probandi ratio	248.C.19
Azamij populi	190.C.3

B

B abylon quæ & Cayrum	189.C.1
Bacchar mensuræ genus	248...19
Balafcha castorei ferax	223.C.5
Bandan insula, & eius incolarū mores, folio	268.C.24
Banduin pop. efferi	208.C.2
Bangella urbs Indiæ maioris	201.C.16
Bangella urbs diuissima	259.C.13
Bangellæ Christianorum mores ac reli- gio	260.C.14
Barbara insula à Mahumetano regitur, folio	219.C.16
Barbam ponere, lucus argumentū à no- stro more contrarium	239.C.7
Barri auerse coeunt	233.C.11
Bathacala urbs Indiæ	230.C.7
Bebmendo	208.C.3
Belli inter Christianos & Calechutenses causa	251.C.1
Bellum inter Lusitanos & Mahumeta- nos	288.C.40
Belzoi gummi electissimum	257.C.9 260.C.14. 265.C.19
Beneuentus ducis Lotorin. aulicus	154
Berithus urbs Phœnicia	189.C.1
Besilicca Aethiopiæ pars	176
Betoli folia uenerem excitant	239.C.7
Bibliotheca Mahumetanorum	198.C.12
Bisinagar urbs Narsingæ	231.C.10. fera- cissima cultissimaq;
Bonæ spei caput	295.C.4
Bornei insulæ celebritas	270.C.26
Boues fœminæ certuinis cornibus sylue/ stres	319.C.15
S. Bragantis urbs Babylone non infe- rior	224.C.5
Bramini sacerdotes Narsingæ ac Cale- chutensium	234.C.237.C.2. 238.C.5
Bresilicum	183
Bubacar Mahumetis socius	198.C.12
C	
C adelapalon fructus	245.C.15
Cadi pōtifex Damascenorū	193.C.7
alibi cōcionatores ita uocant	203.C.18
Caicolō urbs & eius incolarum mores, folio	251.C.1
Calechut regis superbum cognomen, folio	235.C.12. Calechut

Calechut Indicarum utrium metropo/ polis, eiusq; amplitudo	136. c. 1	Capuli ex auium rostris	255. c. 7
Calechut aedificia nullius pretij	236. c. 1	Caput bonæ spei	295. c. 4
Calechut impia religio	236. c. 2	Carauana quid sit, camelorum agmen. folio	193. c. 8. 194. c. 8. c. 201. c. 15
Calechutêses dæmonû cultores	237. c. 2	Carbasus nauis genus	170
Calechutêsiû rex nō nisi dæmonibus im molata comedit	238. c. 3. eiusq; come- dendi ritus	Carij mensuræ genus	248. c. 19
	lib. 240. c. 9	Carocapel fructus genus	245. c. 15
Calechut regis uxores à sacerdotibus stu- prantur	238. c. 3	Casæi recentis copia	193. c. 7
Calechuten siû ciuiû ordines sex	238. c. 5	Castoreû quæ adulteratum ad nos fera- tur	225. c. 5
Calechuten. uictus ac uestitus	239. c. 6	Castorei synceri uis	225. 5
Calechutensium regni qualis successio. folio	239. c. 7	Catholici aurei nummi	185
Calechutensium latria	241. c. 10	Cayl urbs	252. c. 1
Calechutensium milites & armatura. fo/ lio	241. c. 11	Cayrum urbs Nilotica	189. c. 1
Calechutensium rex morbo Gallico in- fectus	243. c. 13	Celeritatis incredibilis exemplum	157
Calechutensium medici	247. c. 18	Centocola Indiae urbs	250. c. 8
Calechut rex serpentes fouet	249. c. 22	Cercopitheci noxij	218. c. 13. 227. c. 2. 249. c. 21
Calicius portus	155	Ceruisia alba & rubra	171
Calecutia meridiem spectat	181	Ceul urbs	228. c. 3
Calige laxæ instar remigum	217. c. 9	Chambi radix pro uictu	161
Calitia receptus omnium nauigationum	181	Chani diuersoria uocantur	192. c. 7
Calx maturescere facit fructus	245. c. 15	Charaiabi, id est, uiri sapientes	166
Camatan inf. maris Erithraei	208. c. 5	Cheo portus	225. c. 6
Cambaia urbs Indiae	225. c. 1	Chersonesus aurea	184
Cambaia incolæ iusti tenaces ac probi. folio	225. c. 2	Chorazani Perfidis regio	223. c. 4
Cambaia Sultani descriptio lectu digni- ssima	226. c. 2	Christianorum duorum funesta caedes folio	178
Camelorum pernicitas	194. c. 8	Christiani D. Thomæ nuncupati. & eo- rum facti ritus	252. c. 1
Capanã actuariæ nauis genus	267. c. 23	Christianorum persecutio	252. c. 2
Camphoræ gummi	270. c. 26	Christianorum uictoria	285. c. 39. 291. c. 41
Canaria magna	155	Christophori Columbi laus	175
Canibali anthropophagi	170	Ciampana nauis genus	253. c. 2
Canibali perfidi	171	Cian diapalon fructus	245. c. 15
Cannæ	178	Cinami arbor, & fructus qualis	254. c. 4.
Canonor urbs munitiss. & regi Portu- gal. foedere iuncta	231. c. 9	Citomandel Indiae urbs	252. c. 2
Canonor pane caret	ibidem	Classis Calechutensium contra hChristia- nos	283. c. 39
Capagar urbs	235. c. 12	Clysteres ad ciendam aluum	277. c. 24
Capel nauigij genus	243. c. 12	Cociacenor socius Ludouici in itinere fo- lio	251. c. 1
Capelan urbs	261. c. 15	Coclear ex arboris folio	240. c. 9
Capillitium nigrum decoti	157	Colloquium Ludouici cū duobus Chri- stianis transfugis lectu dignissimum folio	274. c. 32
Capreæ damascenæ	193. c. 7	Colon urbs idolorum cultui addita. fo- lio	252. c. 1
Caprearum magnitudo atque fecundi- tas	256. c. 7	Comagene	190. c. 3

Comedendi mos barbarus	158	Diffimulationis exemplum	198. C. 13
Commentum ridiculum de Isaac & dæ/ monis colloquio	203. C. 18	205. C. 20	
Comolanga fructus	245. C. 15	Diuitiarum contemptus	159
Concertatio iugis ob fidem diuersam in- ter Mahumetanos	198. C. 12	Diubanderrumi portus Persiæ	22. C. 1
Concharum captura	220. C. 2	Diuortij crebritas	195. C. 7
Concio ad Mahumetanos	203. C. 18	Domus uastæ & mirifice extructæ	155
Concio ad milites excitandos	284. C. 59	Dora milium albicans	208. C. 1
290. C. 41		E	
Conscientiæ merus mala cohibet	163	E As monetæ genus	234. C. 11
Conseruantia naues	176	Ebut insigne	267. C. 25
Cophini auro exornati	266. 22	Educationis duræ exemplum	248. C. 10
Corniculæ aues factæ reliquijs dapum re- giarum uescuntur	238. C. 3	Elephantorum forma, natura ac mores. folio	231. C. 10
Credita exhibendi mira ratio	240. C. 9	Elephantum miræ magnitudinis	235. C. 10
Crudelitas in captiuos	157	Elephantum infrenes, eorumq; molles in- cessus	235. C. 10
Crudelitas in iam morituros ægrotos, fo- lio	160	Elephantorum pudicus coitus	235. C. 11
Cubilia ex retiaculis bombicinis	158	Elephanthorum ingens pretium	ibidē
Cucincultores in fidem Christianā pro- penfi	294. C. 3	Elephanthorū in Monzambrich multi- tudo, eorumq; natura	293. C. 3
Cucurbitarum usus mirabilis	17	Elephantum Taprobanes pretiosissimi. fol. 265. C. 18	
D		Emanuel rex Vesputium accersit	175
D Abuli urbs	228. C. 3	Emanuelis regis Portugalle. ad Leonem pont. max. epistola	184
Dæmonum simulacra horrifca fo- lio	237. C. 2	Emanuelis pium uotum, dextri conatus ac spes magiæ	187
Dæmonum cultus	251. C. 24	Equi ingens pretium	231. C. 10
Damar urbs opulenta	218. C. 11	Equus pretiosior urbe	234. C. 11
Damasci opulencia atque amoenitas	190 C. 5. 191. C. 6	Eranon gemma	323. C. 5
Damascenum delubrum	192. C. 6	Eremus anydros	196. C. 10
Damasceni tyranni crudelitas	191. C. 5	Eri ciuitas Persidis	223. C. 4
Damascenorum uictus	193. C. 7	Erythræi maris pericula	207. C. 21
Dantes poëta	155	Etesia uenti	200. C. 14
Dante urbs	215. C. 7	Eufra uastum flumen, quod Eufratem ef- se putant	223. C. 5
Decan urbs Indiæ, cui Mamaluchus præ- est	229. C. 5	Exequiarum ritus urbis Calechut. folio 250. C. 23	
Decan incolarum luxus	ibidem	Exigendi credita mirus mos	240. C. 9
Delubrum prope Calechut indulgentia- rū gratia acceditur	251. C. 24	Explorandi solertia	25. C. 20
Desiderium peregrinandi multis innatū 273. C. 32		F	
Demus dæmon Calechutensium ido- lum	236. C. 2. 258. C. 9	F Alcones aquilæ genus	255. C. 7
Deus superbiq; ultor	183	Fano monetæ genus	234. C. 11
Deus pro Lusitanis pugnat	289. C. 40	Farasola ponderis genus	348. C. 19
Dei impanati stulta persuasio	290. C. 40	Faseli nauis genus	162
Diffimulatio hostilis	162	Fatoma filia Mahumetis	198. C. 12
		Febbris aquæ frigidæ balneo pellitur	160
		Feltes qui Zibellum producunt	255. C. 7
		eorum pretium	261. C. 15
		Fernandus	

INDEX

- Fernandus Castiliae rex** 154
Fernandus classi paratae Vesputium praeficit 155
Fides in socium laudata 221. c. 5
Fistulae vitides 178
Flores ac rosae hiberno tempore uernantes 230. c. 8
Foeminarum uegetum corpus post partum 159
Folij cuiusdam incredibilis magnitudo folio 175
Folium arboris pro cocleari 240. c. 9
Fortitudo Mamaluchorum 195. c. 9
Fortunatae insulae 155
Franciscus de Albicio 173
Fraudis exemplum 254. c. 4
Frustrum dena genera ex una arbore, mirum 246. c. 16
Frugalitas uestium 217. c. 9
Funerandi mos barbarus 160
Funerandi mos mirus 239. c. 7. 242. c. 11. 258. c. 8
- G**
- Allinarum ac gallorum proceritas, eorumque mirabile certamen folio** 256. c. 7
Gambaiae rex amicitiam cum Portugalensibus inijt 186
Gariophyllu quomodo crescat 267. c. 25
Gaza Melachae flumen uastissimum, folio 264. c. 17
Gentis cuiusdam meticulosae perfidae atque crudelis ad theopropaeus descriptio, folio 177. 178
Gentis efferae, mitisque moribus descriptio 158. 171
D. Georgius ubi draconem consecerit, folio 189. c. 5
Gezan Arabiae felicitatis urbs uariorum fructuum ferax 208. c. 1
Gibellus odor lectiss. 227. c. 2
Gida portus 201. c. 15
Gigantum insula 174
Gionchus nanis genus 272. c. 31
Giulphar urbs 220. c. 1
Gladiatoria in pretio 241. c. 11
Goa urbis atque reparata 186
Goa urbis descriptio 220. c. 1
Goga insulae Indiae 228. c. 4
- Gospium id quod bobycinum** 210. c. 4. 225. c. 1
Graecus uentus 180
Grosapa rex foederatus Portugal. 186
Gunchi ligna 267. c. 12
Guzerat regio 228. c. 3
Giauae insulae situs, mores, religio 271. c. 28
Gyaua navigationum Patricij terminus 273. c. 31
- H**
- Habitationis mutatoriae causa frigoris ac sterilitatis brumalis immitas** 159
Harosipsi nobiles canonorum 231. c. 9
Hali Mahumetis gener 198. c. 2
D. Helena mater Constantini 190. c. 4
D. Helenae insulae pisces immensae magnitudinis complectens, atque eius quaedam alia miranda 295. c. 4
Herbae cuiusdam succu ac farinae sitis sedatur 172
Hexarchatus Damascenus, atque eius magna potentia 190. c. 5
Hippotoxotae 252. c. 2
Historiographo fidelis memoria per necessaria 291. c. 1
Histriones uelocissimi ex dura educatione 249. c. 20
Homicidae atrox supplicium 240. c. 9
Homines plumati ac picti 140. 108
Homines bicornes 210. c. 4
Hospitalitatis exempla 164. 171. 172
Humandi mos apud Tarnasari 258. c. 9. 259. c. 11
Hyems in Iunio, quod nobis absurdum uideri queat 176
Hypocrysis egregium exemplum. 215. c. 6. 275. c. 32. 277. c. 34
- I**
- Iaceri fructus** 244. c. 15
Iacobitarum princeps 219. c. 15
IESVS CHRISTVS Mahumeti impie postponitur 198. 15
Ignae radix quae & Iucha 168
Ignem terrentur elephantum 232. c. 10
Ignis insula 169
Impietas in parentes ac fratres 221. c. 5
Imposturae felicitatis exemplum 276. c. 34. 289. c. 38
- Impo**

Impudentia mingendi nihil à Cynica consuetudine abhorrens	158	Latex saccharo conditus pro uino. folio	256. C. 7
Indiæ fluuij decrescente luna auferunt præter naturam	225. C. 1	Lautentius Brita Lusitanorum dux. fo.	288. C. 40
Indulgentiarum superstitio	251. C. 24	Lebeccius uentus	155. 169. 180
Indulgentiarum fraus etiam apud Tur- cos	202. C. 17	Leonis pont. Max. laus	184
Indus fluuius	225. C. 1	Leuans uentus	169
Inedia febris remedium	160. 277. C. 34	Liberalitatis mutua pulchrum certamé	265. C. 16
Infantium negotiatio	272. C. 30	Libidinis incitamentum	158. 239. C. 7
Insulæ uirides	181	Libidinis prodigiosa licentia	158
Insulæ ditionis Portugallia regis uaria. folio	296. C. 4	Licetia Mamaluchorum	192. C. 7. 238. C. 4
Inte mename, id quod Turcica lingua so- nat, unde est u	202. C. 20	Linter nauigij genus	161. 171
Internodia habere elephantos contra re- ceptam opinionem	232. C. 10	Lisbona eadem quæ Vlisbona	175
Ioannes Maria Mediolanensis tormento- rum faber transfuga Lusitanorum, ad Christianos à Turcis redire parat si im- punitas proponatur	274. C. 32	Locus conuersionis D. Pauli	191. C. 6
Ioannis Mariæ iata abutum adornantis infelix obitus	233. C. 38	Longæuitas	2. 7. C. 9. 230. C. 8
Jogæ regis descriptio	227. C. 2	Luctus carimonæ	239. C. 7. 250. C. 23
Jogæ incolarum mores ac cultus ibicé		Ludouici Patritij uersatile ingenium. fo.	194. C. 8
Irricum uellus	185	Ludouicus se Turcam simulat quod tu- tius Turchiam peragraré queat	205. C. 20. 210. C. 4. 2. 4. C. 6
Iter ob ferarum copiam non nisi multis simul peruenit	218. C. 13	Ludouic. gratiofus & amabilis	206. C. 20
Ity insula 167. eiusq; incolarum mores ac uestitus	ibidem	Ludouicus ægritudine simulat	207. C. 20
Ity ui capta, ac uictis incolis direpta	168	Ludouicus proditus capitur	209. C. 4
Iucha radix pro uictu	161	apud Sultanum sistitur non absq; uis- itæ periculo	209. C. 4. in carcerem coniec- tus, inedia propè conficitur
Iudæorum in Mahumetanos sæuitia. fo- lio	196. C. 11	Ludouicus insaniam simulans, uexatur ab omnibus	211. C. 5
Iudæus quidam nauiu faber aquis mer- sus	272. C. 32	Ludouicus crudeliter tractatus, patientia sancti opinionem consequitur	212. C. 5
Iulianus Bartholomæus Iocundus	175	Ludouicus à regina temere adamat. fo- lio	213. C. 6
Iustitia in pretio	219. C. 15. 228. C. 3. 240 C. 9. 359. C. 10	Ludouici castimonia summæ pruden- tiæ coniuncta	213. C. 6
Iouenis quidam è classe Vesputij à fœmi- na barbara per fraudem fide data ille- ctus, miserabiliter trucidatur	177	Ludouicus liberatus è carcere, reginam uana amoris mutui spe laetat	214. C. 6
L		Ludouicus sub prætextu curandæ alibi ualerudinis de fuga consultat	215. C. 6 218. C. 13
Lacertæ bifurcis caudis	182	Ludouicus tēpestatis ui in Aethiopiam actus	218. C. 14
Lacta herba	266. C. 21	Ludouicus Persam itineris fidiff. comi- tem nactus	224. C. 5
Lagi ciuitas Arabiae	215. C. 7	Ludouico neptem offert in uxorem per- sa comes.	224. C. 6
Laserpitum unguenti genus	257. C. 9. 260. C. 14. 265. C. 19	Ludouicus ultra Giuam non est pro- gressus	272. C. 38
Laserpitij mira uis	266. C. 21	Ludo-	

INDEX

- Ludouicus duobus Christianis transfu-
gis persuadet, ut redeant ad suos. folio
274. C. 32
- Ludouicus hypocriti sancti nomen ad-
peus 275. C. 32
- Ludouici pater medicus 276. C. 34
- Ludouicus artem medicam simulās pro-
fiteretur ac ægrotos sanat ibidem
- Ludouicus quo astu Mahumetanos ef-
fugerit 280. C. 38. & sequen.
- Ludouicus equestrem dignitatem conse-
quitur 291. C. 41
- Ludouicus honorifice à rege Lusitanix
tractatus, Romam patrium solum re-
petit. folio 296. C. 4
- Luna decrecente flumina augeti, mirū
folio 225. C. 1
- Lusitanorum triūphus a claus 287. C. 39
- Luxus uestium 240. C. 10. 245. C. 15
- Liazori in sulā 180
- Lichnorum copia in regia Calechut. fo-
lio 250. C. 23
- M
- M**agnes amans Septentrionis. fo-
lio 296. C. 4
- Mahumetes Christo præfertur magna
impietate 198. C. 13. & quis fuerit, qua-
lisq; eius secta 198. C. 12. 13
- Mahumetis sepultura 197. C. 11
- Mahumetes Sultani filius anthtopophā-
gus 217. C. 10
- Mahumetanorum cultus 193. C. 7
- Mahumetanorum perfida impietas. fo-
285. C. 39
- Mahumetanorum clades ibidem
- Mahumetani nandi peritissimi 287. C. 39
- Mahumetanorum arma, & præliandi
ratio 288. C. 40
- Mahumetanorum agilitas 290. C. 40
- Malacha emporium nobile omnis gene-
ris mercimoniorum 184
- Malacha à Christianis ui capitur ibidem
- Malachenses nummi argentei 185
- Malapolanda fructus 245. C. 15
- Mamalmaricar de pace tractaturus ad Lu-
sitanos mittitur 289. C. 40
- Mamaluchi qui 192. C. 7
- Mamaluchorum fortitudo ac prompti-
tudo par 195. C. 9
- Mangolor urbs 230. C. 8
- Manuel rex Portugallix, qui & Emanu-
el folio 154
- D. Marcus fontis cuiusdam architectus,
folio 199. C. 14
- Mare circa Calechut tempestuosum. fol.
243. C. 12
- Maris cognomento Arenæ pericula. fol.
199. C. 14
- Maurus rex Malachæ imperat 184
- Mechæ urbis inclytissimæ descriptio.
200. C. 15
- Mechæ ager sterilis, & aquæ indigus, un-
deq; eò commeatus importentur.
201. C. 15
- Mecha rerum omnium emporiū ibidē
- Mechoa Calechutensium piscatores. fol.
238. C. 5
- Medici Calechutensium 247. C. 18
- Medinathalhabi urbs 197. C. 11
- Medinathalhabi ager diuina execratio-
ne sterilis ibidem
- Melacha Indiæ urbs regi Cini uestigialis
Sultanium habet 264. C. 17
- Melachæ portus totius oceani commo-
dissimus 264. C. 17
- Melcha nobilis insula 181
- Memoria fidelis historico pernecessaria
292. C. 1
- Menacheaz præfectus 220. C. 1
- Menin urbs 190. C. 4
- Mercatores Malachi peregrini 185
- Mercatura infantum 272. C. 30
- Mercimonia urbis Mechæ 201. C. 116
- Mechet portus 220. C. 8
- Mechita templum uocāt Mahumetani
197. C. 11. 206. C. 20
- Mesquitæ Saracenorum ædes 185
- Mesuer surculus pro detiscalpio 210. C. 4
- Mezatib regio 194. C. 8
- Militum delectus laudabilis 228. C. 4
- Milites Calechutensium 241. C. 11
- Mineralia 179
- Miraculum D. Thomæ 253. C. 2
- Miraculosum auxilium 289. C. 40
- Mœnia miræ altitudinis 217. C. 10
- Molaga piper interpretatur 265. C. 19
- Momia 200. C. 14
- Moneta Taprobanes qualis 265. C. 18
- B 4
- Monoch

I N D E X

Monoch gatiophylli ferax fo. 269
 c. 24. & 25
 Mons gemmarum ferax 253. C. 3
 Mons ludæorum habitaculum 196. C. 11
 Monstrum marinum 163
 Monzambtrich insula Aethiopiæ 292.
 ca. 2. eius situs ac incolarum mores. fo.
 lio 193. C. 12
 Morbus Gallicus apud Indos 243. C.
 15. 285. C. 38
 Moscheæ templa Turcica 191. C. 6
 Mulgendi mirus mos 193. C. 7
 Mulieres in bello baiulæ impedito-
 rum 157
 Mulieris prodigiosæ magnitudinis 173
 Mutes maximi 182
 Mutes sole tosti comeduntur 239. C. 6
 Museacum opus 191. C. 6
 Myristicæ nuces & mastix quomodo
 crescant. fo. 269. ca. 24. earumq; preti-
 um. ibidem

N

NAbi Mahumerem significat 198
 Naëri Calechutensium patritij.
 folio 238. C. 5. 241. C. 11
 Nandi peritia 287. C. 39
 Narlingæ regis potentia præter cæteros re-
 ges maxima 231. C. 10. 233. C. 71
 Narlingæ & Mediolani comparatio. fo-
 lio 233. C. 11
 Narlingæ incolarum religio atque cul-
 tus 234. C. 51.
 Natlingæ tegis moneta triplex. folio.
 234. C. 11
 Narlingæ regis cum Lusitanis foedus, &
 in Christianos fauor 252. C. 2
 Narlingæ rex foedus à Portugallensibus
 petit 186
 Natatores peritissimi 156. 165
 Nauale prælium 285. C. 39
 Nauidomini vituperatio 181
 Nauigia Calechutensium, & nauigan-
 di mos 242. C. 12
 Nauigia Tarnassati 259. C. 12
 Nauiprætor 178
 Navis naufragio amissa 182
 Negotiandi mirus mos 248. C. 19
 Negotiatores Calechut 242. C. 11
 Negotiatores Taprobanæ 266. C. 2

Nirai vulgi sex in Calechut 238. C. 5
 Nomothetæ Turcarum 198. C. 12
 Nornordensius 183
 Nundinæ nocturnæ ob æstum diurnū.
 folio 209. C. 4
 Nuptiæ regis Calechut sacerdotis stupro
 honorantur 238. C.

O

Obssequium transuehēdi humeris
 per pontum 165
 Oleo aspergi pro aqua consecrata. folio
 251. C. 24
 Onor insula 230. C. 8
 Onyx gemma vulgo cornicula 225. C. 1
 Ophis lapis 191. C. 6
 Opinionum discordia 198. C. 12
 Opinio Turcarum impia de Christo ac
 Mahumete 198. C. 13
 Ormus urbs unionum ferax 220. C. 2
 Ostreolæ uniorum matres 174
 Othomar Mahumetis socius 198. C. 12

P

Pleacher Indiæ urbs 255. C. 5
 Pandatan urbs 235. C. 12
 Panis ex piscibus confectus 163
 Pannoniorum ortus oppugnatur. folio
 290. C. 41
 Pannaoniorum clades 291. C. 41
 Parao nauium genus 243. C. 12. 283. C. 39
 Paradij monetæ aureæ genus 261. C. 15
 Pardij monetæ genus 294. C. 11
 Parentes senes, ac iuvenes ægrotos uen-
 dere licitum 271. C. 29
 Parchi pisces marini 176
 Parias prouincia 166
 Parricidium ingens 22. C. 3
 Pater moster ex lapillis & ossibus pisciū.
 folio 159
 Pax inter Lusitanos & Mahumetanos.
 folio 289. C. 40
 Pego urbis Indiæ clarissime mores ac re-
 ligio 261. C. 15
 Pego regis humanitas 262. C. 19. eiusdē
 luxus ac opes ibidem
 Pego incolarum salacitas 263. C. 16
 Penda insula 292. C. 2
 Perdai autea moneta 278. C. 4. Pardai di-
 citur 231. C. 10
 Peregria

16
I N D E X

Peregrinationū uaria pericula	271. c. 29	Præstigia sepulchri Mahumetis	199. c. 13
Perfidia in amicum	223. c. 3	Præces regum ac magnatum, præcepta sunt	176
Perfidia supplicium	ibidem	Precandi mos mirus	241. c. 10
Periculi ex improuiso grauis prouisio. folio	173	Præbyteri Ioannis cum portugallenſibus foedus	186
Perle nouata dictio pro unionibus	174	Præbyter Ioan. Aethiopię rex	219. c. 15
Permutatio uxorū mirabilis	240. c. 8	Proditio hostilis	162
Perſæ mercium adulteratores	223. c. 5	Promptitudinis mirę exemplum	195. c. 9
Perſarum comitas liberalitasq̃	224. c. 5	Promuſcide Elephas ferit hoſtem alligato gladio	232. c. 10
Perſe quidam Ludouicum liberaliter excipit	224. c. 5. neptem in uxorem offert	ibidem	
Petrarchæ testimonium	154	Proſtitutio uxorū filiarumq̃ ultronea folio	160. 164
Petrus Antonius Mediolanenſis	274.	Proſtitutio nouę nuptę	256. c. 8
c. 32. uide ſupra Ioannes Maria		Proxenetę mirabilis uſus	248. c. 19
Petri Anthonij infelix interitus	282. c. 58	Pſitaci uarij coloris	249. c. 21
Petulantię muliebris exemplum	folio 213. c. 6	Pſitaci uerſicolores	255. c. 7
Pharmaca ad prouocandam libidinem. folio	158	Pſitaci uocales ac pulchri	261. c. 15
Phaſeli nauigij genus	156	Pua morbum Gallicū ſignificat	283. c. 38
Pianphu ſetico inobilis urbs	375. c. 29	Pudendorum nulla uerecundia	159
Piſti ac plumati homines	167. 168	Pudoregerendi	158
Piloti fulcandi æquoris peritiſſi.	199. c. 13	Puerperarum dolor leuis	158
Piperis origo, ſpecies formaq̃	244. c. 14	Pulfus ægitudinis aut ſaniratis index. folio	276. c. 34
Piper Taprobanes procerum	265. c. 18	Puſtulæ in India ſæuiunt	243. c. 13
Piſces ſole toſti	239. c. 6	Pydet ciuit. Taprobanae	164. c. 17. 265.
Piſces immenſæ magnitudinis	295. c. 4	Pylæ elaboratæ	200. c. 14 (c. 18)
Piſcium ingens copia	172	Pyropi gemmatum genus, qui & Rubini	253. c. 3
Plinij testimonium iunioris	154	R	
Poliar uulgi ſex in Calechut.	238. c. 5	Reame urbs	216. c. 9. eius cœli tempe
Polygametia	240. c. 8	rie incolæ longæui	ibidem
Polygamia	193. c. 7	Reditus Veſpurij in Hiſpaniam	168. Liſbonæ ſplende excipitur
Ponens uenti nomen	155. 179	Regio circa Sodomam ac Gomorthã ſteriliſſima, aquæq̃ indiga	196. c. 10
Ponderum ratio in Calechut	248. c. 19	Regio. Anydros aquæ indiga	172
Pontes leuaritij	161	Regis de Decan mores	229. c. 6
Populatio pro pago inſuetum uocabulum	161. 164	Regum ac populorum quorundam nomenclatura	255. c. 11
Porta inſula	243. c. 12	Regum præces præcepta ſunt	176
Portugallenſium glorioſa uictoria	148	Religio in periculis multo maxima eſt	189
Prælium atrox cum barbaris	162. 167	Religio diuerſa ciuiliſ diſcordiæ ſeminarium	215. c. 7. 198. c. 13. 224. c. 19
Prælium ingens cum Arabibus	296. c. 10	Remedia alui ciendæ	277. c. 34
Prælium nauale	285. c. 39	Renatus Lotharingiæ dux	154
Prælium cum Pannanijs	291. c. 41	Retiacula, cubilium uice	158. 164
Præmium exequiarum ſacerdotibus perſoluitur etiam apud Turcas	250. c. 23	Reubarbari copia atq̃ uilitas	223. c. 4
Præſidium firmum Malachæ impoſitū. folio	185	Rex	
Præſidium coloris genus	255. c. 6		

17
I N D E X

- Rex de Aufiam foedus cum Portugallen
sibus fertur, donis ad hæc missis ma-
gnificis 186
- Rex de Decan Gogan fruitur tributaria
folio 228. c. 4
- Rhoda urbs 209. c. 4
- Ritus conuocadi Mahumetanos ad de-
lubra 276. c. 35
- Rubini 253. c. 3
- Rubri maris intemperies 207. c. 21
- Rubrica pannis inficiendis idonea, fol.
218. c. 14
- Rumi Christiani reges Turcis finitimi,
folio 260. c. 14
- Rore pro aqua utuntur 172
- S
- S**acerdotum licentia ac immunitas,
folio 138. c. 4
- Sacrificadi ritus apud Mecham 203. c. 18.
apud Calechutenfes 237. c. 2
- Sagittarij periti 157
- Sal optimum 208. c. 3
- Sambuc nauigij genus 243. c. 12
- Samory, id est, in terris deus, rex Cale-
chut 235. c. 12
- Sana urbs Arabiae felicit 217. c. 10
- Saraphi moneta aurea 186. 195. c. 5
- Sau auis genus 249. c. 21
- Sarcophagi Mahum. miracula 199. c. 13
- Sauain militum dux 228. c. 4
- Schira urbs 223. c. 5
- Scottatio licita 158
- Secha idem quod sanctus 218. c. 12
- Sechamir dicitur Sultanus Arabiae felici-
cis 218. c. 12
- Secla Mahumetis qualis 196. c. 13
- Sepulchri D. Thomae miracula 253. c. 2
- Serici copia 223. c. 4
- Seroccus uentus 169. 179
- Serpentum uastorum tria genera 249. c. 22
- Serpentum immunitas ibidem
- Serpentes loco naminum culti è caelo
sumpti existimantur 250. c. 22
- Serpentum occurfus prosper habetur ibid.
- Serpentes uastissimi 267. c. 25
- Serpentes horrifici 163
- Serrationa regio 180. 181
- Sibillia ciuitas Hispaniae 175
- Sidi Hierophanta 198. c. 15
- Simonis Martini peritia in rebus bellicis
folio 286. c. 39
- Simplicitas credula 166
- Simulacra daemonum horrifca 237. c. 2
- Simulacrum demonis in templo 251. c. 24
- Sitis sedandae mira ratio 172
- Siti multi absumpti 200. c. 14
- Sodomae ac Gomorrae uestigia 95. c. 10
- Somler insigne regis Calechut 241. c. 11
- Sophi rex Persarum 224. c. 6
- Sotularia gemmata 229. c. 5
- Specus in quo poenitentiam egisse Adam
fertur 254. c. 4
- Squilaz urbs 224. c. 5
- Stupra uirginum ac uxorum honori ha-
bita 160
- Successus regis Portugalliae prosperi, fo-
lio 184. & sequent.
- Suduesius uentus 188
- Sultani Damasceni tyrannis 191. c. 5
- Sultanus Mecha 200. c. 15
- Sultanus Ananiorum 208. c. 5
- Sultanus Sanae 209. c. 4
- Sultani Arabiae milites, & eorum arma-
tura 210. c. 4
- Sultani uxor Ludouici amore corripit-
tur 211. c. 5
- Sultanus Arabiae sanctus habetur, quod
ab humanis cedibus abstineat 218. c. 12
- Sultanus Cambaiae 220. c. 1. 225. c. 12
- Sultani Otmus filij alterius in parentes
impietas 221. c. 3
- Sultani iunioris crudelitas ibidem
- Sultanus parricidium morte luit 222. c. 3
- Sultani Cambaiae plixa descriptio 226. 3
- Sultanus ueneno uescitur, à pueris ira
assuetus, quod expuens in fontes, eos
ira perimit 226. c. 2
- Sumatra quae & Taptobana, insula. fol.
264. c. 17. 265. c. 18
- Superbiae uindex deus 183
- Superstitio Mahumetanorum 199. c. 13
- T
- T**Aessa urbs templo magnifico cele-
bris 217. c. 11
- Tamerani deus Opt. max. dicitur 236. c. 2
- Taprabonenses situs ac eius incolarum
mores 265. c. 18
- Taprabonenses urinatores eximij 267. c. 22
- Tarnasari

18
I N D E X

Tarnafari Indiae urbs, regis atq; incolarum mores 255. c. 6. 256. c. 7
Tarnafari ciues albicantibus hominibus nouas nuptas stuprandas profitantur 256. c. 8
Tarnafari ciues in hospites liberales, folio 257. c. 8
Tactaruca piscis ingens coriū 267. c. 23
Tempestatu incommoda 176
Tempestatu in mari horrida 179. 180. 181. 218. c. 14
Templi Mahumetis descriptio 197. c. 12
Templi Mechæ descriptio 209. c. 17
Thalæ nauis genus 220. c. 1
Thesaurus ingens 144. c. 13
D. Thomæ miracula 255. c. 2
Tormenta bellica terrori Barbaris 165. 167. 174. 178
Tripolis 189. c. 2
Tristanus à Cugna Lusitanis periclitantibus suppetias fert 289. c. 40
Tristani laus 292. c. 2
Triumphus Lusitanorum 287. c. 39
Trompatam urbis incolarum frugalitas folio 235. c. 12
Tuberum ingens ubertas 191. c. 7
Turchia ubi 193. c. 7
Turris in qua Paulus, qui tum Saulus Christianos afflixit 192. c. 6
Turtures pisces 172
Tyrannis in plebem intoleranda 258. c. 5
Tyrannidis affectatæ supplicium 222. c. 3
Tyrannicidæ præmium ibidem

V

VAbulum sub presbyteri Ioannis dominio 186
Vaccæ unicornes 219. c. 15
Vestigal incredibile 231. c. 9
Vellus Itricum 185
Velutum serici genus 193. c. 7
Veruex pondo 40. pinguis 211. c. 5
Verueces pinguissimi ponderosis caudis folio 216. c. 9. 219. c. 15
Veruecum uilitas, duodecim scilicet uinico aureo 256. c. 7

Verzinus color qui & præsilium 255. c. 6
Vesputij auunculi laus 154
Vesputius 4. nauigationū libellum pollicetur 161. 165. 185
Vesputij reditus in Hispaniam 168
Vesputius in nauidominum inuehitur, folio 182
Vesputius rudem flagitat 183
Vestigia magnorum pedum 175
S. Vincentij caput 178
Viuum factitium 171
Vlisbonæ laus 296. c. 4
Vncalent patibulum dicitur 240. c. 9
Vnicornes mira specie ex Aethiopia aduecti 204. c. 19
Vniones 500. unica nola permutati 171
Vnionum uilitas 173. 174
Vniones maturi ac immaturi 175
Vomitus herbis prouocatus 160
Vrinatores peritissimi 287. c. 39
Vuæ sine granis dulcissimæ 216. c. 9
Vxores à sacerdotibus stuprantur, præmio proposito 238. c. 4
Vxorum mira permutatio 240. c. 8
Vxores uiuæ mortuis maritis se comburant 258. c. 9. 263. c. 16

Z

ZAchariæ corpus ubi sepultum, folio 192. c. 6
Zambei princeps potens 194. c. 8
Zambei prædabundus 194. c. 8
Zaylon insula 255. c. 5
Zaylon gemmarū ferax, & quomodo eruantur ibidem
Zaylon incolæ Narsingæ regi uestigiales & eorum mores qui 254. c. 4
Zeila portus ac urbs celebris, fol. 218. c. 14. 219. c. 19
Zeilæ incolarū mores & habitus ibid.
Zibellum unguentum 255. c. 7. 261. c. 15
Zibith urbs opulenta 217. c. 11
Zida portus ac urbs elegans, qui & Gida, folio 206. c. 20
Zinziber quomodo nascatur 244. c. 14

F I N I S

I N D E X

19

INDEX E BROCARDO, MARCO PAVLO VENETO,
Hajathono, Mathia à Michou, Paulo Iouio, Petro Martyre, atq;
Erasmo Stella nouarū insularū scriptoribus collectus.

A

Baga filius Haoloni, patri succedit 446.c.32	tum locus 353.c.53
Abaga in uasa Aegypto, Tur quiam uastauit 448. cap.34	Allau rex Tartaricus Barcka uictor, fo/ lio 330.c.1
Abaga ueneno moritur 405.c.36	Allau obsidet Baldachum 335.c.13
Abasia India intermedia 413.c.43. uarijs animantiū generibus referta 414.c.45	Allau tyrannidem aboleuit 342.c.29
Abraiamim incantatores 404.c.23. 407. cap.30	Altitudo polaris 541
Accaron ciuitas 320	Amalech 319
Aceda 321	Amazones terror mundi 498.c.10
Alechmangi prouincia 377.c.54	Ambasiator 330.c.2
Achor uallis 310	Ambrum ex cete marinis 411.c.59
Acon quæ & olim Ptolemais 299	Amu prouincia 306.c.47
Acon ciuitas obsessa capitur 469.c.52	Amurates proceres Aegyptiaci dicuntur, folio 467.c.50
Adamantes quo pacto reperiant 407. cap.29	Anarchia 416.c.49.574
Aden prouincia D. Thomæ prædica/ tione nobilis 413.c.43. eius luculenta descriptio 414.c.46	Anatoth Ieremiæ patria 312
Aden Sultanus bello uictus 413.c.44	Angania insula 403.c.21
Adoptionis ius 388.c.53	Animal quoddā catti simile muschum producit 357.c.62
Adulteriꝝ pœna in uiros & fœminas 326	Antheradum 301
Adulterium uetitum 354.c.55	Anthropophagi 401.c.16. & 17.360.c.63
Adumim castrum, latronū spelunca 312	Antilibanus mons 300.303
Aegyp. descriptio copiosa 327.471.c.54	Antiochia quæ & Affor 302
Aegypti forma Δ 328	Antipatrida quæ & Arsur 320
Aegypti situs ibidem	Aphec ciuitas 307
Aegyptus Christi religione claruit ibid.	Aquæ potabilis magna penuria 340.c. 25.342.c.30
Aegypti conditio statusq; 466.c.50	Aquæ amarae ac uitides altum cientes, folio 340.c.25
Aegypti imperij crebra mutatio 468.c.52	Aquilæ feroces lupos aggrediuntur, fo/ lio 370.c.17
Aestus maximi 340.c.23	Aquileiæ obsidio ac expugnatio 506.c.
Aethiopia 327	Arabia triplex 298 (14)
Aethiops nunqd mutare pellē potest 323	Arabia magna 299
Aetij Ro. ducis uictoria de Attila 505.c.14	Atachas castrum 301
Aex castrum Tyri 300	Aradium quæ Antheradum 301
Air calamus aromaticus 493.c.7	Aradius filius Chanaan ibidem
Alani qui 500.c.12	Aramathia 318
Alania deserta ibidem	Aratheus Arathan conditor 301
Alanorum irruptiones in Romanam Rempub. 501.c.13	Arath mons altiss. 424.c.9
Albis fluiuis 501.c.12	Arbor folis 341.c.27
Alborum dies festus Tartaris 369.c.15	Archimanditæ 544
Alchai mons sepulturæ regum Tartaro/ rum locis 502.c.13	Arcladam prouincia 382.c.41
	Areopolis quæ olim Ar 311
	Argentei Adriani imagine insigniti, fo/ lio 502.c.13
	Argon rex Indorum à Cham sui sangui nis uxorem

I N D E X

nis uxorem impetrat 333.C.9
 Argonus filius Abaga, interfecto Tangador, in imperium successit Tartarorū 452.C.38. eius obitus 453.C.38
 Argon sagax gens & elegans 358.C.64
 Arietes maximi 338.C.22
 Aristoteles architectus 540
 Arma Moschouitarum 548
 Armeniæ rex Christicola 326
 Armenorum fides 326
 Armeniæ minoris laus 334.C.11
 Armeniæ maioris descriptio 335.C.13
 Armeniæ regni descriptio 423.C.9
 Armeniæ rex Tartarorū Cham imp. fidē Christi accipiendā persuadet 441.C.23
 Armenorum magna clades 460.C.44
 Arnon torrens 311
 Atomatum caritas unde 533
 Ars inuadendæ tyrannidis mira 341.C.28
 Ascalon urbs 321
 Ascelinus legatus pro pace impetranda ad Tartarorum Cham 420.C.5
 Asia duplex profunda & maior 464.C.47
 Asini pulchri & pretiosi 337.C.19
 Asinini Saraceni 325
 Asinorum terra 301
 Asphalti lacus bituminis 310.311
 Assassini sicarij 341.C.28. & seq.
 Astrologi in rebus bellicis cōsulti 362.C.3
 Astrologia in pretio 394.C.64
 Atilia primus Iuhtorum rex 505.C.14
 Atila in Gallias irruptio ibidem
 Atila cōsultis aruspibus infeliceiter cū Aëtio pugnat 505.C.14
 Atilæ late grassantis uiolentia 506.C.14
 Atila prima nuptiarum nocte apoplexia suffocatur 507.C.14
 Auaritiæ supplicium fames 336.C.16
 Auaritiæ ingenium 346.C.38
 Auaritiæ pœna 443.C.26
 Aucupandi ratio 370.C.19
 Aues aucupio destinatæ 371.C.19
 Augusta Vindelicorum 502.C.12
 D. Augustini mors 503.C.13
 Azotus 320

B

Babylonia Chaldaeorum regni metropolis 425.C.11
 Babylonia Aegypti 328

Bahutin 312
 Baian Chinlan à centum oculis nomen sortitus 389.C.54
 Balac ciuitas 343.C.31
 Balasciæ prouincia, cuius reges profapiā Alexandri magni iactant 344.C.34
 Balassia gemmatum ac metallorum ferax ibidem
 Baldachum ciuitas quæ & sulis 336.C.16 expugnatur, ibid. 344.C.25. olim
 Babylon 429.C.15
 Baldat Suites 304
 Balduinus rex Hierosolymitan. 299.310
 Balduinus Constantinopolis imp. 330.C.1
 Bangala prouincia 386.C.45
 Baptizandi mira ratio 324
 Barca rex Tartarorum 330.C.1
 Barca prælio uictus ab Allau. ibidem
 Bargu campestria 356.C.61
 Batones duo uenationi præfetti 370.C.18
 Batones xij. regnis Cublai præfetti, & eorum officia 373.C.22
 Bascia palmarū nemore cincta 336.C.16
 Basciæ prouinciæ descriptio 344.C.35
 Basilij Moschouici ducis literæ 536
 Basilij laus 547
 Basman regnum 401.C.15
 Basternæ populi 571
 Bathi imp. Tarra. in Hungaros 489.C.4
 Baydo Imp. factus à suis interficitur 455
 Beduini incolæ terræ sanctæ 324 (C. 40
 Bela regis Hungariæ conatus aduersus Bela euasit præliū ibid. (Tarra. 489.C.4
 Belisarij de Vandalis uictoria 503.C.13
 Bellena ciuitas 302.309
 Belli inferendi quadruplex ratio consideranda 466.C.49
 Bersabee Iudææ terminus 321.302
 Berytus 300. Bethagla 310
 Bethania castellum 312
 Bethel 309.311. Bethleem 318
 Bethoron 318 Bethsaida 304
 Bethsames 320 Bethsan ciuitas 305
 Bethsura castrum 321
 Bethuliæ mons 306 Bezec 319
 Biblium ciuitas 300
 Bircorum magna copia 402.C.18
 Bitumen medicinale 311
 Blasphemias in Christum 365.C.6
 Blondus

I N D E X

Blondus perfrictus	504. c. 13	Cangigu prouincia	386. c. 46
Bochara ciuitas Perfidis	330. c. 1 (c. 11)	Canclu ciuitas	387. c. 50
Boech prouinciæ inhumani cultores	400	Canclu prouincia	379. c. 38
Bohemi ex Sclauis oriundi	501. c. 12	Canosolim castrum	339. c. 22
Bombix arbor	410. c. 35	Caphar progenies Cumanorū	469. c. 52
Boristhenis fluuij ortus	525. c. 3	Caphic proditor Casani. Christianorum	
Borussiae situs	573. 574	prouincias prodit Soldano	457. c. 43
Borussiorum primus rex	581	Capharnaū fōs & regio	303. ciuitas 304
Borussiorum leges	ibidem	Capuli ex piscium dentibus	508. c. 14
Borussiorum idololatria	ibidem	Caraiā prouincia 7. regnis inclya	380. c. 39
Borussiorum perfidia	585	Carasminorū regni descriptio	419. c. 8
Bothnopolis	311	Carbagandan scitis Casani in imperio	
Borum oppidum	300	successor	461. c. 45
Boues gibbosi	338. c. 22. syluest. 357. c. 62	Carbagandan apostata	ibidem
Boues elephantī magnitudine	386. c. 45	Carbanda reguli Tart. potētia	463. c. 47
Boues pro dijs culti	404. c. 24. 407. c. 28	Carcham prouincia	347. c. 40
Brius flumen auriferum	380. c. 38	Cariath Iarim ciuitas	318
Brocardus Lutheranus	324	Chariath Sephet	320
Bube auis Tartaris sacra	435. c. 16	Caritas aromatum unde	533
Burgundi unde	501. c. 12	Carith torrens	310
		Carmelitæ à monte Carmelo	320
C		Carnes crudæ comeduntur	381. c. 39
Caafu uobilis ciuitas	387. c. 50	Carocoram Tartarorum origo	352. c. 53
Cades berne	318	Caromora flu. uastum	376. c. 31. 388. c. 52
Cæsarea Philippi	302. 309	Casale Lamberti	299
Cæsarea Palæstinæ	320	Casani Argoni filius in Imp. per simu-	
Cassa ciuitas	536	lationem electus	453. c. 48
Caigui frumenti ditissima urbs	391. c. 60	Casani fidei Christianæ defensoris cum	
Cain insignis urbs	390. c. 56	Soldano prælia	ibidem
Calacia metropolis Tanguth	358. c. 63	Casani laus	456. c. 42
Calceamenta de gamuco	368. c. 14	Casani subsidio regis Armeniæ Sarace	
Caligo æris arte magica facta	338. c. 22	nos bello inuadit	458. c. 44
Caliphus Saracenorū prælatus	336. c. 18	Casani testamento & multis egregijs	
Caliphus ob auaritiā fame necatus ibi.		post se relictis legibus moritur	461. c. 45
Caliphus sectæ Mahumeti pontifex auaritiæ		Caspium mare multa flu. excipit	493. c. 7
pœnam morte luit	443. c. 26	Cassar prouincia	346. c. 38
Calores imēsi	340. c. 23. 406. c. 36. 408. c. 31	Castrum peregrinorum	320
Caluatiæ locus	316	Casus facete relatus	542
Cambalu tremestre Cublai regis diuerticulum	365. c. 9	Catalogus regum ac imp. Tartarorum	
Cambalu ciuitatis descriptio	366. c. 10. &	354. c. 54. 495. c. 8	
eius incolarum mores	ibidem	Catalogus imp. Turcatum	510. c. 15
Camphora auro æqualis	402. c. 19	Catapultæ instrumentū bellicū	380. c. 58
Campition urbis idololatria	351. c. 49	Catai regni descriptio	419. c. 1
Camul prouinciæ situs ac mores	350. c. 46	Cataium urbs	539
Cana Galilææ	306	Cathalaunici campi	505. c. 14
Canes trahendis rhedis affueti	416. c. 48	Catholicus orientis sacerdos	326
Canes asinis æquales	379. c. 38	Caudati homines	402. c. 19
Canū cū omnibus certamen	387. c. 49	Caydu nepos Cublai cum Naiā in Cu-	
Canfa ciuitas	393. c. 64	blai conspirat	561. c. 1
			Cazaci

INDEX

- Cazaci Tartarice prædones 500.c.12
 Cedar ciuitas 504
 Cædes Neptalim 505
 Cedron torrentis 515
 Cærimonie Tartarorum 369.c.15
 Cerui equorum loco 357.c.61
 Ceruisia Tartar. uarij generis 422.c.6
 Chaldaeorum regni descriptio 425.c.11
 Chā in Christiā, humanit. 331.c.333.c.7
 Cham in Christi fidē propensus, legatos
 ad pōt. Ro. pro doctorib. mit. 331.c.4
 Cham Paulos magnifice in patriam di-
 mittit, quanq̄ inuitus 334.c.10
 Cham nomen Imp. omniū apud Tart.
 434.c.16. dicitur & Can 435
 Changius è paupere Imp. Tartarorum
 factus 434.c.16
 Changius Can. i. Tarta. Imp. 436.c.71
 Changij iam morituri, ad xij. filios pro
 concordia tenenda adhort. 436.c.17
 Chapar Tart. princeps potens 465.c.47
 Chesmur prouincia locis natura muni-
 tis ualidissima 345.c.36
 Chinchis rex Tartarorum primus. Vni-
 cham prælio uincit 353.c.55
 Chinchis obitus ibidem
 Chincui castrum munitiss. 376.c.30
 Chisi ciuitas 356.c.16
 Christiani transfogæ 523
 Christi religio in Oriente 325
 Christi cultus in Aegypto 328
 Christiani titulotenus perstricti 362.c.4
 Chronus fluuius 575 (86
 Ciambæ prouinciæ potētia Cublai fitri-
 butaria 399.c.9
 Ciandu palatio nobili insignis 359.c.65
 Cianfu ciuitas 376.c.31
 Cianglu ciuitas 387.c.50
 Ciangiam ciuitas 395.c.66
 Ciangaiuorum ciuitas Chāmagni regia
 Ciarciam arenosa 547.c.43 (558.c.64
 Cigata frat. Chā Christiā. factus 346.c.39
 Cinchis Cublai premogenitus inter xxij
 filios. 364.c.8. de concubinis xxvij. ib.
 Chinchinthalas prouincia 355.c.47
 Cinereth 306
 Cingianfu ciuitas 391.c.61 (62
 Cingingui incolatū pfidia punita 392.c.
 Cinkis natiuitas & potentia 495.c.8
 Cinkis primus Tartarorum Imp. ibidē
 Circassi 494.c.7 D. Cirullus ibi.
 Cison torrentis 506
 D. Clemens ibidem
 Clemensio ciuitas Tartarorum 352.c.6
 Cleopatra Aegypti regina 312
 Cobila Cā 5. Tartarorum Imp. 445.c.30
 Cobinan ciuitas 340.c.26
 Codorlaomer rex 505
 Cœlesyria 398
 Cogracam filius Cublai 381.c.40
 Cochan fluuius 494.c.7
 Coilum regnum 408.c.31
 Comacula ciuitas 338.c.22
 Comari prouincia 408.c.32
 Cometes 483.c.2
 Concordiæ uis exēplo offensa 436.c.17
 Conigangi ciuitas opulentiss. 389.c.55
 Coniugium inter mortuos 355.c.58
 Consilium recuperandæ terræ sanctæ co-
 piose per tria capita 472
 Consuetudo uetus uim ueri hēt 399.c.7
 Corallium collo appensum, & pro mo-
 neta 579.c.37
 Corganqui & Caigni urbes 388.c.52
 Cormosa ciuitas 359.c.23
 Cosmographorum ueterum uarij erro-
 res folio 508.c.14. 532
 Cotam prouincia 547.c.41
 Crack 306.310. 470.c.53
 Crapula Lithuanorum 526.c.3
 Creanum mare 339.c.23
 Cremam nobilis ciuitas 338.c.21
 Crocodili & eorum natura 471.c.54
 Crudelitas in hospites 381.c.40
 Cublai magnus Tartarorum rex, qui &
 Cham dicitur 331.c.2
 Cublai integro libro descriptio 361.c.1
 Cublai de Najam uictoria 362.c.4
 Cublai iij. prouincijs augetur 363.c.5
 Cublai Christianis aduersus Iudæos &
 Saracenos patrocinator 363.c.6
 Cublai in milites præclare se gerentes li-
 beralitas 363.c.7
 Cublai forma, uxores, & familia 364.c.8
 eius concubinae ibidem
 Cublai in conuiujs magnificē. 867.c.13
 Cublai in uenando & aucupando uo-
 luptas 370. & seq.
 372 Cublai

I N D E X

Cublai opulentissimus	372. c. 21	E Brietatis exemplum	345. c. 31
Cublai prouidentia, quum annonæ in-		E Edel flu. qui & Volha	493. c. 7
grauescit caritas, eiusq; in pauperes be-		Edeffa quæ olim Rages	298
nignitas	374. c. 24	Egrigaia prouincia	358. c. 63
Cublai de rege Mien uictoria	384. c. 42	Elephanti turriti	384. c. 42, 412. c. 41
Cublai prouincia Mâgi auctus	389. c. 54	Elephâti xx. annuum tributum	400. c. 9
Cublai in Zipangrios bellum	397. c. 3	Elephanti acboris magna cop.	411. c. 39
Cugui ciuitas	395. c. 66	Elephanti prælium ingressuri temulenti	
Comaniæ regnum	421. c. 5	redduntur	412. c. 41
Chunchi prouincia	377. c. 33	Eli incolæ rapti uiuunt	409. c. 33
Cytracham emporium	541	Eleutherus fluuius	300
D		Emaus	318. 321
△ Species Aegypti	328	Endici color eximius	408. c. 31
△ Dabit ciuitas	319	Endici color eximius	458. c. 31
Dæmonum cultus	349. c. 45	Endor uilla	307
Dalmanuta	302	Engaddi mons	311. 312
Damascus	398	Ennon oppidum	309
Damascenus ager	319	Ephimeræ uermes in Boristhene flu.	517
Damasceni Tartaros aquarum ui obru-		Episcopi Moscouitarum	544 c. 1
ptos perimunt	460. c. 44	Equitatus numerosus	547
Damiata	327	Equi durissimis unguis	344. c. 34
Dan terminus terræ sanctæ 302. mōs	309	Equorum pretium ingens	337. c. 19
Darius captus, presbit. lo. subijcit	376. c. 30	Equorum alborum copia	359. c. 65. ho-
Dauid turris	313	rumq; pretium	ibidem
Decapolis quæ dicta	306	Equorum Tartarorū pernicitas	492. c. 6
Demetrii legati Moschouit. laus	532. 535	Equorum usus pro nauigijs	493. c. 7
Desertum	341. c. 27. 352. c. 50. 378. c. 36	Eraſmi Stellæ de Borussia antiquit. opus	
Desertum dæmonum præstigijs pericu-		Ergimul regnum	357. c. 62 (570)
losum	348. c. 44. 357. c. 62	Erockaton piſſima mulier Garbagan-	
Deus iniustæ perfidiæ ultor	363. c. 6	dan mater	461. c. 45
Diospolis	320	Erythraeo auis	546
Discordia ducū in bello pniciosa	397. c. 3	Esau ubi habitat	305
Diuidna fluuius ingens	538	Esentemur filius magni Cham	380
Diuorriū leui de causa cōcessum	352. c. 49	Eudoxia Valentiniani Imp. filia capitur	
Dogmata Moschouitarum	543	à Genferico	503. c. 15
Domus motoriae	354. c. 55. 359. c. 65	Ezina ciuitas	352. c. 50
Domus de arundinibus in modum ta-		F	
bernaculi magnifice extructa	359. c. 65	F Acſur rex Mangi potētiff.	388. c. 55
Domus auro testæ	397. c. 2	F Fansur regnum	402. c. 19
Doncoscaron de profapia trium regum		Fatina ex arborū corticibus opt	402. c. 19
Christiana Haoloni uxor	443. c. 27	Fasiani maximi longiff. caudis	358. c. 62
Don flu. qui & Tanais	493. c. 7. 529. c. 4	Februarij Kalendis Tartari annū auspiciā	
Dooch castrum	310	tur magna celebritate	368. c. 15
Dotaim castrum	304	Federicus ordinis Teutonicorum proto	
Draconis cuiusdam late uastatis omnia		magister	570 (c. 40)
interitus	512. c. 16	Fel serpentū ad uarios morbos utile	382
Dragogiam regnum	402. c. 17	Fetæ uarij generis Cublai mittuntur	369. c.
Druſi obitus	502. c. 12	Fetæ fetas capiunt	369. c. 17 (16)
Druſi res gestæ	501. c. 12	Fetæ Herciniæ	536
E		Fetelech	

INDEX

Fetelech regnum	401. C. 14	Gog regio, quæ & Lug.	358. C. 64
Fertilitas terræ sanctæ	322	Gocaca Cham aulicus	335. C. 4
Festi dies Tartarorum	368. C. 14	Gohagaday tertius filius Hoccata Can	
Figui ciuitas Indiæ	396. C. 70	Gothi 539	(439. C. 22)
Flumina calidissima	408. C. 31	Gothi Sarmatiæ primi incolæ	497. C. 10
Fœminina in sula à solis fœminis inha- bitata	410. C. 37	Gothorum irruptiones	499. C. 11
Fons horrorum	301	Gozurath regnū pitatis infame	409. C. 35
Fons iacob	309	Græci schismatici	324
Fons olei	355. C. 13	Graffa monstrosum animal	412. C. 41
Fons uiuus 303	(C. 23)	quod & Giraffa	414. C. 45
Formosa locus ab amœnitate dictus	359	Grifalchi maximi	357. C. 61
Formæ dos in coniugio spectat	358. C. 62	Grues quintuplices	359. C. 64
Francisci Cheregati laus	534	Guntamudus Honorici success.	503. C. 13
Fugui regnum 399. C. 67. & regni Cōdia metropolis 396. C. 69. præsidium Cham contra rebelles	ibidem	H	
Fuluum succinum	576	Hæreticorum patrociniū	315
Funerandi mos 349. C. 45. 394. C. 64		Hai ciuitas	311
Funeraudi mos apud Moschouitas	545	Hakeldemach	315
Furtorum supplicia	356. C. 60	Halappi Syriæ metropolis	444. C. 28
G		expugnatur & diripitur	445. C. 29
Gabaon ciuitas	318	Haolonus frater Mango Can Baldach urbe capta Caliphum fame necat folio 443. C. 25. & 26	
Gabaa Saulis patria	309	Haoloni obitus	446. C. 31
Gadderi animantia	379. C. 37	Haythoni Armeni Præmonstratenſis li- ber de Tartaris	419
Galaad mons 302. 305	Galgala 310	Haythonus suam historiam ueram affe- mat	462. C. 46
Gallinæ loco pennarū pilos hnt	392. C. 68	Haythoni monachus	ibidem
Galza portus Armeniæ	332. C. 4. aliter	Hebron 319	Heliopolis 328
Glacia	332. C. 6	Heluetiæ ueteris imago	388. C. 53
Gaza 321	Gazara	Henrici ij. nobiles uictoriæ	502. C. 12
Gazarorum religio ac mores	494. C. 7	Hercynia sylua	536
Gehennon 315	Gelboe mons 308	Herciniæ fetæ	ibidem
Genealogia principū Vlanorum	512. C. 16	Hermes philosophus qui sui nominis ciuitatem condidit	422. C. 6
Gengui ciuitas	395. C. 66	Hermou mons	302. 307. 308
Genferici crudelitas	503. C. 15	Herodium	319
Geogui ciuitas	375. C. 28	Hilderici Eudoxiæ filij in Christianos be- neuolentia	503. C. 15
Georgianorum facti ritus	326	Hilderici interitus	ibidem
Georgiæ regni descriptio	424. C. 10	Hismael Sophus Persarum rex	537
Gerala à qua Gerasani	305	Historiæ Moschouitarum	545
Gethæ qui & Gothi	498. C. 10	Hoccota Can ij. Tartar. Imp.	437. C. 18
Gethemani 315	Geth 320	Hochtay regulus inter Tartaros poten- tissimus	463. C. 47
Giblet, quæ & Biblium	300	Homines caudati	402. C. 18
Gilimeris cōmerita captiuitas	504. C. 15	Homines sine pane uiuentes	530. C. 5
Gingui prouincia	386. C. 49	Honoricus Genferici successor crudelissi- mus	503. C. 15
Ginum uel Gelim	308		
Ginus Can tertius Imp. Tartar.	438. C. 19	y 3	Honorici
Gion mons	313		
Glacia insignis Armeniæ portus	334. C. 11		
Glebæ aureæ pro moneta	400. C. 14		

I N D E X

- Honorici infelix interitus 503. C. 13
 Horda quid 494. C. 8. 536
 Hordæ Tartatorum iiij. ib. 514. C. 17
 Hortus balsami 312. 528
 Hospitalitas mira 350. C. 46. 380. C. 38
 Hugri qui & Iuhri 508. C. 14
 Hulmigeri populi 573
 Hungarorum ingens clades 489. C. 4
 Hungari unde dicti 508. C. 14
 Hungarorum origo 498. C. 10
 Huss principatus lob 304
 Hyperborei montes fabulosi 508. C. 14
- I
- I**abeani, eorumq; dogmata 324
 Iabin rex 302
 Iacelich patriarcha 336. C. 15. orientis
 papa 326
 Iaci metropolis Caraiam 380. C. 39
 Iacobus patriarcha Ierosolymitanus 316
 Iagello postea Vladislaus dictus, rex Po-
 loniæ creatur 518. C. 2
 Iagello in promouenda Repub Chri-
 stiana studium ibidem
 Iasdi ciuitas 337. C. 20
 Iaua insula 334. C. 10. 400. C. 10
 Iaua minor sex regna cõplectēs 400. C. 13
 Idololatriæ exemplum 383. C. 41
 Idololatria Borussiorum 581
 Idumea 319
 Ieiunia Moschouitarum iiij. 543
 Iericho 310
 Ierusalé copiosa descriptio 312. & seq. 316
 Iezrael ciuitas 308
 Ignis numinis loco colitur 520. C. 2
 Illyrica lingua omnium latiss. 545
 Imago bonæ Reip. 398. C. 53
 Impudicitia honori ducit 378. C. 37. et se.
 Immunitas militum 548
 Incantatio ne uulnerari queas 398. C. 5
 Indiæ insulæ 12700 412. C. 42
 Indiæ regni descriptio ibidem
 Industriæ uis 571
 Innocenti papæ legatio ad Imp. Tarta-
 rorū, ne Christianos affligat 490. C. 5
 Insigne regij uexilli 547
 Ioachimi patria 306
 Iochi primogen. Hoccata Can 439. C. 20
 Iopõce pallium contra frigus & imbres
 422. C. 6
- Ioppe 318. 320
 Iordanis origo 302
 Iordanis situs, & circa eū regiones 310
 Iordanis crescens & decrescens 318
 Iosaphat uallis 315
 Israelitarum tribuum catalogus 321
 Istula fluuius 500. C. 12
 Itineris arenosi nulla uestigia 348. C. 43
 Itinera difficilia 542
 Iudicij temeritas 521. C. 2
 Iudicaria porta quæ & Iebus 317
 Iubra Scythiæ terra 545. C. 14
 Iuhri qui postea Hungari 498. C. 10
 Iuhri Gothos suis sedib. pellūt 505. C. 14
 Iuhri pulsus Romanis, Pannonias occu-
 pant 504. C. 14
 Iuhrorum denuo, uictis pannonijs, re-
 gionem occupant 508. C. 14
 Iuhrorū Scytharū barbara uita 508. C. 14
- K
- K**Alendæ Octobr. dies Samagittis sa-
 cer 520. C. 2
 Kiou metrop. Russiæ uastatio 284. C. 3
 Kitzoth auis rapacissima 509. C. 14
 Krac. quæ & Petra deserti 306
- L
- L**Achis 302. quæ & Lesedam 318
LLacus quidā in Zorzania, sola qua
 dragesima pisces habens 336. C. 14
 Lacus margaritis refertus 379. C. 38
 Lac equinum ad libamenta 360. C. 65
 Lac acetosum in pretio 492. C. 6
 Lac sublimatum cito inebrians ibidē
 Læe provincia, & eius incolarum mores
 mirabiles 407. C. 30
 Lambè regnum 402. C. 18
 Lana ex terra desiccata 351. C. 47
 Lana in frutetis 322
 Lapidēs lignorum uice 374. C. 26
 Lapidēs contra uulnera efficaces 398. C. 5
 Lapilli pro moneta 381. C. 39
 Laponēs populi 538
 Lazuli lapis de quo Azurum fit 358. C. 64
 Leges Moschouitarum 545
 Leges Borussiorum 581
 Lemma calale 309
 Leonis pont. Rom. supplex ad Attilam
 oratio 507. C. 14
 Leo cicuratus ad pedes Cublai 369. C. 15
 Leones,

INDEX

Leones, leopardi, lynces, atrem uenatori/
 am docti 369. C. 17
 Leonū cum canibus certamen 387. C. 49
 Leopardus cicut loco canis uenatici 359
 Leopardorum mons 301 (C. 65)
 Libanus mons 301
 Libani altitudo 303 Lida 320
 Linguae Sclauonicæ latiff. usus 504. C. 13
 Lingua Lithuanorum quadruplex 524
 Lithani populi 582 (C. 3)
 Lithuaniae ducatus 517. C. 2
 Lithuani unde oriūdi & sic dicti 517. C. 2
 Lithuanorum paupertas 518. C. 2. ac subiv
 ra poentia ibidem
 Lithuani Christiani facti 518. C. 2
 Lithuanorum uictus 526. C. 3
 Lithuanorum crapula ibidem
 Lithuaniae amplitudo 522
 Lithuanorū lingua quadruplex 524. C. 3
 Lobna 321
 Lombardia ab Attila uastatur 506. C. 14
 Longitudo terræ sanctæ 321
 Lop ciuitas 348. C. 44
 Lucorum pro numine cultus 520. C. 2
 Luctus diuturnus & acerbus 540. C. 25
 Ludouicus Francorum rex capitur 469.
 C. 52. liberatur ibidem
 Lupi pont. Ro. cū Attila colloquiū 506.
 Luxus moschouicæ regis 548 (C. 14)

M

M Aabar regis luxus 404. C. 23
 Maabar, quæ & India maior, di
 uissima 403. C. 23
 Maceda 321 (324)
 Madianitæ qui et Beduini & Turoniani
 Madaigascar insulæ magnitudo & opu
 lentia 411. C. 39
 Magdalum castrum 304. 305
 Magedan 302. 397
 Magiæ præstigia 363. C. 65. 404. C. 25
 Magicæ artis exemplum nobile 341. C. 28
 Magog quæ Mungug regio C. 358. 54
 Magnes oppidum 309
 Mahamin locus 305
 Mahomet Christo præfetur 491. C. 5
 Mamate prædium 319
 Manathar, quæ & Kato 520
 Mangala filius Cham 577. C. 32
 Mangi prouinciæ bene cōstituta Resp.
 398. C. 57 in xij. regna diuisa 393. C. 64

Mangi deditio 389. C. 54
 Mango Can impe. Tattarorum 1111. &
 eius res gestæ 440. C. 25
 Mango Can baptizatur 442. C. 24
 Mango Can obitus 445. C. 29
 Mangodanior Abaga frater turpiter è præ
 lio aufugit 449. C. 36. ueneno neca
 tur 445. C. 36
 Mappa ex Salamandra, quæ igne pro lo
 tura mundatur 351. C. 47
 Marcus Paulus Nicolai Pauli filius 352.
 C. 5. locius itineris assumptus à patre C. 6
 Marcus Paulus suis uirtutibus clarus &
 charus in aula magni Gham 333. C. 8
 Mare Galilææ & Tybetiadis idem 302
 Mare mortuum 110. 311
 Margatg castrum 301
 Mariæ sepulchrum 315
 D. Mariæ cultus 512. C. 16
 Maronitæ 325 Maron aquæ 302. 304
 Marsarces Nestorianus Cingianfu con
 ditor 391. C. 61
 Martiani Imp. somnium de Attilæ mor
 te. folio 507. C. 14 (410. C. 13)
 Masculina insula à solis uitis inhabitata
 Matrimonij leuis fides 347. C. 42
 Matrimonium inter sanguine iunctos.
 folio 352. C. 49. 354. C. 55
 Mausoleum regis Mien 385. C. 44
 Medan 302
 Meditæ incolæ Bargu 357. C. 61
 Medo potionis genus 546
 Medorum regni descriptio 423. C. 8
 Melastaraff Soldanus Elsi capit Aconē
 folio 469. C. 52
 Melecmees Soldanus 469. C. 52
 Melernaser Soldantis 570. C. 53
 Melibar regni incolæ raptu uiuunt 409
 Mella nobilia 542 (C. 34)
 Memphis quæ & Damiata 527
 Mengrelli 494. C. 7
 Mercatotes Cambalu 366. C. 11. & merces
 quales ibidem
 Mercatorum simplicitas 543
 Mercurij die eius enarium interdictus ib.
 Metetricum copia 326
 Metetrices extra mœnia in suburbij.
 Mesopotamia 298. 425. C. 12 (366. C. 11)
 Mestra casale 507

γ 4 Mellis

Messis in Martio 340. c. 23
 Mien prouinciæ metropolis 385. c. 44
 Militum immunitas 548
 Mineræ Chalybis & Audanici 338. c. 21
 Miraculum ingens 346. c. 39. 512. c. 16
 Missa in oriente celebratur 326
 Modin mons 320
 Moguli olim Tartari dicti 433. c. 16
 Monachi Græci 308
 Monachi Chesimur 345. c. 36
 Monachi idololatræ diuersæ sectæ 360
 c. 66. 391. c. 60
 Monachi Moschouitarum 544
 Moneta ex cortice mori 372. c. 21
 Moneta uetus argentea apud Polonos ef
 foditur passim 500. c. 13
 Monsferet castrum 301
 Montes uarij 302. & 304
 Mons Christi concionibus clarus 303
 Mons offensionis 515
 Mons miraculose translatus 337. c. 18
 Mons uiridis 565. c. 9
 Moria mons 513. 314
 Moss piscis mirum ingenium 518. c. 14
 Mortuorum conjugium 355. c. 58
 Moschouia metallo caret 542
 Moschouicæ olim gentiles 543
 Moschouitarum fidei dogmata 543
 Moschus amnis 539
 Moscha urbs ibidem
 Moschæ urbis nobilitas 541
 Moschouia Moscorū metropol. 505. c. 14
 Moschouicæ descriptio 527. c. 4. 532. 535
 Moschuua ciuitas celebris 426. c. 4
 Mosel ciuitas 425. c. 12
 Mosul regni descriptio 336. c. 15
 Mozeta castrum 310
 Murfili regnum 407. c. 29
 Muschum unde fiat 357. c. 62

N
 Naim Cublai patrus bellum in
 fert Cublai 361. c. 2
 Naim captus occiditur 363. c. 5
 Naim ciuitas 307
 Nauigui regio opulenta 390. c. 58
 Nason uilla Nepalim 304
 Natai Tart. numen 355. c. 58. 415. c. 47
 Natalis Cublai celebris magnificentia.
 368. c. 14

Natatoria Silohæ 314
 Naues absq; ferramento piscium sumine
 linuntur 339. c. 23
 Nauium Indiæ forma 397. c. 1
 Nauigantes pro infamibus habentur. 405
 Nazareth 306 (c. 25
 Neblosa turtis 313
 Necuram insulæ incolæ nudi 402. c. 20
 Nemus magni Chā muris cinctum. 359
 Nepalim 304 (c. 65
 Nescordim princeps militiæ regis Cublai
 folio 384. c. 42
 Nescordim regē Miē p'elio uincit 384. c.
 Nestotiani 325. 326 (42
 Neuphtus castrum 300
 Nicolaus & Mathæus Pauli frēs 330. c. 1
 Nigredo corporis, decori ducitur 406. c
 Nili descriptio 471. c. 54 (28
 Nili diuisio 327
 Nobe ciuitas 320
 Nobilitatis insignia 364. c. 7
 Nogai bellica arte clari 537
 Nonarius numerus Tart. facer 437. c. 17
 Nouogrodia laus 541
 Nubia quæ & Aethiopia 327
 Nubiani & eorū secta 324. 471. c. 54
 Nugardia magnitudo 523. c. 3
 Nuntij Cublai cum tintinnabulis cur
 runt peregre 373. c. 23

O

Cha fluuius 540
 Olgardus Lithuanie dux 518. c. 2
 Olei fons 335. c. 13
 Oliueti mons 317
 Oriens habet multos Christianos 325
 Ostrogothi unde dicti 499. c. 11
 Otumānus obscuro loco, sed fortitudi
 ne celebris, i. Turcorum. Imp. 599. c. 15
 Otumāni Imp. Turcorū cognomé ibid.

P

Aglola, id est, aurum 380. c. 38
 Palatij Cublai magnificentia 36. c. 9
 Palatium in Zuinlai magnificentissimū
 folio 394. c. 64
 Palæstina triplex 298
 Pamer planities 345. c. 37
 Panchi insignis ciuitas 390. c. 56
 Panis Ierosolymitanus optimus 323
 Panis amarus 340. c. 24

Panis ex tiso 401. C. 16. 402. C. 19
Panis ex piscibus confectus 415. C. 46
Panneas 302
Panni qui illasi in ignem conijciuntur purgandi causa 351. C. 47
Pannonia Sclavorum terra 507. C. 14
Parètes numinū loco coluntur 383. C. 42
Paulinæ familiæ claritudo 330. C. 1
Paulus Venetus quomodo redierit in patriam 334. C. 10
Pauli Diaconi testimonium 499. C. 11
Paulini Nolanæ urbis episcopi pium factum 505. C. 13
Pauli Iouij Nouocomensis liber 532
Paulus centurio Genuensis 532
Pedes ferarum ad armorū usum 369. C. 16
Peim prouincia 347. C. 42
Pepones desiccati dulces 343. C. 30
Perfidia exemplū, eiusq; pœna. 392. C. 62
Perlarum regni descriptio 423. C. 7
Perfidis Viij. regna, & incol. mores 337. C.
Petan insula 400. C. 12 (19)
Peta Tartarorum dux 485. C. 3
Petra deserti 306. 310
Petra ciuitas 312
Peucini pop. 575 **Phanuel** 305
Phatma ciuitas 327
Pharmaca ex felle serpentum 382. C. 40
Phasellum casale 309
Phison fluuius 423. C. 7
Phœnicia 398
Piscatio margaritarum 404. C. 23
Pisces uasti ibidem
Pisces desiccati iumentorum pabulū 415
Piscina probatica 314 (C. 46)
Piscina interior ibidem
Plesconia ciuitas 524. C. 3
Poloni rex Sclauis oriundi 501. C. 12
Polonorum strages 485. C. 3
Polouci qui & Gothi 483. C. 2
Polouci quid significant. ib. & 497. C. 10
Polygamia 324. 351. C. 49. 354. C. 55. 400
 C. 9. 404. C. 23
Polygonia 400. C. 9
Pompa paradisi 323
Pons marmoreus 375. C. 27
Portæ Hierosolymis octo 316. & seq.
Potus ex tiso & aromatibus 374. C. 25
 382. C. 41

Potus ex atborum quarundam succo expressus 401. C. 16. 402. C. 19
Præcopitæ 536
Prædones Perfidis grassabundi 337. C. 19.
Prælium atrox 362. C. 4 (343. C. 31)
Prælagium uictoriæ futuræ 353. C. 53
Præstigia magiæ 360. C. 65
Prodigiū infantis loquentis 497. C. 9
Prostitutio uxorū honori ducitur 350
 C. 46. 380. C. 38
Prouerbum 323
Ptolemais 299
Puerperæ uirgines 512. C. 16
Puerperam agit matitus 382. C. 41
Pulifachnitz fluuius ingens 375. C. 29
Purgatoriū uanitas 543
Puteus aquarum uiuentium 299
Pygmeorum statura 538
pyramides 301

Q

Q Varentana mons 310
Quelinsu ciuitas 395. C. 68
Quenquinasu regni metropol. 377. C. 32
Quesitam equites dicti 367. C. 12
Quiam maximum flumen 391. C. 59
Quianfu fluuius 378. C. 35
Quinsai Mangi metropolis 389. C. 54
Quinsai maxima totius orbis ciuit. 392.

R

R Amatha Sophim 318
Rama uilla 306. ciuitas 309. 310. 319
Rapere phas, furati nephas apud Tartaros 492. C. 6 (C. 54)
Rapti Christiani Aegypti incolæ 472
Regayto frater Argoni succedit in imperium Tartarorum, homo nullius pretij 453. C. 39
Regiæ Cublai magnificentia 365. C. 9
Reip. florentis imago 388. C. 53
Reuponticum 493. C. 7
Rha flu. qui & Volga 540
Riga Liuoniæ 541
Riphai mōtes fabulosi 508. C. 14. 529. C. 4
Rossomaka animal uoracissimū 526. C. 3
Roxolani Tanais accolæ 514. C. 1. 537
Rubinus ingentis precij 405. C. 22
Rucus magnæ molis ac roboris instar gryphonis 411. C. 40
Ruchenorum prouincia 417. C. 56
Russia

Ruffiæ, quæ et Roxolonia descrip.	514. c. 1	Scoiræ inf. incantatores	410. c. 38
Ruffiæ magna fertilitas	515. c. 1	Scythiæ translatij incolæ	497. c. 10
Ruffitarum religio	516. c. 1	Scythiæ, Tartari nunc	536
Ruffitæ Poloucis auxilio uenientes trucidantur	484. c. 2	Sebaste Samariæ metropolis	298. 308
Ruffitarum ingens clades	ibidem	D. Basilij martyrio nobilis	35. c. 12
S		Seilam inf. magna	403. c. 22
S Abul castrum	303	Seir mons	301. 305
Sabæ campus	307	Segor oppidum	311
Saccarum in terra sancta	322	Senex de Montanis tyrannus	341. c. 28
Sacerdotes uxorati	326	Sepeliendi crudelis mos	354. c. 54
Sacerdotum pœna si adulteriũ comittat		Sephet 303. Sephoron op.	306
Sachion urbs	348 (326)	Septemcastrensis regio cur dicta	507. c. 14
Sacta apud flumina	544	Sepulchrum Mariæ	315
Sacrificia dæmonũ	349. c. 45. 360. c. 65	Sepulchri dominici descriptio	316
Sacrificia pro ægrotis	383. c. 41	Sepulchrum D. Hieronymi	319
Salamandræ exuuia	550. c. 47	Sepulchrũ D. Thomæ & mirac.	406. c. 27
Salinæ	343. c. 32. 390. c. 57	Serici magna copia in Tyro	301
Sal pro moneta	380. c. 38	Serpentũ maximorũ descriptio	381. c. 40
Sal ex aqua puteorum	381. c. 39	Seyserach aues	464. c. 47
Salomonias Basilij uxor	547	Sianfu Nauigui metropolis à Tartaris capitur	390. c. 58
Saltus domini	306	Sicarij spe immensæ uoluptatis demerati in omne facinus parati	341. c. 28
Samagithiæ descriptio	519. c. 2	Sichem quæ & Neapolis	309
Samagithia fidem Christiani accipitibi.		Sidon Phœnicis inclyta urbs	300
Samagithiæ igne pro deo colunt	520. c. 2	Sidon filius Chã Sidonis conditor	301
Samara regnum	401. c. 16	Signũ fronti inustũ tessera militaris	395
Samaritanda inclyta urbs	537	Silo	312. 318 (c. 67)
Samarcham tributaria magno Chã	546	Simiarum copia	401. c. 15
Scandalido castrum	299 (39)	Sincolinæ aues	338. c. 22
Sanit mons	304. 308	Sindacui armorũ officin. clara	368. c. 64
Saracenorum fides, qui ducuntur & Vani, & Asinini	324. 325	Sindinfu prouinciæ metropolis	377. c. 33
Saraceni miraculo stabiliti fidem Christi cupiunt	337. c. 10	Singui ciuitas regni Cerguth	357. c. 62
Saracenorum imperij exordium atq; incrementum	427. c. 15. & seq.	391. c. 59. nobiliss. ciuit. orientis	392. c. 63
Saracenorum religio	491. c. 5	Singumatu urbs	387. c. 51
Sarepta Sidoniorum	300	Sinulgu urbs grandis	389. 49
Sarmatia duplex	483. c. 1	Sion mons	313
Sarmatiæ Europæ descriptio ib.	514. c. 1	Sitiones qui & Suedi	583
Sarmatiæ Asiæ incolæ	ibidem	Sitropolis	308
Saron castellum	303. 320	Snack animal mirabile	492. c. 6
Sarona	ibidem	Socgoth iudæ	321
Satellitium magni Cham	367. c. 12	Soldadia quæ & Armenia	330. c. 1
Saturni dies genialis	544	Soldanus praefectum sonat	426. c. 3
Scandali mons	317	Soldanus mortuo Haolono Syriam & Aegyptum recuperat	446. c. 31
Scandia siue Scandinauia inf.	504. c. 13	Soldanus Aegypti uicto rege Armeni	
Scaffè ciuitas	343. c. 33	Punũ ex filijs cepit, alt. occidit	447. c. 35
Sclauorũ linguæ latissimus usus	504. c. 13	Soldã. ueneno è uiuis sublatus	449. c. 33
		Soldani Aegypti potentia	446. c. 50
		Sonrium	

Sontium carnes comeduntur	366. c. 65	Tágodor ab Argono interficitur	452. c. 5.
Sophia Ioannis Moschouitæ uxor	546	Taphium, quæ & Taphnis	327
Sopurga ciuitas	543. c. 30	Taphne terra	309
Sosimæ oleum illicū nigrificat	407. c. 28	Tarsæ regni descriptio	426. c. 2
Spelunca duplex	319 (503. c. 13)	Tattarorum potentia	354. c. 54
Stilicon comes, Ro. impetij perturbator		Tattar. uestitus ac armatura	355. c. 56
Stratagemata	384. c. 42. 398. c. 5. 416. c. 49	eorum uictus 57. peruersa religio	58
Strigonij urbis inclytæ expug.	490. c. 4	fortitudo ac uiuendi modus	356. c. 59
Subimbre	307	Tattarorum naufragium	308. c. 4
Suburbia Cambalu splendida	366. c. 11	Tatt. erga Zipangrios mita fraus	398. c. 5
Successio regum Vandalicorum	503. c. 13	Tattarorum festa	368. c. 14. & 5
Succini descriptio	575. prouētus 576	Tattarorū primæua habitatio	433. c. 16
Succinum fuluum	576	Tattari olim Moguli dicti	ibidem
Succini pretium	ibidem	Tattarorum mores ac uita, formaq; co-	
Succus ex cerasis	546	piose	464. c. 48. 491. c. 5. & 6.
Suchur puincia & metropolis	351. c. 48	Tattarorū in iij. hordas diuisio	494. c. 8
Sudini populi	575 Suedi 583	Tattarorum immanis crudelitas perfidi-	
Sues spinosi	343. c. 33	aq;	484. c. 2. 496. c. 9
Sueta ciuitas	304. 305	Tattar. in Poloucos expeditio	483. c. 2
Sueuus fluuius	501. c. 12	Tattari criniti	493. c. 7
Sueuorum origo	ibidem	Tattari Vlani	512. c. 16
Sueuorum in Galliã translatio	502. c. 12.	Tattari qui olim Scythæ	536
Sultanus Babyloniz in Armen.	332. c. 6	Tattar/Kiezele calamus aromaticus	500
Sumen piscium pro pice	339. c. 23	Tauricæ inf. descriptio	500. c. 11 (c. 12)
Suna ciuitas	307	Tauricanæ inf. descriptio	512. c. 16
Superstitio crudelis	354. c. 54	Taurisium nobile emporium	336. c. 17
Supplicia Moschouitarum	545	Taurisium Armeniae opulēt. ciuit.	423. c. 9
Surcicum oppidum	541	Tebeth prouincia	578. c. 36
Sulis ciuitas	336. c. 16	Themur primogenitus Cublai	365. c. 9
Suxatoplug rex Pannoniz fugiens Da-		Tenebrarum regio	416. c. 49
nubio mergitur	508. c. 14	Tétoria Cublai regis magnifica	371. c. 20
Syenæ ultima pars Aegypti	327	Terræ sanctæ fertilitas	322. eius fructus
Syneus Synochin conditor	301	323. eius incolæ ibid. Tetrao	546
Syriæ descriptio	427. c. 14	Teuduch regia presbyteri Ioã.	358. c. 64
Syriæ latitudo	298	Thabor mons	506
Syria Phœnicis	ibidem	Thebais regio	328
Syrianorum mores ac fides	324	Theuca	319
T		Thebaldus comes de Placentia legatus	
T Adinfa ciuitas	387. c. 51	Anconæ	332. c. 5. in pont. electus. c. 6
Tainfa regnum cultiss.	375. c. 29	Theodoricus Gothorū rex cadit	505. c. 14
Tamburlanes	537	Theodosia inclyta urbs, quæ & Cassa.	
Tamor Can sexti Tartarorum Imperato-			512. c. 16. 536
ris potentia	463. c. 47	Thermæ	335. c. 13. 340. c. 24. 393. c. 64
Tampingui ciuitas	395. c. 66	Thersæ ciuitas	309
Tanais qui & Don fluuius	493. c. 7	Tholoman prouincia	386. c. 48 (c. 27)
Tanais origo	528. c. 4	D. Thomæ sepulchrū, & eius mirac.	406
Tangodor filius Haoloni secundus Aba-		Thorismundus Theodoricus filius patri	
ga fratris succedit	451. c. 37	succedit	509. c. 14
Tangodor in Christianos tyannica sæ-		Thoron castrum	301
uitia	ibidem	Tigra	

Tigra filius Iaphet	300	Vinum ex dactylis	339. c. 23
Timochai regnū Perfidi cōfine	341. c. 27	Vinum bibere infame est	405. c. 25
pulchris uiris. pulchrioribus fœmi. ib.		Vini usus nullus apud Moschouit.	546
Tingūi ciuitas	390. c. 57	Vir puerperus	382. c. 41
Tirck rapidissimus fluuius	494. c. 7	Virginitas probro ducitur. & impudici-	
Titia fluuius Hungariæ	489. c. 4	tia honori	378. c. 37. & seq.
Traconitidis regio	304	Virgines puerperæ	512. c. 16
Trásugæ Christiani perniciosæ uitæ	323	Virgultæ aureæ pro moneta	580. c. 38
Trafamundi sæuitia	503. c. 13	Visigothi unde dicti	499. c. 11
Tribus Israël decem	321	Visla flumen	500. c. 12
Tripolis urbs insignis	320 (507. c. 14)	Viuariū magni Chá sumptuos.	359. c. 65
Tumulus in Pannonijs post Attilę mortē		Vladislaus rex Poloniæ	516. c. 2
Turchisi gemmæ	338. c. 21. 380. c. 38	Vladislai fauor in fidem Christia. ibidē	
Turciæ ac Turcorum descriptio	335. c. 12	Vlani Tartari unde	512. c. 16
Turcarum origo & propago	510. c. 15	Vlu Cham. i. magnus Imper.	494. c. 8
Turquiæ descriptio	426. c. 13	Vncham rex. als. presbyter Ioan.	352. c. 51
Turtis dauid	313	Vncham regno exiuit	353. c. 53
Tuverd metrop. Tuertzke ducatus	527.	Vnicornium descriptio	401. c. 15
Tiberias quæ & cinereth	306 (c. 4)	Vnfluen saccari abundans	396. c. 69
Tyranni cuiusdam mitæ incantationes		Vocam prouinciæ descriptio	345. c. 37
& sæuitia	541. c. 28. & seq.	Volga fluuius, qui & Rha	540
Tyrannidis miser exitus	342. c. 29	Volha qui & Edel	493. c. 7
Tyri celebritas. eiusq; conditores	300	Volha triplo maior q̄ Tanais	529. c. 4
Tyrocinium Moschouitarum	545	Volhæ xx. particularia flum. piscosiss.	
V		Volodemaria urbs	541 (493. c. 7)
VAlania ciuitas	301. flumen ibid.	Vrkæ miraculum	542
Vallis illustris	308	Vxores adulteræ comburuntur	326
Vallis Iosaphat	315	Vxorum prostitutio	380. c. 38
Vandalorum origo	500. c. 12	Y	
Vandalum flum. unde dictum ibidem		YDdifa minerarum mōtes	358. c. 64
Vanni	325 (res 405. c. 24)	Z	
Var regni idololatria & nephandi mo-		ZAbul castrum	303
destigalia Cublai	394. c. 65. 396. c. 70	Zagathai Tartarorum nobilissi-	
Venationū Cublai regis rō	369. & seq.	mus. folio	537
Veneris die es ouorū et lactis proh.	544	Zambilotti panni pulcherrimi	358. c. 63
Veneriæ ob metū Att. extructæ	506. c. 14	Zanzibar incolæ uastis corporibus ac	
Ventus urens	540. c. 23	robustissimis	412. c. 41
Veredatiĵ Cublai & eorum diuerticula		zarten portus optimus	396. c. 70
folio	373. c. 23	Zauolhensū Tartar. descriptio	493. c. 7
Vestigia arenosi itineris nulla	548. c. 43	Zebellinæ pelles	415. c. 47
Vestitus ex corio	344. c. 34	Zebellinarum pellium præstantia	539
Vetrapetæ monachi uocantur	326	Zipangri inf & incolarū mores	397. c. 2
Victoriæ futurę prælagium	353. c. 53	Zipangriorum de Tartaris uisio.	398. c. 6
Victus Moschouitarum	545	Zipangriĵ idololatræ prodigioforum a-	
Vilna Lithuanix metrop.	523. c. 3. 542	nimantium cultores	399. c. 7
Vincentij historia fabulosa	49. c. 5	Zoph oppidum	319
Vindelici	502. c. 12	Zorzanix prouinciæ descriptio	335. c. 14
Vindemia uno anno triplex	323	F I N I S.	

19
TYPUS COSMOGRAPHICI ET DECLARATIO ET
usus, per Sebastianum Munsterum.

NON ignoramus, optime lector, quisquis est qui istud Histori-
cum atq; Cosmographicum opus in manus sumpturus es
atque lecturus. si destituaris Cosmographiæ mediocri perit-
ia, te hinc non tantum capeffurum uoluptatis & reportatu-
rum lucri, ac si terrenæ molis sectiones & habitatas partes, re-
gna, prouincias, insulas atq; earum habitudines & situs me-
morix commendatos habueris, aut saltem in tabula regiones depictas iugiter
inspexeris. Sic enim licebit te quodammodo comitem adesse singularum per-
mare navigationum atq; per aridam pegrinationum, & spectatorem omnium
illarum mirabilium rerum, quas hi scriptores, quos in hoc uolumen coegimus,
commemorant. Cōsultum propterea uisum fuit, huic tam insigni uolumini,
& quale orbis hucusq; de extremis mundi habitationibus uix uidit, adijcere
uniuersalem orbis descriptionem, quæ exprimeret & ob oculos poneret totius
terræ situm & dispositionem, maris amplissima spatia & uarios sinus, monti-
um quorundam & fluuiorum insignium tractus, & quicquid demum pro ter-
ræ generali cognitione utile & necessarium uisum fuit. Non licuit quidem sin-
gularium particularium regionum & quarumlibet insularum indicare situm,
quum tabulæ angustia id minime pateretur, nec id etiam instituerimus. Verū
quum Aloysius Cadamustus, Christophorus Colūbus, & Albericus Vespu-
tius navigationes describāt, traiectas ab Europa in longinquissimas orbis par-
tes, puta ad Nigritas, extremos Aphros, Arabes, Calechutios & Indianas in-
sulas, Ludouicus uero Vartomannus patritius Romanus, & Marcus Paulus
Venetus peregrinationes texant, & itinera describant ad ultimos usq; extensa
Indos, tam ad meridiem quàm ad septentrionem expositos: sat esse duximus,
si simpliciori lectori obiter indicauerimus, quem mundi locum hæc uel illa præ-
cipua occupet regio, & quo pelago, qua plaga, quoq; itinere ad eam pateat ac-
cessus. Et certe si uel id ex hac orbis descriptione didiceris, ut faciem eius & situm
in genere memoria teneas, hoc est, ut scias quomodo terra ipsa mari mediter-
raneo interluitur, & hoc ipso Africa ab Europa seiungitur: Tanai fluuius Eu-
ropa ab Asia disterminetur, mari uero Rubro Africa ab Asia secernatur, ter-
ram non usq; adeo ad meridiem expositam quin nauibus circumiri possit, à
septentrione uero id minime fieri posse, quum terra ipsa ferè ad polum arcti-
cum porrecta pateat, habeatq; suos indigenas: item ob uarias maris irruptio-
nes plurimos emerfos sinus, ut est sinus Adriaticus, Arabicus, Persicus, Barba-
ricus, Gangeticus &c. multas enatas insulas, peninsulas, cherronesos, isthmos
& id genus alias quamplures & uarias terræ facies & figuras, abunde satis didi-
cisti, & quo in historicis legendis & intelligendis plurimum te iuuare poteris.
Alioquin si hac generali Cosmographiæ portione destitutus fueris, quid
d^o quæso

quæso cogitabis, si quandoq; audieris uel legeris, à Germania inferiori & ab Anglia ad partes Syriae naues transfretare, præsertim quum Anglia septentrionem uersus in oceano sit sita; Palæstina uero in oriente terminus sit maris mediterranei: aut per Vngariam & Bulgariam, & tandem traiecto bosphoro, mari scilicet angustissimo, per Asiam minorem terrestre iter patere ad terram promissionis, etiam si quibusdam mare Euxinum & propõtis intersint. Quid præterea apud te cogitabis, si quandoq; legeris Venetos per sinum Adriaticũ, & per mare mediterraneum atq; Rubrum itinere compediõssimo Calechut petere, Lusitanos uero per altum mare totam Aphricam circuire, & traiecto sinu Indico, ad Calechut usq; peruenire? Hæc & similia tibi forsan apparent situ difficilia, præsertim quod itinera illa non sis emensus, & tamen sunt homini qui in Cosmographia uel mediocriter est doctus, compertissima, etiã si nõquam illas adiit regiones, aut extra patriam suam nunquam mouit pedem. Nam hoc primum & præcipuum Cosmographiæ est studium, ut sciamus totius orbis & singularum eius partium situm, formam & habitudinem. Ex his enim facile licebit cognoscere, quæ mediæ regiones sint peragrandæ, si ab una prouincia ad aliam longe ab illa distitam sit eundum, aut quo mari, quibusq; fluuijs illuc ueniri possit: denique quanto itineris interuallo inter se duæ certæ distent prouinciæ aut ciuitates, siue una ad Aquilonem, & alia ad Austrum sit exposita, siue una Occidentem, & alia teneat Orientem.

ORBIS FIGVRA.

Conuenit inter omnes doctos, molem terræ sphericæ esse figuræ, atque totius mundi occupare centrum, hoc est, centrum terræ totius machinæ esse centrum. Quo fit ut Hispani & Indi sint antipodes: dissident enim medio circulo. Vnde omnes homines in terra sua rectos cum hac sphaera constituunt angulos. Et potest esse, ut nobis Germanis ex tam multis Indianis insulis etiam aliqui habitatores sint antipodes, infra in opposito hemisphaerio a uersis respectu hemisphaerij nostri degentes capitibus, medio circulo, hoc est, mille septingentis decem & octo milliariibus germanicis à nobis distiti. Tanta enim est terræ diameter & crassitudo, quandoquidem ambitus eius continere deprehenditur quinque millia & quadringenta milliaria Germanica, respõdentibus uni gradui (qui in circuitu terræ ut in cælo numerantur trecenti sexaginta) quindecim milliariibus communibus. Commune milliare uoco spatiũ terræ quod mediocri gressu duabus horis confici potest. Vnde aduertere licet, etiam latissimos & altissimos montes qui in orbe reperiri possunt, terræ rotunditati minime obstare, quũ nullius ferè sint momẽti ad tantã terræ molẽ. Patet etiã si terra undiq; à mari esset segregata, & solo aëre circũscripta, posset ab homine circui in mille & octoginta diebus, hoc est, ferè in tribus annis, si cotidie iter quinq; milliariũ cõficeret: sed quũ maris sit immersa et minima eius pars enatet, iam id nõ licet. Patet quidẽ homini iter pedestre ab Hispania per Galliam,

am.

DECLARATIO

am, Germaniam, Vngariam, Græciam, Syriam, Babyloniam, Persiam, & cætera usque ad extremas Indiæ partes: sed ulterius naui filum huius itineris perficiendum est, quousque per oppositum hemisphærium per tam varias scilicet Indianas insulas tandem circulo completo, ad Hispaniæ litora perueniatur. Quando igitur mappam seu terræ descriptionem intueris, non imaginaberis superficiem terræ esse sic planam, ut in tabula est proiecta: sed duas eius extremitates recuruata tabula in sphæræ figuram, cogitabis esse connexas: ut qui est in Zipangri insula, quam uides longe ultra Hispaniam in alto mari expositam, simul sit circa extremas Indiæ oras, id quod uel ex ipso numero longitudinis, quem circa æquatorem descriptum uides, colligere poteris. Nam ut extremus meridianus circulus Indianus habet cclx. ita meridianus qui Zipangri insulam ab occidente circumscribit, habet cclx. quum sint unus & idem circulus, & mox sequens meridianus habet cclxx. Et quoniam in hunc numerum incidimus, obiter indicabimus quid præferat. Solent mathematici terram sicut & cælum duplici metiri uia, secundum longum & latum. Latitudo attenditur à polo in polum, seu potius ab æquatore ad utrunque polum. Et nos hunc latitudinis numerum signauimus in utraque tabulæ extremitate tam ad dextram quàm ad sinistram, numeris ab æquatore incipientibus & per decem discretis. Longitudo uero numeratur ab occidente in orientem, cuius initium Ptolemæus constituit in ultimis finibus Hispaniæ & Mauritanæ. Et quanto regio uel ciuitas aliqua longius ab hoc initio & meridiano circulo uersus orientem distat, tanto maiorem dicitur habere longitudinem. ut Calechut habet in longitudine circiter centum & quinque gradus, qui per quindecim multiplicati, ostendunt Calechut M. D. LXXV. miliaribus Germanicis à primo distare meridiano, si gradus acceperis æquatoris, hoc est, si gradus longitudinis numeres in parallelo Calechut, qui parum differt à parallelo æquatoris. Numerus igitur ille uersus orientem extensus, continuo crescit donec tandem completo terræ circulo ad primum recurat meridianum. Nam ubi primus longitudinis gradus incipit, ibi finem habet cclx. gradus.

TERRAE DIVISIO.

PRæter zonarum ac climatum diuisionem, unde dierum noctiumque potissimum colliguntur longitudines & contractiones, uetustiores Geographi terræ molem seu habitabilem superficiem in tres diuiserunt partes, nempe in Europam, Aphricam & Asiam, quæ in sua uastissima excursionem Indiæ quoque ipsam complectitur, etiam si bona orbis pars illis nondum esset cognita. Nam multæ regiones orientales ultra clxxx. meridianum (ad quem Ptolemæus sua exploratione peruenit) sitæ, ueteres latuerunt, nisi forsitan per Alexandrum Magnum, qui Orientem aperuit, non nihil de extrema

India occidentalibus innotuerit. At hodie qualis illorum regionum sit facies, & quanta maiestate magnus Cham, Tartarorum scilicet Imperator, illis terris praesideat, Paulus Venetus & Haytonus edocent. Sic si ad Austrum spectes, magna pars terræ nostra tempestate explorata est, aut saltem circumnavigata, quam Ptolemæus ut incognitam reliquit: ab Hispanis uero quum in orientem nauigio contendunt, obambulatur & circuitur, ut paulo post differemus. Quin & in oceano occidentali ferè nouus orbis nostris temporibus ab Alberico Vesputio & Christophoro Columbo, multisq; alijs insignibus uiris inuentus est, qui non abs re quarta orbis pars nuncupari potest, ut iam terra non sit tripartita, sed quadripartita, quum hæc Indianæ insulæ sua magnitudine Europam excedant, præsertim ea quam ab Americo primo inuentore Americam uocât. Europa terminos habet ab oriente Tanaim fluuium, Mæotides paludes quæ eum fluuium recipiunt, & pontum: A meridie mare mediterraneum, quod apud Gades primum angustum, nec amplius decem milibus passuum patens, terras aperit atq; intrat: sed illico latissime diffunditur, & in orientem ad Syriam usq; extenditur, insulas magnas & paruas sine numero efficiens: id quod tibi typus noster pro sua mediocritate satis ostendit. Intuere igitur eum diligenter. Porro ab occidente habet ab Europa terminum oceanum magnum, & à septentrione oceanum Britannicum. Oritur Tanais non à montibus, ut antiqui senserunt, quum ducentorum milliariorum spatio circa Moscouiam, in qua Tanais fontes uisuntur, nulli montes inueniantur, sed latissimi ibi sunt campi, & multæ paludes. De hac re late differunt in hoc uolumine Mathias à Michou, & Paulus Iouius. Insigniores regiones Europæ sunt Hispania, Gallia, Germania, Anglia, Scotia, Dacia, Norwegia, Ibernica, Italia, Pannonia, Illyris, quæ hodie sunt Sclauonia, Carinthia, Bosna, Croacia, Coruatiæ &c. Post Germaniã sequitur Sarmatia, quæ nostro æuio plurimas abiit regiones, nêpe Poloniã, Lithuaniã, Liuioniã, Moscouiã, Russiam, Podoliã &c. Post Pannoniã sequitur utraq; Mœsia, & Thracia, quæ hodie sunt Rascia, Seruia, Trãssyluania, Bulgaria & Valachia: itemq; Macedonia, Epirus, Achaia, & reliquæ Græciæ partes Europæ annumerantur. Hæc sūt ferè omnes & præcipuæ Europæ partes, præter insulas quasdam & peninsulas, ut sunt Britannia, quæ hodie est Anglia, Dacia, Suetia: & in mari mediterraneo, Maiorica, Minorica, Corsica, Sardinia, Sicilia, Candia, quæ & Creta &c. Hæc itaq; Europa licet cõparatione aliarum terrarum partium sit parua, est tamẽ cultissima & populosissima, ut etiam in ea re excedat totam Africam, nõ obstante quod illa in triplo aut quadruplo sit maior. Nã est tota habitabilis, præterquam in exigua parte, quæ scilicet ad septentrionem uergit ubi propter frigoris uim habitari nequit. Habet multitudinem pugnacem, & quæ agros colat, & quæ urbes quoq; contineat. Affert fructus optimos uitæ necessarios, & metalla quæcunq; usui sunt. Similiter pecudum mitium exhibet copiam: at be-

stiarum

21
 stiarum ferarumq; habet raritatem. Odores & lapillos magni sumptus extrinsecus petit. Insignior fluuius Europæ est Danubius, qui & Hister, originem ducens ex Sueuia Germaniæ, labens per utranque Pannoniam & Valachiam, & tandem sexaginta nauigabilibus auctus fluuijs, & septem magnis ostijs in mare Ponticum supra Constantinopolim sese exonerat, Montes uero insigniores habet Europa, Pyreneos & alpes, Syluas autem, Herciniam & Bohemicã, etiam si illa Herciniã à quibusdam annumeretur. Hæc in genere de Europa dicta sufficiant.

DE AFRICA.

Aphrica altera pars orbis ad meridiem exposita, & magnis solis ardoribus obnoxia, terminatur ab occidente mari Atlanico, à meridie oceano Aethiopico, à septentrione mari mediterraneo, & ab oriente Nilo flumine, seu potius ut Ptolemæo placet, mari Rubro. Insigniores eius regiones sunt, Mauritania, Tinganica & Cæsariensis, Aphrica minor, Numidia, Libya, Cyrene, Ægyptus, utraque Æthiopia, & Troglodytarum regio, præter mediterraneas quasdam alias regiones nobis incognitas. Verum hodie hæc nomina ferè omnia præter Ægyptum euanuerunt. Nam loco prouinciarum maritimarum successerunt Mauri, Barbaria, regnum Marochi, regnum Fessa, regnum Thunesij, quod ferè è regione Sicilia in Aphrica locum habet, regnum Nubiæ sub Ægypto, regnum Gambia in litore oceani occidentalis, regnum Melli & Nebeorum ad meridiem, de quibus & alijs Aphricæ meridionalioris maritimis prouincijs, ex nauigationibus Cadamusti plurima disces. Nescio si hodie Aphricæ interiora loca satis sint explorata, & à doctis cognita. Id unum omnes geographi fatentur, pleraque Aphricæ loca inculta, & aut arenis sterilibus obducta, aut ob coeli situm humanæ habitationi incommoda, multo denique uenefico animalium genere infestata, ut uniuersa regio magis sit uasta quam frequens, sed ubi incolitur eximie fertilis est. Contra meridiem plurimum est deserta ob nimios æstus: quæ uero Europam spectat, frequentior est illi cultus. Eximia agrorum fertilitas, utpote qui locis quibusdam centesimo fœnore cultoribus reddunt messem. Mirum est quod de Mauritaniam ubertate dicitur, esse in ea uires, quas duorum hominum complexus capere non possit, uuarum racemos cubitales, arbores circa Atlantem proceritate insigni ac enodi. Sed omnium nobilissima citrus, Romanis delitijs inferta. Alit Aphrica elephantos & dracones, qui ipsis beluis insidiantur, suoq; complexu enecant leones, bubalos, id est boues syluestres, pardos, capreas & simias multas. Herodotus quoque cornutos asinos ibi nasci asserit. Interiorem Aphricam inhabitant Nigrity: & hæc quidem torret solis aspectu & uicinitate. In medio est arenosa, ad orientem deserta, circa occiduum montosa. Habet gentes non paucas, diuerso uultu, & specie horribiles. Regem ex sacerdotibus creant, qui omnia facere debet iuxta

xta patrios mores. Plures solis propinquitate nudi agunt, ouillis pelliculis pu-
 denda obtegunt: alij omnino pecorū uestiuntur pellibus. Pecuariam rem uul-
 go exercēt, & sunt pecora pusilla admodū duri hirtiꝫ uelleris. Milij hordeiꝫ
 frequēs est apud illos usus, unde etiam potum cōficiunt, ceteris carēt frugibus
 præter raras palmas. Quidā herbis uictitāt, tenuioribusꝫ harundinum radi-
 cibus. Hodie præsidet illis, ut Marcus Antonius Sabellicus ab ipsis locorū in-
 digenis se accepisse dicit, Prætoianes, seu ut uulgo aiunt, presbyter Ioannes,
 quem illi Giam, id est, potentem uocāt: nam aiunt illū imperare sexaginta du-
 obus regibus. Garma est urbs regia, quæ non muris, sed tabernaculis in ordi-
 nem digestis, ex serico, bysso & purpura intextis extructa est. Bina messis est il-
 lis, & bina æstas. Agnoscūt etiam Christum qui ubiq; terrarū suos habet ulto-
 res: sed quicquid Libycarum gentium ab hac Aethiopia est usq; ad occidentē,
 omnes Mahumeti impietatem colūt, uiuuntꝫ eodē cultu quo barbari qui in
 Ægypto sunt, & appellantur Mauri. Nugantur etiā quidam circa originē Nili
 habitare pygmæos, qui cubitum non excedunt, hominibus in figura persimi-
 les: recte incedunt, imperfecte loquuntur: tertio anno generant, & octauo mo-
 riuntur: usu rationis carent, nō colunt iustitiam, uerecundiam aut honestatē,
 ideo non homines sed bruta censentur. Insignior & maior Africæ fluuius,
 & toto orbe celeberrimus, est Nilus, quem quidam aiunt oriri ex fontibus in
 extremis Æthiopiæ finibus, ferturꝫ per plures & uarias regiones, faciens plu-
 res insulas, unam autem insignē Meroē nomine per quam & Ptolemæus du-
 cit parallelū, qui finis est climatis primi atq; initium secundi. A solstitio æstiuo
 usq; ad æquinoctium immēsa aquarum mole singulis annis inundat, & adeo
 totam Ægyptum adducto limo fecundat, ut segetes quatuor aut quinꝫ exa-
 ctis mensibus, ad messem redeant. Et interim uulgus ab operibus uacans, otio-
 sum indulget epulis ac uoluptati: & pecora in stabulis reclusa nutriūtur. Pro-
 inde ex incrementō huius fluuij Ægyptij uim aut penuriam futurarum frugū
 præuident. Nam quum Nilus duodecim cubitis tantum excreuit, Ægyptus
 famem sentit. In tredecim cubitis etiam annum esurit: sed quatuordecim cubi-
 ti hilaritatem adferunt: quindecim securitatem, sedecim delicias: quod iustū fer-
 tur esse incrementum. Et quum huiusmodi Nili inundationes agrorum limi-
 tes confunderent, nunc minuendo, nunc mutando aut delendo signa quædā,
 quibus proprium ab alieno discernebatur, iterum atq; iterum mensurari eam
 terram oportebat: & sic primi Ægyptij dicuntur inuenisse artem geometriæ.
 Sunt in hoc fluuio crocodili: qui quum ex ouo simili ouo anserino prodeant,
 crescunt tamen: longitudine uitæ ad sedecim cubitorum magnitudinem. Lin-
 gua carent, dorsum squamosum habent præcipua duricie, ut nullo tormenti
 ictu possit uulnerari. Homines & animalia terrestria flumini appropinquātia
 unguibus discerpit. Habet quoq; Africa mōtes plurimos & maximos. inter
 quos præcipuus est Atlas, qui ē media arenarum uastitate consurgens, ultra
 nubila

nubila caput erigit: & pars quæ a oceanum extenditur, manat fontibus, nemoribus inhorrescit, & rupibus asperatur: non est tamen herbida sed nuda humo. Quæ uero Aphricam spectat minore, est opimus, nascentibus sponte frugibus, arboribus opacissimus, quæ uestiuntur lanugine sericis uelleribus nihilo uilliore. Vertex eius semper est niualis.

DE ASIA.

ASia tertia pars orbis, terminatur ab occidente ad Europam & Aphricam, hoc est, ad Tanaim & Mæotides paludes, & iuxta Aphricam ad mare Rubrum: à meridie uero habet mare Indicum maximum, & à septentrione mare congelatum, seu Scythicum: porro ab oriente oceanum orientalem. Hæc pars orbis maior est Europa atque Aphrica, & habet regiones provinciasque innumeras, regna & imperia multa atque potentissima, montes & fluuios celeberrimos, uaria genera animalium & terræ nascentium, quæ in alijs orbis partibus non inueniuntur. Nam Arabia deserta in quadam conualli fert balsamum: & in altera Arabia quæ propter fertilitatem & fructuum copiam felix nominatur, producit calamum, myrrham, thus, casiam, cinamonum, ligna odorifera, & resinam suauissimi odoris, ut etiam mira fragrantia ex illa regione spiret ad eos qui in mari à longe adueniunt. Qui uero intra regionem degunt, propter nimiam rerum fragrantiam ac intolerabilem in sensibus percipiunt stuporem, ut cogantur etiam illam leuare bituminis suffitu & hirci barba Abundat quoque hæc regio auro optimo, ut etiam inter terræ glebas temere iacentes aureæ massæ glandium magnitudine reperiantur.

Ganges fluuius Indiæ nominatissimus alit crocodilos & delphinos, aliasque horribiles beluas. Inueniuntur illic plurimi elephantes, & aues imitandum humanæ uocis sonum dociles. Mare quoque illud infundit litoribus gemmas & margaritas. In syluis uero inueniuntur lauri & bæcæ. Est illic magna uis serpētum, squamis fulgorem auri reddentium. Circa litora Taprophana, quam hodie Sumatram uocant, uagantur passim cete, animalia monstrosa, & tantæ magnitudinis, ut colles quidam litoribus aduecti uideantur, quorum dorsum longo spinarum tractu exasperatur. Infestissima sunt ambulantis in litore, ut nemo facile ex eorum faucibus effugere possit, si uisus ab eis fuerit. Habent tantos hiatus, ut sæpe nauem cum hominibus deglutiant. Iaua insula habet syluam nucum muscatarum. Mare Caspium gignit cristallum & iaspidem. Hircania habet in syluis tigres. Habet hoc animal multas maculas, & est mira uelocitatis, ut etiam nihil adeo antecedit quod non illico assequatur. Eius potentia maxime prædicatur, quando maternis curis incitatur. Nisi enim raptores mox in mare præsidio fuerint, nullus astus uel fuga quantalibet liberat. Bactriana sicut & Arabia nutrit plurimos camelos Est animal hoc oneri ferendo accommodatissimum. Sicim in quatrimum tolerat, & quum

ocasio bibendi data est, refarcit omnia praeerita desideria. Turbulentas quas captat, puras refugit. Cholchorum regio mel amarum producit, Babyloniam regio crebris icta fulminibus, ex scatebris illis euomit bitumen ad lateres aedificiaque opportunum. In Margiana & Aria aiunt saepe reperiri uitem, cuius stipitem duorum uix hominum ulnae complectantur: racemum uero duorum cubitorum longitudinem implere. Illic etiam uinum ad tres hominis aetates, id est, in nonagesimum annum perdurare, idque in uasis minime picatis. India terra saluberrima bis in anno metit fruges, fert cinamomum, piper, & calamum aromaticum, ebum arbores, psitacum auem, monoce rotam bestiam, & beryllos, adamantes, carbunculos, margaritas, & alias gemmas. Caucasus mons Indiae ea fronte qua soli obuersus est, habet arbores piperis, quas ad iuniperi, uel secundum alios, ad hederam similitudinem fructus suos edere scriptores tradunt. Sed quid pergo ista enumerare? quum Marcus Venetus, & Ludouicus Vartomannus illarum regionum nostra fere tempestate exploratores fuerint, & luculentissime conscripserint quid in Oriente uiderint: is quidem in India citeriori, & praesertim in Calechut: ille uero in India ultima, & magni Cham latissimo imperio. Lege libros ipsorum, quos in ipso uolumine simul collegimus & mira inuenies.

NAVIGATIO AB EUROPA AD CALECHVT

Indiae emporium nominatissimum.

Nequae hominum memoria, neque Antiquorum literis proditum est, nauigationes illas in oceano factas, quae nostro tempore fieri coeperunt. Ptolemaeus quidem & Strabo, ambo insignes & toto orbe celeberrimi Cosmographi, nescierunt ultra Hispaniae & Africae occidentalia litora terram aliam, praeter Gades & Fortunatas insulas, quae & Canariae, reperiri. Nec ulli alij mortalium post hos insignes uiros quicquam constitit de innumeris & maximis illis insulis, quae medio itinere inter Africam occidentem uersus, & Indiam in oceano, nostro aeuo sunt inuentae. Sed nec apud ullum autorem inuenies mortales unquam ausos, ut sese committerent pelago illi uastissimo, quod ab occidente per meridiem in orientem ducit: imo putarunt Africae terram usque adeo uersus meridiionalem polum protensam, ut ob immensa frigora non liceret hac parte sicut nec per septentrionem nauem circumducere in Orientem. Quippe qui in hac fuerunt sententia, ut existimarent terrae molem, praesertim in Africa, aequae uersus meridiem ab undis denudatam & habitatam ut in plaga septentrionali. Nam diuiserunt eam in quinque zonas, ex quibus duae circa polos describantur, frigidissimae quidem, quod maxime absint a uia solis, & propterea a paucis habitentur hominibus. hisque syluestribus, praesertim ea quae subest polo arctico. Nam sub polo antarctico compertum est nullam esse terram, saltem solidam & continentem. Aliae duae zonae temperatissimae habentur, quae scilicet sequuntur
frigidas

13
 frigidas zonas, quia non nimio frigore rigescunt, nec nimio solis calore exuruntur, quum limites habeant circulos arcticos atque tropicos, quibus interiacent. Arcticum circulum quidam aiunt esse quem ursa maior priore describit pede. Alij uero intelligunt circulum quem polus zodiaci reuolutione primi mobilis describit. Et distat is circulus $xxij$. gradibus & dimidio à polo. Tu si uolueris, poteris eum signare in mappam nostram. Nam habet locum ferè inter sexagesimum & septuagesimum parallelum. Sic enim licebit uidere quas regiones sibi uendicet zona illa temperata, quam complectuntur includuntq; circulus arcticus & tropicus cancri. Porro si circa polum antarcticum etiam inter parallelum sexagesimum & septuagesimum circulum antarcticum pinxeris, qui unà cum tropico capricorni alteram continet temperatam zonam, uidebis in ea ferè nullam esse terram continentem, sed mare duntaxat & insulas quasdam hinc & hinc per oceanum sparsas, atque portione aliquam ex interiori Africa in ea extensam. Cæterum quintam zonam aiunt esse inter utrunq; tropicum, & hæc ob solis continuos ardores uocatur zona torrida egreq; est habitabilis. Non est igitur, ut prisca putarunt, Africam in Australem frigidam & intemperatam zonam usq; adeo excurrere ut ob id orientibus minime pateret per mare accessus in occidentem, aut contra occidentis in orientem: quum hodie à Lusitania frequens sit nauigatio in Indiam & uiciniores orientis partes: non quidem per mare mediterraneum, quum id ducatum nequeat præstare nauigantibus nisi usq; ad Aegyptum & Syriam, non autem in Arabiam aut Persiam, aut etiã Calechut: sed per oceanum orbis circuitur meridianus, prætereuntq; multa regna, prouinciæ, populi, terræ & insulæ, donec tandem perueniatur ad sinum barbaricum, & hinc ad sinum Arabicum atq; Indicum. Quod ut sanius intelligas, aduerte tabulam terrenæ descriptionis, & ducam te ab Hispania in Calechut in signe emporium Indiæ, nõ quidem proximo itinere, quod est per mare mediterraneum, & deinde per Arabiam aut mare Rubrum, tãdemq; per sinum Indicum, iuxta quem Calechut ponitur: sed per oceanum primo occidentalem, deinde meridionalẽ, & ultimo indicum, quod iter hodie à Portugallis frequentatur, & ab Aloysio Cadamusto primi libri autore perquam diligenter describitur. Primum itaq; quum Hispani in Indiam traiecturi sunt, petunt Portum sanctum, Mederã, & septem Canariã insulas, quæ olim Fortunatæ dictæ sunt, Hispanis ferè omnes subiectæ. de quibus habes quarto, quinto, sexto & septimo capite nauigationis Aloysij. Hinc nauigatur ad Caput album, portum continentis Africae, ubi est poli eleuatio xix . graduum. Lege de hoc portu caput nonum Aloysij. Relicto Capite albo & insulis adiacentibus, uenitur ad regnum Senegæ, quod sic uocatur à fluuio Senega, qui præterlabitur & irrigat ferè totam Aethiopiã, disternatq; Azenagos à primo Aethiopum regno: de quo in $xiiiij$. capite Cadamusti. Haud longe ab ora huius fluminis est Caput uiride, promontorium

montorium

montorium insigne, sub eleuatione poli xiiij. graduum, quod Ptolemaeus uocat promontoriū Æthiopum: de quo inuenies multa capite trigesimoquinto. Relinquitur etiam ad dextram in alto mari insula, quam Hispani appellarūt Boni uisus, quam nos è regione Senegæ fluuij signauimus. Relicto Capite uiridi ductore Austro peruenitur ad ostium fluuij Gambrae, à quo regnum Gambrae denominationem habet, fluitq; per anfractus & ambages multas, ut alter Maandrus. Hinc nauigantibus offertur caput Sagres, ac deinde transitu regno Melli, peruenitur ad caput Bonæ spei, quod corrupte & Hispanice De bona sperantza quidam appellant: & tenet extremam Aphricæ uersus meridiem partem, quam Pomponius frontem Aphricæ appellat. Nam hinc nauis sensim redit uersus æquatorem, ubi scilicet est regnum Melindæ, & Troglodytarum regio: apud quos est aurifodina quam Zaphallam uocant, insula scilicet haud longe à sinu distans Arabico: ubi etiam est insula Achiloa seu aquiloa, quam tamen alij uocant Chiloam, & distat sexaginta leucis à Zaphalla, uicinior quidem Arabiae quàm Zaphalla. Omitto multa alia capita litorum, insulas & prouincias, quæ nullibi non occurrunt in tam uasto pelago, & signo duntaxat celebriora loca. Traiecto uero sinu Indico, peruenitur ad Chalechut, nobile illud Orientis emporium, quod toti ferme mundo mittit aromata, etiam si pauca illic crescant. Numerantur itaque à Portugallia ad Calechut mille & octoginta leucae, respondentibus ueni leucae quatuor milliaribus Italicis: non quidem recto itinere, sed in Austrum deflexo. Alioquin si ex mari mediterraneo mox liceret absque magno terræ spatio intrare mare Rubrum, longe prior nauigatio esset per mare illud, quàm per oceanum, id quod oculorum iudicio facile deprehendere poteris, si utrunque iter in mappa aduerteris. Veneti quidem quum soli ante triginta annos Europæ præsertim occidentali aromata suppeditarent, priusquam illa nauigatio à Lusitanis esset adinuenta, à sinu Adriatico per mare mediterraneum Alexandriam adierunt, quæ iuxta Nili ostia situm habet, & hinc aliquo spatio terræ emenso, per mare Rubrum ad Calechut usque peruenierunt, itinere quidem breuiori, & quo commodius haberi nequit. Hæc uolui simpliciori lectori paulo uerbosius indicare, non ignorans Geographicarum, sicut & aliarum mathematicarum rerum inexperto nihil satis dici posse. De alijs ciuitatibus, prouincijs, & insulis, quæ ultra & citra Calechut ab Aloysio & Vartomanno sitæ describuntur, non est quod hic multa scribam, quum illi duo uiri satis expriment, quot leucis, aut quanto spatio ad illam uel illam prorogentur plagam. Nos tamen situm Ormi insignis insulæ indicauimus, nempe sub sinu Persico iuxta tropicum cancri insulæ uestigium ponentes. Gulphal insula ponitur in sinu ipso Persico, id quod apud Cadamustum legis capite septuagesimo primo, at nos nullū illi in mappa fecimus signum,

DECLARATIO
NAVIGATIO CHRISTOPHORI COLUMBI ET
Alberici Vesputij ad nouas insulas.

Celebratur Alexander magnus toto orbe terrarū, quod primus ferè penè
travit aperueritq; Orientē, nō nauigio, sed pedestri & tutiori itinere in illū
deductus. Verū parua erit laus illius, si cōparetur uiris illis qui nostro auo ma
ria etiā incōperta sulcare tētarunt, & occidētē sua exploratiōe aperuerūt, in nu
meras insulas hominibus & opibus plenas in uastissimo mari adinueniētes:
de quibus hactenus nulli mortaliū quicq; cōstitit à duobus millibus annorū
& supra, nisi fortassis Indis oriētalioribus & uicinioribus mānsiones illæ homi
nū cōpertæ fuerint. Nemo inter doctos nō putabat totā aquarū uim à princi
pio creatiōnis in illud pelagus reiectā, & aquā ipsam illic in magnā coaceruatā
molē, ut possibile nō fuerit ibi aridā quoquo modo apparere: sed falsi sūt om
nes qui in hac fuere sentētia, quū nullibi non in mari emineāt insulæ, siue ad
occidentē ieris siue ad oriētem, siue meridiē lustres siue septentrionē. Insulas oc
cidētales nēpe Hispanam, Ioannā, Spagnollam, Cubam, Isabellā, Antiglias,
Canibalorum terram, Americā, & reliquas incognitas terras primi mortalium
adinuenerūt Christophorus Colūbus & Albericus Vesputius, labores in nu
meros exantlantes, dum hinc inde per uastissimū & sæuissimum equor uagā
tes, & innumera pericula subeuntes, nouas contendunt quærere terras, etiā lō
gissime à patrio solo abducti, quippe qui adeo in meridiē digressi sunt, ut po
lus antarcticus illis triginta tribus sustolleretur gradibus, sub qua eleuatiōe eti
am insulā inuenerūt in amplissimo sitam mari, & Melcham appellatam. Reli
quas uero pro maiori parte inter utrunque repererunt tropicum, tametsi non
paucas etiā citra tropicum cancri deprehenderint. Porro qui mores, & quis
uiuendi modus sit illarum terrarum indigenis & incolis, non est quod hic refe
ram, lege nauigationem Columbi, quam inuenies pagina nonagesima pri
ma, & item nauigationem Vesputij, pagina cxxij. & quatuor eiusdem naui
gationes, pagina clv. & edoceberis hæc omnia. Poteris etiā aduertere si ori
bis descriptionem adhibueris, qua linea, & quo itinere nauigationes suas ab
Hispania in nouas insulas instituerint, quæ mirabilia experti sint.

CURSUS PEREGRINATIONIS LVDOVICI VARTO
manni patritij Romani ad partes Indiæ.

Iter quod Vartomannus ad regiones Orientales fecit, fuit tale, Ab Italia
per mare mediterraneum ad Aegyptum primo demigravit, & hinc per lī
tus eiusdem maris uersus septentrionem conscendēs, ad Beryntum, Tripolim
& Antiochiam, quæ ferè omnes sunt maritimæ, peruenit: & ab Antiochia pau
lulum uersus Orientem digrediens, Damascum adiit. Hinc itinere quadragin
ta dierum & noctium ad Mecham concessit, quæ urbs in Arabia deserta qua
draginta mille passibus, hoc est, magna dieta à litore maris Rubri, præser
tim ab oppido Zida, quod portus est maris elegans, sita est. Pertransijt ta
men

men medio itinere urbem Medinam, in qua gens cæca Saracenorum ueneratur corpus Mahumetis sui. A portu Zida per mare rubrum uenit ad Aden Arabiae felicitis urbem pulcherrimam & famigeratum emporium: iustratisq; multis Arabiae urbibus, commissus pelago, ut ad Persiam nauigaret, tempestate iactatus peruenit in Aethiopiam, & illinc abscedens in Persidem uelificauit, ubi multis cõspectis urbibus, ad Ormum ciuitatem & insulam insignem se transtulit. Ab hac rursus soluens, ad Cambaiam Indiae urbem haud procul ab Indo fluuio positam concessit. Et digrediens ad alias uiciniores urbes, nempe Ceul, Canonor, Decham, & alias quasdam: tandem ad Calechut peruenit. Et ab hac in ulteriorem profectus Indiam, uisis uarijs urbibus, atq; multis insulis, præsertim quæ species mittunt aromaticas, postliminio redit ad Calechut: & hinc cum Lusitanis in Europam reuersus, ad Hispaniam peruenit, & tandem ad Italiam patriam suam. Marci Pauli Veneti iter hic non dixi explicandum, quum ferè nullam signarit prouinciam, quam pertransierit præter Armeniam, & quasdam circumiacentes regiones, ad quam traiccto Bosphoro & Euxino mari peruenit. Ab Armenia uero quas regiones permeauerit, donec ad extremos Schythas, qui hodie sunt Tartaria magna, peruenit, non scribit: rediens tamen ab oriente ad occiduas partes, signauit plures. Id unum ex sententia agit, ut nobis diligenter describat Orientem, tam terram cõtinentem quàm insulas meridionales & orientales, potissimum quicquid locorum est sub ditione magni Cham. Presbyteri quoq; Ioannis facit mentionem, quippe cuius regnum conterminum ait imperio magni Cham, quum tamen cæteri ferè omnes regem illum in Aethiopia Aphricæ haud longe à Trogloditis dominari asseuerent. Sic enim habes apud Aloysium cap. sexagesimo, nẽpe presbyterum Ioannem in Aphrica circa regnum Melindæ confinem esse Sultano. Idem sentit Ludouicus Vartomãnus libro secundo, capite decimoquinto. Nondum hunc soluendum tibi lector relinquo.

Scio & alios quosdã fuisse in hac opinione, qui putauerunt sedem presbyteri Ioannis fuisse in oriente, sed aliud hodie & certius quidem edocemur.

NAVIGATIO AD TER-

RAS IGNOTAS ALOYSSII CADAMVSTI, ARCH/
angelo Madrignano interprete.

CAPVT PRIMVM.

VVM ego Aloysius Cadamustus è Venetis pa-
tritijs primo animum induxerim sulcandi eius O-
ceani, qui à freto Gaditano per insulas Fortuna-
tas, & Aethiopas inferiores uersus Austrum ten-
dit: quumq; ibi pleraque scitu cognituq; non in-
digna deprehenderim, ut fiat testatum posteris,
animo mihi hæsisse, hæctenus incomperta quæ-
rere, & adire inaccessa, prout rebus memoria sup-
petet, excipiam & prosequar calamo, donec earum memorabilium rerum
quæ uidi, & locorum quæ coràm adui, ueram prorsus efficiam historiam:
quæ omnia si nostris conferantur, alterum profecto orbem efficient. Et si ea
forte minus ordinate abs me describentur in rerum tantarum uarietate, non
sum tamen defuturus, quin historiam ueram denarrem, & ubi ferè incredibi-
lia & prodigiosa occurrent, licet uera, temperabo tamen de industria, & sciens
citius nonnulla sum prætermisurus, quàm uel minima citra ueritatem rela-
turus. Primus igitur qui memoratum Oceanum & Æthiopiam supra-
dictam adire est aggressus, post protoparentem nostrum Adam (unius Pli-
nij historiam excipio) is fuit nostro æuo illustrissimus D. infans Don Huric
natus Lusitaniæ rege illustrissimo Don Ioâne: qui quidem princeps infans,
licet sui nominis prædara, & propè innumerabilia percenseri possent, pru-
dens præteribo omnia in præsens, id unum haud prætermiserim, quòd Chri-
sti seruatoris nostri almæ fidei eximie studuit, & nihil magis in uotis gessit,
quàm nomen Christianum à barbaris & Dei hostibus asserere, matrimonij
expers fuit, adolescentiã suam castitate mira honestauit, domi & militia stre-
nuus, Mauros sæpenumero fudit, & bello clarus euasit. Quum itaq; eius ge-
nitor dissolutionem corporis sibi imminere conspiceret, annorū iam plenus,
prius naturæ nõ concessit, quàm saluberrimis præceptis filium monuerit, ut,
uidelicet, sacratissimam Christi fidē animo inconcusso illibatoq; coleret, nec
deesset suis uotis, quibus instituerat Christi hostes debellare, & sancto no-
mini reddere subiectos. Adiecit etiam ad hæc, ut Lusitaniæ gentis, & in pri-
mis patritiæ Cordatæ meminisset: & ut paucis absoluã, sæpe dictus illustris.
Don Huric patris monitis libens audiuit: fato iam functo parente, fratre ta-
men patrocinate, qui regno ætatis concessu successit. Huic nomen fuit Don
Daruth, cuius auspicijs Mauros male accepit, qui id regnum occupant, quod

1505
1455

Don Huric

Don Daruth

a Fesse

✓ Fesse dicitur: quod quidem regnū incipit ab Ampelusia promontorio Mau-
 ritaniæ, nō longe à Gadibus, & mari Atlantico alluitur, & uergit ad Austrū.
 Singulis igitur annis ex instituto Mauros laceffens, celoces suas mittebat,
 Caput de Nō quo ad id promontorium deuentum est, quod Caput de non appellatur ab
 incolis, argumento, quod qui ultra dictū promontoriū iuere, nō sunt regressi,
 & ibi prisci nauæ terminū semper constituerant suæ nauigationis. Hucusq;
 itaq; celoces principis deuenere, nec causæ sunt ueterem terminum excedere.
 Quæ ubi principi sunt renuntiata, animum accendunt magis peragrandi or-
 bis. Instituit propterea rursus ceptam prouinciam persequi, & promontoriū
 Capit de non aliquando transcendere dijs fauentibus: quoniam celoces Lu-
 sitanæ omnibus Oceani Liburnicis eximie præstant. Et quū iam ad id opus
 nauandum præsto essent nōnullæ Celoces, censuit non difficulter posse na-
 uigare uastum Oceanum, cupiens admodum loca hætenus inaccessa adire,
 & novos populorū Africæ ritus uidere: quibus omnibus exploratis, in prom-
 ptu haberet Mauros pro arbitrio profligare, & suæ ditioni addere. Iussit itaq;
 celoces ternas expediri, cum armamentis, cum etiā com meatibus ferè omne
 genus, quibus uiros strenuos præfecit. Qui dicto principis audiētes profecti
 sunt, & dictum promontorium Capit de non, litus haud deserentes, per
 centum ferè miliaria præteriere, & quum nihil præter iucultam tellurem, ac
 omni habitatore uiduam comperissent, domum regrediuntur. Quum igitur
 princeps de nouis populorum Africæ moribus ac locorum sitibus, ex his na-
 uigationibus nihil adhuc comperti haberet, rursus classem communit omni
 genere annonæ, & rebus omnibus, quibus hostes propulsare quirent, & suos
 diutius alere, data lege ut tamdiu nauigarent, donec superiores suorum nau-
 gationes per centū & quinquaginta miliaria excederent, & ultra (si eis uisum
 foret) progredierentur, quos pro labore tanto innumeris promissis onerat.
 Qui principi obsequētes, uela dedere, & quum nihil nacti fuissent nisi uastū
 & sterile solum, rediere. Quibus non obstantibus, princeps indies fit auuidior
 nouarum rerum, animusq; accendebatur magis, ut assolet, in rebus uetitis:
 quare iam tertio mittit, qui terram huiusmodi explorent. Et, ut breue faciam,
 tantisper annis singulis nouos expediuit nautas, donec ab Arabibus cultam
 terram inuenit, qui in desertis uitam trahebant: & paulo ultra progressi, no-
 Azanegi uos populos inueniunt, qui Azanegi appellantur, uiri coloris subcinericij, de
 quibus in sequentibus latius dicturi sumus. Et postremo iam ipsis adnau-
 gantibus, tellus Æthiopum inferioris Africæ, quæ Oceano adiacet Australi,
 apparuit, rursusq; indies nouos populos, cum idiomate, tum etiā ritu & mo-
 ribus differentes nanciscuntur, ut lectori diffusius deinceps liquebit.

Caput

1504

Vum igitur ego Aloysius forem Venetijs, quæ urbs mihi solū est patrium, anno à partu uirginis M. D. I I I I. annum agens alterum & uigesimum: & quum iam ferè nostri maris, quod mediterraneum appellant, litora omnia lustrauissem, deereui in Celtogalliam iterum contendere, quò aliàs iueram commercij gratia: ea enim est regio Gallia, quæ ab Oriente terminum habet Rhenum fluuium, à Septentrione Oceanum Britannicum, in quem exonerat Rhenus prædictus, & ibi nobile emporium uisitur, Brugim appellant, nullis emporijs Septentrionalis regionis postferendum, & eo lucri causa contēdebam. Quū ergo illo proficisci decreuissem, accinxi me itineri, nō quidē multis onustus pecunijs: nam paucissimi census erāt, & Liburnicas, quæ eò tendebāt, conscendi duce Marco Zenone equite splendidissimo, prius Christi nomine inuocato: Venetijs soluimus anno Christi memorato, Augusti octaua luce, & prosperis auspicijs uetus institutum inter nauigandum obseruātes, iter agentes per certa hospitia, hoc est, ad consueta loca applicuimus semper, donec in Hispaniam uentum est. Et quum uigentis tempestatis ducti applicuissemus ad id promontorium, quod Sacrū Ptolemaus appellat, in Oceanū uaste prominens, nunc Caput sancti Vincentij: forte fortuna nō longe ab hoc portu princeps infans per id tēpus in oppido, cui nomen est Reposera, agebat animi causa. Is ut accepit nos aduentauisse, ad classē nostram internuntium mittit uirū, à suis secretis egregium, Antonium Conzallē nuncupabant, comite patricio Veneto, qui illic consulem Venetæ gentis agebat, ut diplomata Venetorum principum sigillo insignita declarabant, quicq; sub principe infante stipendia merebat. Aduere itaq; nos ex præscripto principis, saccarum ferentes promerciale, sumptū ex insula Medera, quæ Oceano Atlantico innatat, è regione Mauritania: tulere etiam cōmercij gratia sanguinem draconis, & alia pleraq; sumpta ab insulis principis prædicti. Dum igitur de saccaro, & alijs mercimonijs sermo fit inter nos, ut assolet merces commutantibus, percontamur Lusitanos, unde hæc tam præclara eruerint, & regiones locaque sciscitamur: plura referunt, principem suum subegisse gentes innumeras, Christiano nomini hæctenus incompertas, unde & saccarum, & draconis sanguis, & alia quamplurima naturæ cōducentia exportātur: addidere etiam ad hæc, parua esse quæ retulissent, si cōferantur cum alijs rebus, quas prædare dictus princeps egerat: aperiuntq; nobis hunc principem egregium inaccessa maria fulcauisse per internuntios nautas, nouasq; regiones peragratas, domitas prodigiosas gentes, res miratu dignas repertas: unde innumera lucra comparantur adeò ut ex nummo denos efficias, nullumq; fcenus esse, quod lucrum superet huiuscemodi. Hæc illi sedulo denarrabant, mirantibus nobis &

Celtogallia.

Brugis.

8 August.

Sacrū promont.

a 2 obstupe

written
The voyages were prepared by Aloysio somerjian after they were made, witness the mention of Antonio de Nolle 1462.
vidi 2° voyage

4
 obstupescenſibus præ rerum euentu cōſpicuo. Ea igitur me inter ceteros accen-
 dunt lucri auidiſſimum: ſtatui propterea hunc principem coram adire, ut
 ſi forte & nobis ſulcandi dicta æquora poteſtatem faceret: quoniam ſuum
 eſt eius freti uectigal, cuſtodit propterea ipſe Gaditanum fretum non incur-
 rioſe. Reſponſum habui ab eis, qui claſſem noſtrā, ut præfecit, adiuerant, me
 non difficulter impetraturum à principe, ut meo deſiderio fiat ſatis: uerum
 ſcirem duorum optionem principem daturū, utrum uellem, ſumerem. Con-
 ditio hæc eſt: qui celoces ſua impenſa expedit, ſuoq; periculo agit omnia, is
 earum mercium quas ferret, principi quartam det partem, ex uetere institu-
 to: aut princeps ſuo impendio claſſem expediat, quo ad armamenta & illa
 omnia quæ tueri poſſunt naues ab incurſu hoſtium, reliqua ageret qui mer-
 ces ducit, & quum rediſſet, principi dimidium daret omnium: & ubi nihil
 mercis ex nauigatione allatum fuiſſet, omnem impenſam & operam luderet
 mercator: licet haud dubie conſtet, eos qui illo contendunt, conſequuturos lu-
 crum non mediocre: adiecit etiam principem, ſi qui è Venetis regiones præ-
 dictas inuiſere uoluerint, id facillime cōceſſurum, imò fauorurum plurimum:
 quandoquidem ſibi perſuadebat, aromata omne genus, & alia pleraque mi-
 hi nautas reperturos, quæ in primis Veneti ſuper omnem gentem callent ad
 amuſſim. Propterea principem prædictum adiuui, qui me etiam ultra quàm
 par erat, honorifice excepit, & ea omnia quæ ex relatu ſuorum acceperam,
 præſens comprobauit: hoc etiam plus addidit, modo cœptam prouinciam
 non defererem, ſe ingentiſſimis fauoribus & gratijs proſequuturum hoc ce-
 lebre uotum. Quibus auditis, apud me hæc omnia penſitatus reuoluebam,
 uegetam ætatem, habilitatem corporis, uires & ingenium, quæ omnem la-
 borem ſubire poterant: & peragrandi orbis percupidus, accendebar magis,
 quum præſertim nullus è conterraneis meis hæc aggreſſus eſſet, non diffi-
 dens ex his magnis laboribus me aliquando, & honorem & emolumentum
 reportaturum. Decreui proſus uotum meum abſoluere, percunctaturus pri-
 mo negotiatores Luſitanos, quas merces magni facerent Nigritæ, Athio-
 pes, & Auſtraliffimæ gentes. Redij demū reuiſum eos, qui Liburnicas
 in litore habebant, & ea quæ in Celticam Galliam uehere
 inſtitueram, uni affini meo cōmendo, & mercatus Li-
 burnicas, quæ nauigando itineri facerent ſatis, ad cōtinentē applicui. At naues Venetæ
 in Galliam uela fecere.

Quando

Quando abierint Liburnicæ, & quibus uentis uela fecerint,

CAPVT TERTIVM.

QUum igitur eò loci me adhuc continerem, quem Caput sancti Vincentij appellant, aliter promontoriũ Sacrum, ut præfati sumus, id gratum principi admodum fuit, excipiebat me propterea solito magis honorificentius, & elapsis quampluribus diebus, iubet celocem armari, quæ uehere doliâ nonaginta queat: cui præfectus erat Vincentius Lagus incola oppidi cuiusdam à dicto promontorio distantis milliaria sedecim. Celocem uero muniunt omni commeatum genere, & earum rerum præsertim, quæ nauis uictum diuturniorem suppeditarent. Deorum itaque implorato auxilio, à promontorio soluimus die uigesimo & altero Martij, anni M. D. V. flante uento Apeliote & Borea: & primo uela dedimus uersus insulam Mederæ iter agentes, eundo ad quartam Lebegij Occidentem uersus itinere recto: die uigesimoquinto Martij applicuimus Mederæ per Portum sanctum circiter meridiem. Distat dicta insula à Sacro promontorio ferè milliarijs sexcentis.

Descriptio Portus sancti & rerum in eo memorabilium,

CAPVT QUARTVM.

HÆc insula sancti portus parua admodũ est, utpote quæ uiginti quinque milliariũ circuitu patet, circa septimum & uigesimum annum à nauibus prædicti principis reperta. Hanc Lusitani iussu sui principis incolunt, aliàs à nostris nunquam cognitam. Huic moderatur Bartholemaus Polastrus dicti principis alumnus. Fert hæc insula innumeras fruges, triticum, sili ginem, & alia id genus, boues, iuuenos, apros, & in primis cuniculis scatet, est ibi sanguis draconis, qui lachryma est arboris: nam stato anni tempore arbores ferro sauciant, quæ ubi sunt incisæ, anno sequente gummam emittunt per incisiones. Gumma uero ahenis decocta & defecata, sanguis efficitur, quem appellant draconis. Eius arbor producit fructum cerasi instar, mense Martij gustu eximium, coloris Veneti. Insulam circumuectis constat piscium ubertatem maximam esse in primis dentalium, & ostrearum. Portu caret, stationem uero habet perquam commodam ab omni uentorum afflatu tutam, excipio Subsolanum & Vulturum, quibus haud tuto nauis se freto committerent, hæc Portus sanctus appellatur: mel gignit suauissimum, adeo ut nullibi sit præstantius: ceram quoque producit abunde: nam ibi apum confertissima cernuntur examina innumera.

Sanguis draconis.

a 3 Monchicus

Medera,

CAPVT QVINTVM.

Illinc die uigesimo septimo soluimus, uidelicet, ab insula Sancti portus, & eadem die portum Monchricum applicuimus: is est insulae Mederae portus, qui abest à portu Sancto milliarijs quadraginta, & ni nubes caelum inumbrauerint, altera alteram uidet.

DE INSVLA MEDERA EIVSQUE

praefectis,

CAPVT SEXTVM.

Medera unde dicta.

Medera insula auspicijs & opera infantis principis colitur, frequens est habitatore. Haec igitur à Lusitanis incolitur ab annis quatuor & uiginti, alias incognita: huic praefecit princeps uiros duos egregios equites: primo nomen est Tristansera, & hic mediae insulae moderatur: alteri Ioanni Gonzalae, qui insulae quod superest moderandum suscepit. Et huic insulae nomen inditum est à copia lignorum: id enim indigenarum lingua medera significat: argumento quòd quicquid inibi erat soli, totum id syluis opacum condensissimis conspiciebatur. Operapretium igitur fuit his qui primo coluere insulam, ut igni multo compurgarent: qui adeo grassatus est aliquando, ut etiam uiros corripuisset, ni propè aquis humerotenus immersi, sibi consuluissent. Nam dictus Ioannes Gonzales, ut ignem euaderet cum coniuge & natis, famem bidui iugiter in aquis tolerantissime sustinuit. Igne igitur expurgata insula, semini praeparatur idonea. Haec quatuor è partibus colitur, una appellatur Monchricus, altera Sanctae crucis, tertia Fonzala, ultima Louis camera. Et licet quamplurimas alias habitationes habeat, haec sunt tamen potissimae. Si uiri percensendi forent, hi proculdubio octingenti essent, è quibus seligi possent equites centum. Insula circuitu patet quadraginta milliarium, portum non habet, uerum peropportunas stationes: feracis est soli, licet saltuosa, instar Siciliae, scatet tamen frugibus ferè innumeris, legit quotannis tritici scaria 30000 Venetorum: desijt tamen esse feracissima, licet fertilis adhuc plura producat, nam frequentiore semine attrita est: quoniam indies aratur, atteritur magis. Regio est irrigua fontibus, & amnibus conspicua, octo uisuntur ibi, qui insulam interfluunt: & ibi aquaticae ferrae, quibus in assamenta secantur ligna, & alia id genus efficiunt, ut sunt mensae tripodes, quibus ferè Lusitania omnis condecoratur eximie, necnon circumadiacentes regiones exornantur. Assamenta ibi multijuga uisuntur, alias dedolantur in mensas ex cedro miri odoris, nec absimiles cupresso. Ex alijs sunt abaci, tripodes,

tripodes, cophini, scrinia, & ferè omne genus receptacula, & in primis ex
 nasso fiunt pulcherrimæ, quæ quasi purpurei sunt coloris. Quoniam uero
 hæc insula frequentioribus irrigatur fluminibus, memoratus princeps sac-
 careum harundinetum ibi plantari iussit, ex quo saccari quamplurimum le-
 git: inde ueniunt scitissima saccara toto orbe præcipua, primæ decoctionis,
 necnon mixta, & quantum ex aliorum relatu colligere quiuî, indies meliora
 saccara sperant: quoniam ea insula temperie cœli meliore saccarum suapte
 natura gignit: nam ea qualitas est plagæ illius, quæ Cypri, & Sicilia: nun-
 quam algent, & ibi bellaria, & tragemata ex saccaro omnium generum, mel-
 lis que plurimum. Ceræ quidem satis, sed non tantum: uineas habet non de-
 spicabiles, in quibus taleas & malleolos maluatici plantare iussit princeps
 infans, afferuntur ex Creta insula, quam hodie appellant Candiam: ube-
 res sunt uineæ, cœlo ad id inclinante: uites plus uix quàm foliorum ferunt,
 racemi proceriores, ut mensuram quatuor palmarum excedant, res uisu con-
 spicua miraq; uoluptate afficit intuentes: & ibi uix quibus color est niger, in
 arcuatis pensiles. Inde etiam exportantur ex nasso arcus celebres, qui ferun-
 tur in Occidentem, & fiunt ligna apta arcibus conficiendis. Et ibi pauî quàm
 plurimi syluestres, colore ad albedinem inclinato. Perdices, neque id genus
 alia ibi uidebis, præter coturnices, & apros innumeros in montibus. Memini
 etiam ab indigenis accepisse, ibi quum primo culta est insula, copiam maxi-
 mam columborum fuisse, quibus capiendis non alia arte usi sunt aucupes,
 quàm alligato perticæ uncino ex arboribus, quibus illic insident, traherentur,
 ad se non pauentibus auibus, sed mirantibus ueluti ad rem non uisam ha-
 ctenus: quoniam nullo habitatore humano culta fuerat insula, à solis auibus
 & feris habitata. Fidem huic rei maiorem adstruit altera insula nostris tem-
 poribus reperta, natura nõ absimilis, præsertim in auium aucupio: ea utraq;
 humani ritus experta fuerat: animalia ibi quamplurima usui humano apta:
 uiti illic etiam census non mediocris, complusculi dites ac locupletes: omnis
 insula adeò culta est, ut uiridarium & hortum representent amcenissimum,
 quicquid ibi legitur ueluti aurû est. Et ibi celeberrima diui Francisci
 cœnobium uitæ obseruantioris sanctiorisq;. Accepi etiam
 ab incolis fide haud indignis, uuas etiam
 maturefcere circiter sanctam
 hebdomadam.

Saccarum

Vue uerna.

a 4 Canaria

A Dicta insula Medera Austro flante soluimus, quo duce iter confeci-
mus, donec insulas Canarias applicuimus, quæ absunt à Medera fere
milliaris cccxx. Hæ sunt decem numero, septem cultæ, tres desertæ: quæ colun-
tur hæ sunt, priuè priua nomina, Primæ nomen est, Fractæ lanceæ: secundæ,
Magnæfortis: tertiæ Grancamariæ, quartæ Teneriffæ, quintæ Gieneræ, sextæ
Palma, septimæ Ferro. Nec id est prætereundū, quod ex memoratis septem
insulis, quatuor Christianum nomen colūt, uidelicet, Fractalancea, Magna-
fors, Gienera & Ferrum. Tres uero quæ supersunt è septem, idolis seruiunt.
Christianis insulis præest eques nobilissimus, qui Ferrara nuncupatur, oriū-
dus ex urbe Sibia, ditionis Hispaniarū regis. Qui colunt has insulas, uiuūt
pane ordaceo, carnibus, & lacte plurimo, & in primis caprino, quibus abun-
dant. Hæ uini & tritici impatientes sunt, nisi aliunde importetur eis, prorsus
carent: fructus fere nulli, reliqua uero optima: scetet onagris, id est, syluestri-
bus asinis, præsertim ea quæ dicitur Ferrum. Distant inuicem hæ insulæ mil-
liarijs quadraginta: atq; ita alia respicit aliam, ut de industria continenterq;
subordinatæ uideantur, & Orientē prima, ultima uero Occidentē respicit:

Quarum sint rerum feraces Canariæ,

EX his insulis aduehitur herba, quæ Oricola dicitur, cuius colore uestes
inficiuntur, quæ quidem herba Gades in sinu Sibiæ comportatur, &
illinc in Orientem, & demum in Occidentem itur: exportatur etiam inde co-
rii hircini copia ingentissima, quod cæteris præstat: seui plurimum, casei uero
multum: & incolæ harum quatuor insularum nomini Christiano parent, &
Canarij dicuntur. Idiomate differunt, adeo ut alter alterum haud intelligat.
Mœnia non habent, sed uicos undequaque patentes, uerum in eminentissi-
mis montibus specus excauāt, ubi degunt tuti ab omni impetu hostili. Sunt
hi montes suapte natura fere inaccessi, ideo inexpugnabiles, perinde ut nulla
uis eò penetret, nisi una fames aditum præberet: & ambitus minoris harum
insularum nō minus patet milliarijs nonaginta. Tres uero quæ idola colunt
uastiores sunt, & frequētiore habitatore, præsertim Canaria magna, quæ ho-
minibus circiter octo millibus exornatur. Teneriffa autem trium maior est,
hominū quindecim millia, si utrūq; sexū spectes, emitteret. Palma uero raris-
simo est habitatore, uisu tamen cōspicua, & delectabilis admodum. Id etiam
apprime est dignū scitu, quod nulla alia de caussa hæc regio est propè in expu-
gnabilis, nisi ob situs locorū propè inaccessos, & strenuā gentē: fitq; propte-
rea ut subdita sit nemini, licet pluribus sit laceffita prælijs. Nec silendu puto
de insula Teneriffæ, quæ & eximie colitur, & inter orbis insulas est eminentior.

Nam

Nam coelo sereno eminens cōspicitur, adeo ut qui absunt ab ea ad leucas Hispanas sexaginta uel septuaginta, non difficulter eam intueantur: & si leucarum rationē colligas, miliaria ducenta quinquaginta excedunt. Quod cernatur à longe, id efficit acuminatus lapis adamantinus, instar pyramidis in medio. Qui metiri sunt lapidem, aiunt altitudine leucarum quindecim mensuram excedere ab imo ad summum uerticem. Is lapis iugiter flagrat instar Aetnae montis, id affirmant nostri Christiani, qui capti aliquando hæc animaduertere. Hi præfectos habent nouem, quos duces appellant: nec iure hæc hereditario succedunt, sed ius est in armis: inuicem digladiantur, & sæuiunt ut beluæ, armis carent, quia ferrum nõ habent, uerum lapidibus & scipionibus res geritur inter eos: nam lignis acuminata cornua adfigunt, ut uicem ferri gerant: nudi ferè omnes incedunt, tamen nonnulli auerse & aduerse pellibus caprinis teguntur: carnem inungunt seuo hircino condito herbarum quarundam succo, ut cutis effecta densior algorem toleret facilius: licet ibi uix augeant, quoniam ad austrum sunt positi: domos non habent, neque mapalia, nec quidem uiles casas, uerum specus & cauernas montium incolunt: ordeo, carnibus, & caprino lacte pascuntur, abundant nonnullis fructibus, & in primis ficis, metunt fruges mense Martij & Aprilis: fidem habent nullã, nec Deum norunt, sed alij alia idola colunt, solem nonnulli, & alij lunam, & planetas, superstitiose admodum idolis seruiunt: mulieribus quidem in promiscuum non utuntur, sed pro arbitrio ducunt innumeras: uirgines cõiuges prius non accipiunt, quàm à principe deflorentur, & id apud eos ingens decus & honos ducitur. Verum si quis forte argutulus diceret, unde hæc nosti? Id pro responso nobis erit, Incolas, uidelicet, conterminarum insularum quæ Christo parent, ex instituto uitæ consueuisse hos infideles crebris incursionibus laceßere, noctu præsertim: & ubi aliquando in congressu succumbunt infideles captiui ducuntur sexus utriusque, qui sic capti in Hispaniam mittuntur, hæc nos docuere. Visu euenit aliquando, ut è nostris corripiantur aliqui, quos Canarij ad contumelias seruant, & ut publico sint ludibrio, lanij officio fungi eos cogunt, eis que exenterandis bobus & suibus additis, quod apud eos ignominia specimen & dedecoris ducitur magnum: tantisper captiuitatem tolerant, donec permutatione aliqua redimantur. Seruant etiam alium morem Canarij inaugurandis principibus. Nam quum scepra suscipiunt, complusculi sese offerunt certatim in memoriam & honorem noui principis morituros, & sponte quispiam uitam deuouet: congregantur propterea in ualle deuexa, & ibi peractis nonnullis ceremonijs, ac prolatis uerbis quibusdam, ille qui sua morte festum principis est exornaturus, se dat è rupe præcipitè, perinde ut ferè in frustra concisus exanimetur. Pro qua re quoniam fit in gratiam principis, debet princeps superstitibus agnatis defuncti,

Leuce Hispana.

Adamas miræ altitudinis.

defuncti, prosequiturque eos beneficijs, ac fauoribus innumeris. Huc more licet ipsimet improbet, seruant tamen, & pro cōperto habemus uerū esse quod retulimus: salūt mirum in modum agiles supra quā referre queam, instar funambuli & petauristæ corpora librant, & ut hinuli de saxo in saxū migrāt, licet multum distēt, & id nudis pedibus: lapidem iaciunt ultra aliorū iactum, & quicquid pro scopo ac signo dederint, nusquam aberrant: uim maximam ac propē incredibilem lacertis inferūt, adeo ut uno uel altero ictu umbonem infringant. Memini dum illic agerem uidere è Christianis Canarijs quendā hoc ludicri genus agentem: conditionem proponebat, propositamque sanciebat pignore, uitis tribus mala Assyria duodena dabat, ut omnes ea iacerent in eum, nec propius accederent quā ad octo uel decem passus, aberraturos omnes adseuerabat: nec ipse eorū poma medica tangere uolebat, nisi manu reperiendo, alioquin inanes illorum iactus futuros prædicabat. Ille uero duodecim sumebat, & in uiros prædictos uibrabat, nullo aberrāte. Abnuere conditionem omnes, quandoquidem probe nouerant quantū præstaret corporis dexteritate, nec eos latebat ipsum etiam plura facturum quā iactauisset. Hæc summa est igitur, ipsos Canarios mobilitate ac agili natura ferè omnes anteire mortales. Hi etiam eximium cultum censent, herbarum succo tingere corpora colore multiplici, modo Puniceo, Prasino modo, nōnunquā Veneto, aliquando cœruleo, & nihil cultius ornatiū ue ducunt colorum uarietate, & hæc pictura est eius ornatus apud eos, cuius ornatiores uestes apud nos sunt. Ex his insulis igitur Canarijs, duas ego Aloysius præfens inuisi Gomorram, uidelicet, & Ferrum. Palmæ quidem applicui, uerum nusquam classem deserui, ut cceptum iter consummarem.

Descriptio Capitis Albi cum insulis proximioribus,

CAPVT IX.

Soluimus ab hac insula flante Austro Æthiopiam uersus, & breui peruenimus ad id loci, cui Capiti Albo nomē est, abestque à Canaria miliarijs ferè septingētis septuaginta: & illud præsertim est sciendū, quod qui à Canaria insula ad Caput Albū proficiscuntur, hi litora Africæ nō nihil deserunt: quoniam qui Austro ducūtur, ad læuam Africā relinquūt, quantoque magis quis ducit naues in altū, tanto minus continentis uidet, quia Canariæ insulæ plurimū absunt ab litore Africæ Occidentē uersus. Igitur nauæ tamdiu absunt à litore dum nauigant, quoad ultra medietatē itineris peregerint, quo insula Canaria à Capite Albo abest: & demū obliquant ad læuam tantisper, donec Caput Albū speculentur à longe, ne prius appellat terrā, quā eminus explorauerint: quoniā ultra dictū caput nihil nisi uastū mare cōspicitur, quoad peruenias ad id litus, ubi cum dicto Capite fit sinus, qui dicitur Forna Dargin, cui ab insula quadam sinus eiusdem dicta Dargin, nomen inditum est: quod

Forna
Dargin.

quod quidem nomen habet originē à parua insula in eodem sinu sita. Intra sinum per miliaria quinquaginta, & ibi etiam tres insulæ, quibus indita sunt hæc nomina à Lusitanis: primam Albam appellarunt, quia arenis strata est: alteram Garzararum insulam, argumento, quòd Lusitani qui primo coluerunt eam, magnam marinarum auium copiam ibi nacti sunt, adeò ut inde duas naues onustas omni genere auium in Hispaniam duxerint. Tertia insula Cori dicta est: & hæc tres insulæ paruæ sunt admodum, arenosæq; ac desertæ. In illa quæ dicitur Dargin, aqua potu dulcis inuenitur, in alijs uero non nisi marina. Et signanter animaduertendū est, quòd hi qui à freto Gaditano soluunt, & uersus hanc Æthiopiam, quæ Austrum respicit, tendūt, nihil culti reperiunt, etiam à Barbaris, donec ad id loci uenias, qui Caput de Chantin dicitur, & ab eo uersus Caput Album semper à latere, & tunc tellus arenosa, quæ est deserta, & Septentrionalem partē respicit, præsertim eam, quæ montibus adiacet, quæ est nostra Barbaria citra Tunetum, & loca illa omnia à latere: quos quidem montes Barbari appellant Sarra, & uersus Austrum contermina est Nigritis Æthiopiæ inferioris: uasta est hæc regio, adeò ut si extransuerso metiaris itinere dierū sexaginta uel celeris ueredarij, haud consequaris magnitudinē: nō seruat tamen uastitatē hanc undequaq; & Oceano alluitur ab altera parte: quæ tota est alba & arida, ac plena arenis, depressa est, nec inæqualis, & usq; ad dictum Caput Albū, miram præ se fert æqualitatē. Inuenerunt Lusitani primo hoc Caput Album, & in eo nihil præter arenas, nulla herbarū aut arborū uestigia: uisu tamen est conspicuū, quia triangulum repræsentat: nam in frōte efficit pyramides tres, quæ singulæ inuicem absunt miliario. Id latus totum scatet piscibus omniū generum, nec nostris minoribus, forma tamen dissimilibus. Totus is sinus Dargin, & illa ferè omnis regio indiga est aquarum, & ibi arida & petrea tellus, & paulopost uastum æquor, & aquarum concursus ingens: nec sulcant hoc mare, nisi interdum explorantes contis scopulos, qui ibi sunt frequentiores: ob id quandoque obrutæ sunt naues duæ secus aridam hanc. Et sciendū est, quòd dictum caput de Chantin uersus Austrum & Septentrionem Caput Album respicit. Et notādum, quòd post dictum Caput Album in mediterraneis est locus, quem Hodenū appellant, introrsus situs ad diætas sex, & is locus nullo muro clauditur. Sed est diuersorium Arabū, & statio Camelorum, quòd appellant Arabes & Dromedarij, quos uocant Carauanas, quæ de Sambut ueniunt: & etiā illac transeunt, qui ab Nigritis proficiscuntur, & nostras Barbarias inuisunt. Eius regionis incolæ uiuunt ordeo & cariotis, quibus ubertim abundant: alibi etiam in suis locis crescunt prædicta, sed parcius: potus illis camelorum & aliorum animalium lac, uino prorsus carent. Boues fœminas habēt & capras, uerum paucas, id efficit sterile solum, & minime herbidum: boues sunt parui, si nostris cōferantur. Mahumetē colunt, & odere Christianos plurimū: nunquā quiescunt,

Coori

Dargin

Chantin

Nigritis regio.

Caput Album

Hodenum

Nigritarum mores.

Tombut
 quiescunt, uagantur semper per deserta. Hi Nigritarum terras adueunt, & nostras Barbarias uisunt, frequentes sunt, & Camelorū copiam ingentissimam habent, quibus comportant æs & argentum, & alia quamplurima. E' Barbarijs nostris in Atanbut, & ad Nigritas præfatos: inde uero exportant aurum, idēq; ad nos aduehunt. His est colos niger, uestis alba, lacinijs rubricantibus, absq; tunica interiore uestiuntur: eodem habitu & mulieres utuntur absque camisijs, ut præfertur. In capite more Maurico peplum gerūt, quo circumuoluunt caput. In his arenosis locis uisuntur leones, & pardi, struthiones quoq; quorum oua ego comedi non insuauiter. Id est etiam sciendum, quod princeps infans Lusitanus prædictus in hac insula Dargin pactum fecit hoc modo, ut nemo sinum intret mercaturus aliquid cum Arabibus, præter eos, qui foedus inierunt, & dictam insulam incolunt: & qui conuenerūt cum principe, in dicta insula negotiatores assiduos fouent, qui cōmercia exercent cum Arabibus, qui hæc maria mercium gratia frequentāt, quicq; uarias merces important, ut sunt pāni, telæ, argentum, tapetes, & id genus alia, & in primis triticū, quoniam fame propè iugi laborant, & cōmutant mancipia cum nostris mercibus, dant etiam aurū. Qua de causā princeps infans illic oppidum erexit, ubi fabri quāmplurimi degunt, ut hæc cōmercia non desinant, sed perpetuo conferuentur: ob id propterea annis singulis eò contendunt Lusitanæ celoces, id est, ad Dargin insulam, ducūt etiam Arabes equos pernicēs, quos Barbaros appellant, pro quibus ab eis Nigritarum seruos & uernas accipiunt, nec minore pretio eos uendunt equos quā decē aut quindecim mancipijs. Eò etiā, uidelicet, ad Nigritas plura ex serico elaborata contextaq; Maurico more, argentum & alia pleraque comportant ex Illyberi, id est, ex Granata Hispaniarum ditionis, & Beticæ regionis. Afferunt etiam plura ex Tuneto Africa minoris, quod Barbariæ regiam appellant, & pro his omnibus rursus mancipia, & auri copiam maximam consequuntur. Hi serui primo appellantur stationes Hodeni, & inde ad mōtes Barchæ, illinc in Siciliam deueniūt: residuum uero uernarum ad insulam Dargin ducunt, & Lusitanis uendunt, illis, inquam, qui cum rege de mercimonijs conuenerunt, fitq; propterea, ut Lusitani quotannis mancipiorum circiter mille ex Dargin aduehant secum, & id illis magnum commercium: nec hæctenus, nisi à diebus paucis, inter eos cōmercia fiebāt. Nam prius Lusitani insensi erāt his Arginensibus, & eorum sinum ternis uel quaternis nauibus infestabant, & aliquando noctu mediterranea deprædabantur, & uicos piscatorū aggressi, plura asportabant, & gentis Arabum sexus utriusq; quāmplurimos captiuos trahebant, qui tandem in Lusitaniam ducti sub hasta ueniebant: pari modo alterum latus ultra Caput Album deprædabantur usq; ad flumen Senegæ.

De regno

the cōterant. Mahuntē colunt & odere Christianos pudent: uandū
 quicquid.

De regno Senegæ, & Azenagis populis,

CAPVT X.

Senega flumen est, quod Azenagos à primo regno Nigritarum disternit. Azenagi homines sunt qui inter nigrum & subcineritium colorem sunt dubij, incolunt quædã loca ultra Caput Album in latere illo quod mox post Caput prædictum decurrit, & introrsus per deserta: plures ex Azenagis contermini sunt Arabibus Hodeni. Hi uiuunt ordeo & cariotis, & camelino lacte: uerum quia proximiores sunt regno Nigritarû, leguminibus aluntur: pauci sunt admodum cibi, adeo ut polline ordeï, uel minimo pulmento totã diẽ alacres uiuant: efficit eos inediã patientes annonæ caritas. Hos aliquando captiuant Lusitani, ueduntq; pro mancipiis domi: præstant hi seruitute uernas ferè omnes, præsertim Nigritas. Vt cunq; sit, ab annis paucis rediere nostri Lusitani secum in gratiam, & à ui temperant omnes, & cõmercia inter eos magna sũt, nec patitur princeps infans, ut eis de cætero inferatur iniuriã, autumat eos propediẽ subituros Christianã legẽ: nam in biuio & ancipiti adhuc hærent, utrum legi nostræ, an Mahumetanæ seruitutem exhibeãt, nihilq; de lege huiusmodi apud eos agitatum erat, nisi Azanegi eos edocuissent. Et hi Azanegi prauum morem seruant. Fascia linea caput inuoluunt, demisso sindonis capite per frontẽ, ita ut os totum cooperiat: pudet enim eos oris æque, acinguinis uel cunni: os tectum ut rem pudendam circumferunt, argumento quod ueluti sentina quæpiã halitum tetrum semper emittat, nec deregũt nisi sumendi cibi gratia. Principes non habent, uerum locupletiores inter eos eminent, his obediunt & obsequũtur. In uniuersum pauperes sunt, mendaces, & supra quàm referre possim, proditores. Mediã sunt staturæ, capillum calamistro exornant ut Alamanni, promittuntq; plurimũ, illudq; nigrum adipe piscis inungunt, & olent pessime, quod apud eos uirtus & honos ducitur.

Commutatio falis & auri, deq; distantia,

CAPVT XI.

Magnificiunt etiam hi populi præpingues & obesas mulieres, & in primis proceriores mammas habẽtes: propterea ubi annum circiter septimum & decimum attigere, rumpũtur eis uĩ à uiris mammarum fune per mediũ, perinde ut ferè à pectore auulsæ pensiles remaneant: quũ uero semel pepere rint, longiores fiunt, & uisũ fœdiores turpioresq;: neq; hi alios nouere Christianos nisi Lusitanos, qui annis circiter quatuordecim eis multas clades intulere, captiuos ducendo plurimos, hastæ demum ut mancipia eos subiicientes. Pro comperto etiam id habemus, quod ubi hi populi primo Liburnicas & alias id genus naues conspexere in mari uelificantes, antea illis incognitas & inuisas, arbitrati sunt aues esse albis alis aëra scindẽtes, è remotioribus partibus aduentasse. Quũ autẽ uela deprimerent, ut appellerent litus, credebant pisces esse eminus uisũ nauibus, nõnulli censebant fore phantasmata quum

b noctu

*Like the ships from
bands or fishes*

noctu sulcarent maria: & erant hæc naues eis terriculamenta non mediocria, utpote quæ modo huc, modo illuc distrahebantur, instar phantasmatis alicuius uel uentorum ductæ, uarijsq; in locis eis inferebantur damna à nautis, noctu in primis, quum tamen inter se celoces abessent per miliaria propè centum, prout conuenerat inter naucleros, & ut uentorum ratio patiebatur, huc atque illuc pulsæ: sicq; intra se ratiocinabatur, si hi essent mortales homines, quonam modo quirent tantum itineris nocte una metiri, quantum nos nec triduo absoluimus prorsus nauigationis expertes. Itaque loco phantasmatis apud eos ducebamur. Huius rei certiorè me fecere ex Lusitanis quamplures, qui per id tempus ea litora frequentabant commercij gratia. Accepi etiam id à captiuis, qui fere per eadem tempora capti fuerant, ex his testatū fuit nobis, quam stupidi ad rerum nostrarū conspectum fuerint, quando de nobis talia stolidè sibi persuadebant. Supra etiā stationem Edon introrsus sex dierum

Tagaza. itinere locus uisitur, qui denominatur Tagaza, quod nostri interpretatur auri sarcinā. Vnde aduehitur salis petrei ingēs copia, id asportatur camelis Arabum & Azanegorum uaria loca petentiū: nonnulli Tambuto iter faciunt, & Amelum contendunt ditionis Nigritarū: quò ubi applicuere, mox sal omne expediunt, utputa octauo die: quicquid aduectū est salis uenditur prope Mitigallum, cc. uel ecc. demum suas repetūt casas auro onusti. Et id in primis est

Regnū Mellis sciendum, hoc regnum Mellis caloribus infestari, ut fere quadrupedia omnia illic fathiscant, quum nihil pabuli ibi pro quadrupede crescat nisi pestilens: fitq; propterea, ut ex centum camelis qui eò onera ferunt, nō redeant triginta domum: hinc quadrupes fere nullū uidebis, ibi pereunt omnes æstu nimio. Arabes etiam & Azanegi illic correpti morbo efflant animā: agritudinem parit torrens sydus, cui subsunt. Ferunt etiam Tagazam à Tambuto abesse itinere dierum quadraginta equitis unius: & inter Tambutam & regnū Mellis iter triginta dierum intercedit. Percunctatus sum etiam hos quomodo mercatores regni Mellis tantum salis consumant. Referebant Mellitæ non nihil consumere in regno suo Nigritarū, quoniam uersus Meridiem positi, non longe ab æquinoctiali, ubi dies cum noctibus semper propè certant de pari: longiusculi tamen dies, quoniā illorum Zenith de directo non est sub æquinoctiali, non enim essent in Meridie. Sunt itaq; ultra æquinoctialem non nihil, & ideo plus diei quàm noctis habent, & ibi feruentissimus æstus. Fitq; propterea, ut statis anni temporibus eorum sanguis inficiatur, adeò ut ni sibi sale mederentur, protinus exuerēt uitam. Modus medēdi hic est: Salis modicum aqua liquefactum singulo die hauriunt, & hoc eis pro medicina & remedio præsentaneo. Reliquū uero salis in glebas diminuunt tantillas, ut uiri unius humeris singulæ ferri possint, arte quadam ad id nō inepta, usq; ad regnum Mellis, quò quum uenerint, singulis camelis duas salis glebas imponunt: & id quadrat oneri, uidelicet, ut singulis camelis duæ salis glebæ imponantur: &

postremo

postremo in regno Mellis Nigrítæ, qui Mauri nigri uulgo dicuntur, rursus id onus salis capite portant, ut priui priuas glebas ferant, numerosiores adeo ut propè ferentium uideatur iustus exercitus hominum peditum, qui per uastum iter salem humeris conuectant. Et hi pro leuamine laboris, & festorum solatio, tridentibus quibusdam utuntur humi infixis, quibus salem fessi imponunt tantisper, donec uires reuocauerint. Hoc modo sal prædictum aduehunt usq; ad quoddam flumen, cuius naturam non sum percunctatus, an sal sum uel dulce esset: nec id ab re dixerim, quoniam æquor creditur à multis. Et his Nigrítis operæpretium est sic salem suum conducere, quoniam quadruipedibus ferè omnibus carent: id soli efficit iniquitas, quod aut parum fert herba: aut si fert, id totū est pestilens, ut præfeci. Hinc non difficulter colligimus, quàm frequètiore hominum uehentium salem cœtu opus sit, quum tantum salis consumant. Quū uero applicuerint ad id flumen, quod mare propè creditur, qui salem detulerunt, singuli singulos ex suo sale monticulos erigunt: & ita disponunt, ut alter alteri succedat continenter recto tramite, & unusquisque quopiam signo suum aceruum insignit, & demū recedunt omnes itinere mediæ diei. Vbi igitur recessere, aduentant alij Nigrítæ, qui cognosci nolunt, neq; aliorum colloquia admittunt, & accedunt cū suis Liburnicis, ac nauibus grandioribus ab insulis quibusdam, & litus appellunt, uisocq; sale, pondus quoddam auri prope aceruum salis ponunt, prout sibi congruere commercio uideatur, nec ab æquitate absolum, & mox recedunt, salem & aurum relinquentes. Nigrítæ uero qui itinere mediæ diei secesserant, rursus redeunt, & unusquisq; suum aceruum uisit, & ubi aurum dimissum placuerit auferunt, salē relinquentes, & abeunt non reuersuri: si uero conditio auri relicti non placuit, utrunq; dimittunt, uidelicet, aurum & salem, & iterum abeunt infra prædictū tempus reuersuri. At Nigrítæ qui cognosci nolunt, rursus accedunt, & eos aceruos à quibus sublatum aurum uiderunt, auferunt: aut eis quibus adhuc relictum est aurum, addunt nonnihil auri: uel suum aurum (si ultra addere non libet) asportant, sale relicto. Et hoc modo sua commercia exercent, ut alter alterum non uideat uetere instituto. Et licet id forte à fide deuiet, utpote nõ credendum: illud tamen pro comperto habemus, quoniam à fide dignis est acceptum, à negotiatoribus in primis.

Permutatio mercium.

Quomodo Imperator negotiatorem quendam cognoscere uoluit.

CAPVT XII.

NOueritis igitur me aliquando negotiatores Nigrítas regni Mellis percunctatum fuisse talia, quorū princeps eorū, qui & diuitijs & regno pollet plurimum, non nauasset operam ui uel amore, ut tandem aliquando sciret, quæ nam gens esset, quæ hominum forma, quod idioma, qui mores foret illorum, qui cognosci nolebant: id habui pro responso, Principem suum iam pridem hoc conatū fuisse, ut cognosceret hos Nigrítas, & excogitauisse talia,

b 2 ut hos

ut hos caperet: adseuerabant ipsum, uidelicet, habito cōsilio, tempus aduentus prædictorum obseruauisse, quò consueuerant cōmerciij causa accedere ad litus, & per nōnullos dies præuenisse eorū aduentum, dispositis insidijs hoc modo: iussit nonnullis è suis priusquā mercatores qui Carauanā ducunt, aduentarent, ad id loci accederent, ubi salis & auri permutatio fiebat, & effossa humo caueas struerent, in quibus ad tempus tandiu delitescerent, donec ex Nigritis, qui cognosci nolunt, aliqui aduenirēt, aurum deposituri pro sale: & demum erumperent impetum facientes in eos, tres uel quatuor caperent, adseruarentq; diligentissime, & ad principem ducerent regni Mellis. Et ut paucis expediā, successit principi ut disposuerat: cepere quatuor, reliqui fuga sibi consuluere: & ex his quos ceperāt tres missos fecerunt, rati satis ac super fore, si unus ad principem duceretur gratia gentis cognoscendæ, ne Nigritæ indignabundi succenserent, & temperarent demum à cōmercijs. Capto itaq; Nigrita, ac adducto ad principē, adhibiti fuerunt quamplurimi uaria idiomata callentes, alij alia lingua captum interrogantes, ut eius linguam explorarent. Is uero captus ad omnem sermonem conticuit, & nusquam est loquutus, nec cibum sumpsit unquam: triduo solum uixit. Quæ res regni Mellis Nigritas in eam opinionem adduxit, ut credant eos populos usu loquendi carere, & suapte natura mutos esse. Alij rentur id euenisse ex indignatione, quòd, uidelicet, proditi fuissent. Retulere hæc principi ægre ferentes, quòd nequiuisent principis desiderio facere satis. Animo iniquo tulit princeps, & enixe auideq; percunctatus est suos, quæ hominū forma esset. Responsum est illi, uiros esse nigerrimos, & proceros adeò, ut suam staturā plus palmo excederent: & inter cætera referebant eos labrum inferius promissum ad pectus usq; habere, rubrum & introrsus exulceratū perinde ut sanguis exeat, superius uero paruum instar nostri: fiebatq; propterea, ut dentes omnes apparerent, quos habent nostris grandiores, duos etiam habent hinc & hinc reliquis eminentiores: lumina uero prominentiora, eademq; nigra, torui aspectus admodum: ferunt etiam gingiuas ut labrum sanguinē emitteret semper. His uisis principes reliquos pœnituit facti huius, nec deinceps gentem huiusmodi infestauerunt, quoniam ob unius mortem reliqui desiere mercari triennio, quod cederat in damnum eorum. Nos autem censuimus eis sic labra putrefieri ob ardorem torridæ plagæ: & quū sale sibi medeantur, nequiuiere diutius sustinere quin rursus ad institutum uetus redirent, quum sale carere nō possent. Igitur rediere elapso triennio, & ex nostris incommodis & ægritudinibus metimur suas infirmitates: nec noster princeps magni facit loquatur uel ne, modo emolumentum ab his sentiat. Id est totum quod à multis accipi eius regionis incolis: & quoniam plures hoc adseuerant, non difficulter adduci possumus, ut multis credamus. Ego quidem quantum in me est, hæc & alia non impossibilia credere uolo, quum ex usu multarum rerum plura didicerim. Id igitur
aurum

aurum aduehitur in urbem Mellis; & ibi tripartitur, partem qui Carauanam ducunt, iter per regnum Mellis agentes, Cochium uersus Siriam ferunt; duas uero partes residuas Carauana ex Melle aduehunt Atambutum, & ibi rursus diuiditur, partem ducunt ad eum locum qui dicitur Ato, & inde Tunetū Africæ minoris, quod est Barbariæ caput, & Regia per superius latus ad Oceanum, aliam uero partem deferunt ad illum locum qui dicitur Hodenum, ut supra memorauimus, & illinc ad Hona & portū Orarani, qui dicitur à Barbaris Marfacubi, à Latinis, Portus magnus. Loca sunt Barbariæ in Mauritania, nō longe à Gadibus è regione Illyberis, id est, Granatæ: aduehunt & aurum à Fezes, & amarum, & Choos, & Argis, & Azafi, & Amesa loca Barbariæ extrema, id est, extra fretum Herculeum: illò contendunt Christiani, præsertim Italiæ, empturi aurum, multijugas merces aduehentes. Et ut eo cōgrediar unde sum digressus: aurum prædictum quod aduehunt ab dictis Azanegis siue subcinericijs cunctis mercibus præstat: quoniam illud aurū aduehitur Hodenum, ut præfeci, ad litus maris comportant, & ibi Hispanis uendunt nostris. Propterea Hispani frequentant insulam Dargin, & ibi ferè iugiter habitant commercij causa. Apud hos subcinericios populos non signatur aurum, neque argentum, neq; cuditur aliqua moneta, sed res permutant, ac alteram pro altera suscipiunt, dantq; uicissim, & hoc modo uitam ducunt. Accepi tamen à nonnullis introrsus apud Azanegos & Arabes eam monetam, quam Lusitani expendunt esse in usu, monetam, appellant mitigal, ualoris unius nummi aurei.

Permutatio rerum.

Viri honorabiles ac diuites, & ibi mulieres & arma,

CAPVT XIII.

Qui hæc deserta incolunt, hi regem nō habent naturalē, deferunt tamen plus honoris ac reuerentiæ unī quàm alteri, colunt præsertim locupletiores, & hi maiores habent fautores: ut etiam usu apud nos euenit pluribus in locis, & licet diuites sint, maiorq; ad eos hominum frequentia palpi & assentationis, ut assolet, gratia eat, non sunt tamen principes. Mulieres ibi subcinericiæ, ueste cotonina utuntur. Id genus uestis mittunt Nigritæ. Vestes etiã habent quasdam, quarum in superioribus iam meminimus, Alchizel appellant, tunicis interioribus, id est, camisijs nō utuntur. Armorū genus apud eos hoc est: non enim habēt arma quæ ad defensionem induant, ut nos thoracē, & loricam, quoniã nullo alio euitāt, ac propulsant uim illatam q̄ clypeo: hastas igitur habent longiusculas, easdemq; leuissimas, & tela: nō tamen ut nostra uibrant, equis insidēt ut Mauri: sed nō multos fert regio deserta, quoniã herbidi soli non est. Nequeūt propterea multos equos alere, fit etiam iniuria candētis syderis, id est, flagrantis solis, ut prope sit exusta. Aquarū est indiga, inde proueniūt tot incōmoda, uidelicet, sterilitas ferè rerum omnīū: ubi tantū ternis pluuit mensibus, uidelicet, Augusto, Septembri & Octobri. In eisdem

b 3 etiam

etiam regionibus numerosissimam locustarum multitudinem aëra uidimus inumbrantē: nam ferè singulis triennijs aduentant, & cœlū obscurant, cateruatimq; uolitat, & ubi terras cooperuerint, corrodūt fere omnia, adeoq; sunt frequentes, ut spatio miliarū xij, cœlum inumbrent: rubent, & maiores sunt caualetis, non apparent nisi triennio uel quatriennio semel: quæ si quotannis aduenirent, corrosa ac deserta iam forent omnia: ego aliquando eas uidi cateruatim supra mare uolitare, numerus erat propè infinitus.

De sinu Senegæ, determinante harenosas terras à feracibus,

CAPVT XIII.

Postquam dictum Caput album præteriuimus, illud semper cōtuentes, nostro itinere peruenimus ad flumen, quod sinum Senegæ appellant: illud enim est præcipuū flumen regionis Nigritarū introrsus per hoc latus. Determinat itaq; flumen prædictū Nigritas à uiris subcinericjs dictis Azanegis: separat etiam aridam & sterilem tellurem, hoc est, desertum ab irrigua & feraci terra Nigritarum. Quod quidē flumen patētioris est aluei, ostiumq; habet spatio unius miliarij: altissimum est, & rursus aliud ostium: demum efficit in umbilico insulam, & deniq; ostijs duobus exonerat in mare: tunc uidebis breuia, ut in syrtibus harenis obductis, quæ abacos & scamna præsentant introrsus mare ad miliare: singulis sex horis crescit & decrescit instar flantis & reflantis Oceani: & ubi reuomit aquas, tanta ui immittitur, ut flumen retroagat ad sexaginta miliaria, ut retulerunt Lusitani, qui id corā conspexere aliquādo flumen ingressi: at si qui dictū flumen ingredi uoluerint, eis operæpretiū est cauere à breuibus, & harenis obductis, ne immergantur, quoniā præbent speciem solidæ telluris, & tamen tactæ fathiscūt, & in uagam harenā dilabuntur. Id etiam est norandum, dictum Caput album abesse ab hoc flumine miliarijs ferè cclxxx. & totum litus harenosum cernitur usq; ad ostia fluminis introrsus per miliaria uiginti, & appellatur latus De ante rota, diuisionis Azanegorum populorum subcinericj coloris. Id ante omnia miratu dignum est, quod trans flumen memoratū, homines sunt nigerrimi, & proceræ staturæ, ac habilissimi corporis: & omnis illic regio uiret, ac uernat pomiferis arboribus referta. A. citra fluuium contrarias uices cernas, uidelicet, homines subcinericj coloris, staturæ contractioris: hoc flumen ferunt à Nilo deriuari, è quatuor præstātoribus fluuijs uno: easdem uices habet cum Nilo, ut ille Ægyptū, ita hic Æthiopiam reddit irriguam. Nam Nilus Babyloniā præterfluens totam Ægyptū madefacit. Hoc flumen alios amnes emittit, & præfertim eum quem Senegæ appellant, & magna sunt flumina, totū latus Æthiopiæ irrigant, cuius tamen latius in sequentibus meminisse est animus: huius etiam commemorat Plinius libro quinto naturalis historia.

Qui

Qui principes ad latus Capitis uiridis regnent, Cap. xv.

Regio horū Nigritarū, qui primo loco regnū Senegæ obtinent, hi sunt in introitu regni Æthiopiæ, & omnis terra dicitur inferior, uulgo dicta terra Bassa, cōplures populi accolūt prædictū fluuiū, uocantur Zilophi, & ulterius per spatiū immensum omnis regio dicitur terra Bassa usq; Achiaridā, & trās flumen. Si tamen Caput uiride excipias, ubi tellus est eminentior, q̄ in toto latere ad milliaria ferè cccc. ultra dictū Caput uiride. Citra uero per milliaria ferè centū omnis terra est litus patens, depressius tamen. Noueritis etiā hunc regem Senegæ quū illic agerem, appellatū fuisse nomine Zuchalin. Ibi enim multiplē sunt principes, nos regulos nuncupamus, qui aliquādo zelotypia regni conspirāt, & regē quē libuerit præficiunt, clarū tamen stirpe, & eum precario dominari uolunt. Nam quū eis non est cōplacitum, exautoratū è regia sede detrudūt: nonnunq̄ rex huiusmodi effectus potentior exurgit in electores, & inuicē digladiantur. Nō est tamen firmū regnū, neq; perennat, ut in Syria Soldanus. Nam assidua expectatione pendēt, ne regno priuentur. Lis est tamen de paupere regno. Inopes sunt admodū fere omnes, quibus reges dominantur: nullas urbes habēt, ruscula uero, & mapalia citius q̄ domos, quādoquidē calcē non habent, qua parietes ferruminētur, carent lapidibus, & angusta est regio, utpote, quæ a latere milliaria cc. non excedit: Mare aut̄ introrsus tantundē, ut mihi relatū est: latitudine etiā uix dictam mensurā excedit. Rex igitur eorum redditus nō habet annuos: uerū tributa pendunt reguli illi quotannis: efficit hoc metus, ne indignationē regis incurrant: donant regem equis, qui illic magni penduntur ob raritatē. Carent etiā phaleris, & omnibus equorū instratis. Rex etiam donatur quadrupedibus alijs, bobus sceminis, capris, & legumine multiplici. His uictitat rex eorū, adñcit tamen ipse ad hæc multa: deprædatur cōplures, surripit mancipia cōterminis ui uel amore, sibi uictū parat: mancipia uero nōnulla culturæ addicit, alia exponit mercatoribus Azanegis uenalia, qui eò contendūt causa cōmerciij: equos præsertim adducunt, uendunt etiā Christianis, postquā consuetudinē habent cū Nigritis: huic regi licet tot ducere uxores quot uoluerit. Itidē regulis licet, & indigenis omnibus, modo alere queant: nulla lex matrimoniū multiplex prohibet. Rex uero supra xxx. uxores semper habet: plus tamen unā quā alterā caripendit. In his tamen ratio stirpis habetur maxime: quoniā quæ loco prædaro sunt ortæ præstāt cæteris. Rex itaq; hanc uiuendi consuetudinē seruat: uxores suas ruri alit, & adseruat hoc modo: nam singulis coniugibus agros, & latifundia armenta q̄ impartitur pro earū uictu, mancipia etiam & ancillas elargitur eis. Mancipia agros colunt, & alia nauāt, quæ ad rem familiarē spectāt. Habent boues tam mares quā sceminas, quibus arant tellurem: quū uero usu uenerit, ut rex rus concedat, diuertit pro arbitratu ad quancunq; libuerit: singula uero terna uel quaterna obsonia deferunt, adeo ut ipse rex & omnes

aulici qui cum eo proficiscuntur, uiuant dictarum regis uxorū expensis. Nam uidebis singulo mane innumera mancipia dapes multijugas feretia ad principem, quæ omnia Condo adseruanda datur, Conduus uero Promo, hic uero Parocho per gradus subministrat, perinde ut paruo temporis interuallo prope dapes innumera aduehantur. Quum autem complacitum regi fuerit discumbere, seligit ex his obsonijs quæ uoluerit, reliquum tribuit aulicis, uerum uix unquam eximunt edendi amorem, esuriunt semper, & nunquam saturi, modo huc, modo illuc regem sequuntur, aliena semper impensa. Nec quicquid pensi habet rex, quibus sumptibus, & se & suos alat, huius rei cura spectat ad alios. Cum uxoribus uices alternat, modo hanc, modo illam comprimit: hinc natorum infinitus prope numerus: quoniam ubi à se compressam mulierem pregnantem senserit, aliam aggreditur. Hunc etiam morem & reguli seruant.

Nigritarum habitus & fides.

CAPVT XVI.

MAhometem primi Nigritæ colunt: nõ tamen adhuc pertinaces sunt in mea fide ut Leuco Æthiopes, quos Mauros albos appellant, præsertim gregarii: principes uero tenacius colunt Mahometem. Quippe qui sentiunt cum sacerdotibus Azanegis & Arabibus, qui principes legem huiusmodi docent, & his argumentis persuadent eis legem colendam, quod, uidelicet, sit absolum, nec principis ordini consentaneum, ut cum uulgo imperitiorum nullum deum colant: fitque propterea ut non difficulter principes adducantur ut credant Mahumeti, quoniam aliorum gentium consuetudinem nesciunt: sacerdotes tantum, ut præfecimus, Azanegos & Arabes nouere fidei magistrum Mahometanæ. Vbi uero cœpere uersari cum Christianis, & nostram fidem à nostris sanctiorem extolli, & prædicari eximie audiuerunt, minus Mahumeti credunt, nostris oblectantur moribus, & arguunt fidem nostram esse sanctiorem, & meliorem ob id quod sumus ditiores ac locupletiores illis: exemplum sumunt ab his mortalibus ad æterna, addentes nos summopere à nostro Deo amari, argumento quod tot diuitias largitur suis, eosque tot animi ac corporis dotibus honestat: nec posse legem huiusmodi, nisi à bono conditore proficisci: nihil minus legem suam non deserunt, licet & nostram probent, aiuntque in utraque lege utriusque locum esse salutis. Habitus istorum talis est, Nudi prope incedunt, nisi quod pro subligaculis corio caprino utuntur, hoc pudenda cooperiunt. At principes & locupletiores omnes camisis cotoneis utuntur, quoniam regio pannis huiusmodi abundat, & ex filis mulierum pensa fiunt: nam filum nent, & pannum largiorem palmis binis efficiunt. Non fiunt ibi longiores panni, quoniam pestines non habent maiores, quibus texere queant. Insuunt propterea ternas uel quaternas telas simul, & tunicas conficiunt largas quidem, sed genua non attingentes, uixque media tegunt brachia: scemoralia etiam cotonina faciunt, nos brachas appellamus, siue subligacula oblonga, adeo ut tunicam talarem credas.

agreat h. of. Christiani
Vxoribus uariatio regum
Chama his uxoribus
pregnantibus

dilos

credas. Is habitus est latissimus, perinde ut ora eius pateant circuitu palmarum xxx. uel xl. & ubi uestem subeungunt, innumeras plicas efficiunt ob longitudinem ac latitudinem habitus: nam sinuat instar sagi præcincti, aduerse & auerse, id est, retro & ante terram uerrunt ueste: & quum sit res ridicula admodum, ipsi tamen rem putant honorificentissimam: uari quoque incedunt, id est, diuaticis cruribus, instar micturientium mulierum. Percunctabatur quandoque nos ipsi, an uissemus unquam honorabiliorem habitum, quippe qui decentiorem in uiris non credunt. Mulieres partem corporis superiorem, id est, à capite usque ad cincturam nudam circumferunt: inferiorem uero sindone usque ad crura media cooperiunt: pedibus ambulant nudis, is mos est, & uiris & mulieribus tam coniugatis quam nubilibus: aperto capite incedunt, torquæ ex capillis agunt, & eo exornantur uiri æque ac foeminae: uiri etiam pleraque puellaria pensa exercēt, nent enim, & pannos compurgant aqua. Ibi semper calores eximij, nec unquam magis algent uel bruma, quam nos Aprilii mense.

Viri habitu elegantes, sed uictu immundi,

CAPVT XVII.

Huius plagæ homines corpora eleganter curant: nam ter uel quater singulo die aqua immersi lauantur, utpote qui balneis oblectantur plurimum: uerum in culinis adeo immundi ac turpes, ut dum eorum concinnant obsonia & dapes, stomachum suscitent & nauseam: & earum præsertim rerum quarum prorsus sunt expertes, non solum sunt simplices, uerum etiam stolidis contra, in illis rebus quas ex frequentiore usu nouere, ut nos, sunt accuratissimi: loquaces sunt admodum, adeo ut uix unquam desinant nugari: ante omnia mendaces, ac fallaces, alioquin hospitales, quippe qui biduo ac triduo domi sua impensa hospitem libenter alunt.

Quomodo inter se concertent principes Nigritæ & regni Gambrae,

CAPVT XVIII.

Hi principes Nigritæ sæpenumero inuicem digladiantur: pedites bella conficiunt, quoniam equis carent ob iniquitatem soli: nam ob æstus propè diurnos uix ibi herba crescit qua alantur equi: loricas ne thoraces habent, quibus uestiantur ad bella, eis prorsus carent: uerum clypeos & scuta ferè omne genus habent: ut uero hostem feriant, telis utuntur quibusdam quæ iaciunt ueloci dexteritate. Nam id præsertim callēt, uidelicet, uibrare hastas, & iacere tela: his adfigitur acuminatum ferrum ad palmi mensuram, & mira arte fabrefactum, perinde ut quum quempiam sauciauerit, uix extrahi queat, ni carnes lancinentur & atrociter concerpantur, ferro reluctante exopposito: ut apud nos sagittarum sunt quædam genera: ferunt etiam enses & sicas quasdam more Maurico obliquas, sicut ex ferro absque calybe, quoniam in regione Gæbrae Nigritarum ulteriore calybem non habent: & si forte habent id metallum, tamē effodere nesciunt. In bello etiã hastis quibusdam utuntur quæ læceas præsentant,

alia

alia arma non habent: bella illorū sunt atrocissima, quoniā diloricati ut præfecimus, præliantur: hinc maxima hominum strages, audaces sunt maxime, utpote qui ultro sese periculis obiectant, maluntq; in bello oppetere quàm terga dare, licet fuga sibi consulere queant: nec eos perterrefacit sociorum clades, imò atrociores redduntur, mortem contemnentes, adeò assuevere prælijs ac bellis, & cladibus innumeris.

De eo quòd natant eximie, & de regno Senegæ.

CAPVT XIX.

boats
HI naues non habent quibus maria tranent, nec eas uidere ab orbe condito, nisi postquā Lusitani illò sunt profecti: accolæ uero fluminis utuntur cymbis quibusdam, quæ humeris trium hominum deferri possent: his piscantur, & traiecto fluuio uaria loca petunt: sunt etiam isti Nigritæ natatores acerrimi, prout ex usu didici, & accepi ab nonnullis, qui ex lectione multiplici id didicere. Regnum Senegæ Nigritarum introrsus Orientem uersus cõterminum est regioni dictæ Tuchmoræ: at uersus meridiem regnum Gambæ contingit, ad Occidentē uero respicit Oceanū, uersus autem Septentrionem Nigro fluuio clauditur, qui ut diximus subcinericios populos determinat à primis Nigritis: & id flumen prius per annos circiter quinque quàm ego eò concederem, Lusitani nauæ iam explorauerant: qui quidem Lusitani cum Nigritis pacem iniere, & fœdus maximum, adeò ut deinceps magna inuicem exercean commercia: frequentarunt propterea regionem huiusmodi annis singulis naues usq; ad meum aduentum.

Quas merces Aloysius Cadamustus permutauerit cum principe Budomeli Senegæ,

CAPVT XX.

Budomel
TRaieci dictum flumen celoce mea, & tantisper nauigauī, donec deuenī ad regionem quæ dicitur Budomel, & is est principum titulus, & dicitur terra de Budomel, sicuti nos appellamus principum uel comitum regiones uario nomine. Quum igitur ad id loci perueni, immoratus sum illic nōnihil, quoniam idioma huius principis callebam, & ad id adducebar non difficulter, quoniam audiueram hunc principem esse candidissimæ fidei, & nemini imponere, magnæ que probitatis uirum esse, perinde ut tuto merces ad tempus huic uendi possent. Nam ad præscripta tempora ad unguem fidem seruare aiebant inconcussam. Quum igitur mecum adduxissem nonnullos equos, qui illic pretij erant non contemnendi, licet plerasque res alias detulissem, ut sunt ex lana panni & ex serico sindones more Maurico, & alia quamplurima. Deceui itaque apud principem efficere, ut eum locum adirem, quem ad Palmas dicunt, ditionis principis de Budomel, ubi non portus, sed statio uisitur: quò quum ueni, reddidi certiozem principem aduentus mei, internuntio Nigrita meo mancipio, iussique ut meo nomine illi omnia

omnia mea offerret, & equos in primis, quibus sciebam principem delectari plurimum. Ut ergo paucis expediā, Princeps memoratus certior iam factus rerum mearum, ad id nos equis xv. ac peditibus cl. comitatus, meq̄ commonefecit, an libēret terrā appellere uidendi principis gratia, addebatq̄ me minime lusurum operā, nec me unquam pœniturum laboris suscepti, gratum animum eundemq̄ liberalem principem gerere. Quibus adductus litori applicui, & uisi principem, nec uidisse pœnituit, nam facta non dissimilia uerbis fuere: excepit me honorificentissime, post multa equos emit meos, & quicquid abs me desiderabat, mox est consequutus: fidi illi ingenue. Rogauit me propterea ut secum irem in regiam suam, quæ introrsus est ad milliaria ccl. Pollicebatur enim inibi se equorum pretium persoluturum, hortatusq̄ est enixe, ut dies aliquot præstolarer, quoniam inter negotiandum conuenerat inter nos, ut centum mancipia pro mercibus daret. Abduxit itaq̄ equos cum phaleris & alio ornatu, mercemq̄ plurimam, quæ omnia emeram ego non pluris quàm ccc. aureis. Deceui igitur secum ire, nec prius abiui, quàm ab eo perpulchra adolescentula donatus fuerim: nigra quidē erat, uerū formosa, & annum non excedebat duodecimum. Voluit esse cubili meo addictam usquequaque: suscepi puellam libens, & ad nauem ducendam uni ex meis tradidi. Iui igitur cum principe percupidus nouas res & uidere & audire, sollicitabarq̄ non minus hoc desiderio quàm pecuniarum exigendarum studio uel amore.

Quomodo Aloysius Cadamustus concessit cum principe eo loci qui dicitur Budomel in Mediterraena,

CAPVT XXI.

Contendi igitur Budomelam regiam principis locum Mediterraneum, prius equis ac necessarijs ad uaticum a principe acceptis, & ubi ad quartum lapidem prope regiam principis deuenimus, commendauit me nepoti suo cuidam eius ruris domino quo iam deueneram: nomen huic erat Bisboror, & is nepos suus me domi excepit honorifice, & ibi xxvii. diebus steti mense Nouembri, & dum illic ago, sæpenumero eo ad principem de Budomel nepote comite. Interea plura memoratu digna uidi mores regionis concernentia: ut etiam hæc attentius uiderim, id effecit, quod ad flumen Senegæ ubi mei me opperiebantur, terrestri itinere sum regressus: nā undabūdo mari fidere nolui, quoniam per id tempus admodum sæuiebat, adeo ut ad celoces meas prius redire nequiuerim, quàm naues fluminis litori applicuerint: & dum certiores meos reddere studeo, natatorem quæro qui nando literas ferret, quibus meis nautis compertum fiat me non posse aliter classē reperire, ni prius ipsi naues ad flumen dirigant, ob procellosum mare. Scirent propterea me usque ad id loci terrestri itinere contendere. Quæro igitur ab incolis, an quispiam natator adsit, qui uice ueredarij fungī uelit, qui que calleat

Bisboror.

Nandi mira
peritia.

*Breuis maris**Maiulia*

calleat artem nandi, & ad meos ire non formidet, introrsus mare ad tria miliaria. Mox sese multi ultro offerunt id nauaturos: uerum quia æquor incredibili feruore cōcitatum erat, uix mihi persuadebam hominē huiusmodi nando id consequi unquam posse, & eo minus adducebar ut crederem, quo breuia innumera conspiciebam propè litus iactu arcus: hi sunt arenæ acerui, qui ubi onera sentiunt quæpiã, mox euanescent, & naues uorticibus obruuntur. Quum uero supra aquam eminent, uidentur abaci uel scamna, quibus si inderis illico rues. Et inter hæc breuia feruet mare atrocius utpote coartatum, nihilq; adminiculi ibi comperies, quo innixus uires lassas foueas. Timebam igitur illis ne ab profluente pessundarentur. Vtuncq; fuerit, Nigrity duo affuere nauaturi quod petebam. Quæro quam pro labore tanto mercedē cupiant: respondent maiulias duas ex stanno pro unoquoq; petere: quatuor enim huiusmodi maiulias nummum nostrum aureum efficiunt. Acceptis igitur literis, se mari iactabundo credidere: horresco referēs, quas difficultates subierint hi natatores, dum superare breuia contendunt, perinde ut crediderimus aliquando eos submersos. Nam urinabant sub aqua spatio horæ, nec uidebantur. Tandem alter illorum cessit uiribus undabundi maris, nec fauientes undas domare potuit, rediit ergo uoti impotens. Alter uero maiorum uirium compefcuit rabiem maris, & ad classem peruenit, responsūq; retulit: quod factum uisum est mihi ferè impossibile. Hæc itaq; summa est, hos Nigrity, uidelicet, nando ferè omnibus mortalibus præstare. Quæ uero uiderim dum agerem apud hunc principem, hæc sunt. Primo nolim credas ibi esse urbes, neq; oppida, licet dicantur principes ut præfecti: nam illorum rex rura tantū & mapalia possidet: & is princeps quo cum egi plura, partem regni eius tenet, quæ res est parui momenti. Nec principes habentur quia ditiores nummis uel thesauro aliquo inueniantur: non enim in pretio est aurum, præsertim moneta, quæ nulla est apud illos: sed obsequio & fide præstant nostris principibus: mira est obedientia quam exhibent principibus subditi.

Mapalia, & rura Budomel, & mulieres,

CAPVT XXII.

VT nihil prætermittamus dignum scitu, noueritis hūc principem semper esse errabundo nō absimilem: quiescit ferè nunquam, modo huc, modo illuc contendit, & eò præsertim ubi sunt suæ coniuges. Nā ut retulimus, mapalia & ruscula habent, ubi multiplices adseruantur coniuges. Et id rura quo ego iui, domus principis nuncupatur: ibi uidebis circiter XL. uel L. humiles casas confertas paleis, id est, mapalia in ordine continenterq; dispositas, ut alteram sequatur mox altera: his circumdedere sepes nō ex tribulis uel spinis, uerum ex proceris arboribus, dimisso interuallo quod ostij uicem suppleat: quò quum es ingressus, aulam comperies ruralem septam sepe arborea, Conuile appellatur à rusticis. Nouem ex huiusmodi aulis domum principis præcedunt

cedunt eo ordine, ut ex altera in alteram aditus interior pateat, ibi nouē mulieres hic princeps habebat: sunt etiam in alijs ruribus coniuges quamplurimæ, quæ huic principi inserviunt pro suo arbitratu. At quælibet ex his mulieribus quinque uel sex adolescentulas Æthiopas domi alit, quibus pro libito princeps potiri potest, citra omnem coniugis indignationem, quippe quæ haud agrefereunt uetere instituto principis, ut hac Veneris uarietate coniunx princeps oblectetur. Suntque hi Nigritæ admodum proni ac salaces in Venerem, nullaque satiantur libidine. Percunctatus est me propterea princeps, an aliqua nossem, quæ Venerem excitarent frequentius: nam unus tot fœminis uix satisfacere quibat. Induerat enim opinionem hanc, uidelicet, Christianos esse ingenij acerrimi, & ferè nihil nescire. Adhuciebat ad hæc, si uoto huic suo turpi quidem fecissem satis, me beneficia innumera illico consequuturum. Laborant zelotypia hi principes adeo atroci, ut nec ipsis natis satis ac super fiant. Vni igitur principi pater ad mulieres aditus.

Quibus stipetur princeps lateronibus.

CAPVT XXIII.

Huius principis latus custodiunt uiri cc. quocumque pergere contigerit: & licet frequenter per uices succedant qui principis habent custodiam, non desunt tamē usquequaque innumeri, qui undequaque salutatum ad principem ueniunt. Ante regiam igitur principis ubi ipse diuersatur diutius, præcedunt septem atria, & ante ea plateæ quædam uisuntur, in quorū diametro arbor est procera & umbrosa, quæ principis fores obseruātibus umbram amœnam præbet. Habet itaque princeps dispartitam familiam, & qui propius regiam degunt, hi sunt principi magis accepti, digniores uel: & quo magis elongantur à regia, tanto minoris census, ac ferè gradus nullius dignoscuntur. Has igitur graduum differentias ostendunt domus ex industria continenter in ordine dispositæ, ut cognoscas eos esse excellentiores qui regię principis sunt proximiores, pauci tamen ad fores principis accedunt. Id enim ferè solis Christianis licet, & Azanegis sacerdotibus, qui principem legem Mahumetis docent, quibus maior potestas agendi quæcunque est apud principem, quam ipsis suis Nigritis.

Mos salutandi principem, & principis consuetudo,

CAPVT XXIIII.

Princeps igitur memoratus magnā præ se fert arrogantiam, quippe qui non prodit in publicū, nisi mane & uesperis: nec tamen à uestibulo regię digreditur, ibi sese mira superbia spectandum suis præbet illustrioribus. Is igitur princeps quum uarijs de causis quempiam admittit audiendum, tali dignatur reuerentia. Quum itaque hi qui ad principem petunt admitti, ad fores iam accesserint, utraq; genua flectunt, & humi fere strati harenam identidem nudī reijciunt in terga, caput etiam harena aspergūt, ut speciem humili-

c litatis

litis præ se ferant: & is est mos adeundi principis. Nec ibi aliquem comperies eminentiæ tantæ, qui aliter principem adeat suum, quàm nudo corpore, uerendis tantum corio tectis, humi reptans, ac harena aspersus totus: & ubi ad principem iam deuenere, humi uoluntantur, ut sues in cæno: quū iam propius ad passus duos accesserit, sistit gradum, rem suam principi explicans, harenam semper in terga proijciens capite demisso, in ingentissimæ subiectionis specimen. Et princeps simulat supplicanti nō uidere nisi furtim, nec propterea ab aliorū colloquio temperat. Vbi uero Vasallus desijt exponere res suas, tunc intuitu insolentissimo toruoribus, uerbis duobus dat responsa, ut nec breuius sit responsum Laconicum, qui solo elemento mentem suam declarabant: ut si annuendum erat, per u, id est, uolumus: si contra, per n, id est, nolimus. In hoc igitur superbiæ fastu uersatur princeps, in tantoque æstimatu & ueneratione apud suos, ut ipsi nos nec deo immortalī maiorem exhibeamus reuerentiam: id efficit timor incredibilis, nempe de nutu principis eorū uita pendet. Nam pro re quaque minima morte plectuntur, & mulieres ac filij uenales exponuntur excandescente principe. Hæc sunt igitur quæ miram obedientiam ostendunt, quū subditi à principe patiuntur, quæ uix hosti colliberent.

Moschea principis, id est, templum idolorum, & mos sacrificandi & discumbendi,

CAPVT XXV.

A Deo maximam cum principe familiaritatem contraxeram, ut uel Moscheam ingredi mihi fas esset: id est enim idolorum templum, ubi sacra fiunt. Quū igitur ad uesperascebat, presbyteros suos Azanegos siue Arabes accersebat: nam hi apud eos uice sacerdotum funguntur, & sacris præsent ce remonijs, ac legem docent Mahumetis. Ingrediuntur itaque in cellam sacratio rem optimates eminentiores, gratia orandi: sic enim orant stantes, & cælum subinde respicientes, terram sæpenumero deosculantur: & princeps sacerdotē imitabatur agentem hæc omnia spatio mediæ horæ. Et ubi desierat orare, percunctabatur me, quanam de hoc ritu orandi mea foret sententia, libenterque me differentem de nostra fide audiebat: dixi ego plura, ut decuit, de celebriate nostræ fidei, quum principem beneuolū haberem auditore: ostendi enim falsum esse principem & alios omnes qui legem illam obseruabant: addidi nostram sanctiorem esse, idque comprobabam innumeris argumentis: nec prius desijt concionari, quàm excanduerint maiores satrapæ, qui indignabantur suam fidem abs me in ordinem redigi. At princeps risu uultum soluebat, ad stipulabaturque meis dictis, asserens & ipse nostram fidem non iniuria colendam esse, & nostrū deum eo argumento esse, & magnum & probum, ob idque multiplicia dona nobis elargiretur, diuitias, opes, dexteritatē ingenij, uires, & pleraque alia. Suam tamen apprime extollebat, subdens eam faciliorem aditum ad salutē eis præstare quam nobis nostrā. His rationibus nixus, quoniā, inquit,

inquit, Vobis datum est præsentibus bonis frui, erit præsens uita uobis pro paradiso illa æterna. Nos uero qui per uarias uitæ interturbationes uitã trahimus assiduo, scimus nobis haud defuturã illam æternã fœlicitatem: quoniã perpeffi laboris, & susceptæ erumnæ præmium nondum sumus consequuti. Validas ad hoc adducebat rationes uir, ut erat ingenij elegantis, nec nostrã sibi displicebant, neq; difficulter nostrã fidẽ induisset, ni pauisset exui regno. Id enim acceperã à nepote, qui me enixe rogauerat, ut nostrã fidem principĩ exponerẽ, adfirmabatq; rem dignam esse, uerbũ dei. Idq; perlibenter audientem fore censebat. Mores igitur huius principis iam retulimus, & præsertim eundem morem in uictu seruat, quem rex Azanegæ, suscipit à suis coniugibus dapes, ut etiam cæteri Nigrity principes: humi procumbentes epulantur absq; nitore & elegantia uitæ, perpauci cum rege discumbunt, id solis licet sacerdotibus, aut regulis quibusdam, uel saltem eminentioribus optimatibus. Reliqui ignobiles xij. uel x. simul discumbunt, & inter epulandũ ferẽ omnes ex eodem catino sumunt, & quidem nõ immoderate, uerum frequentius, ut pote qui ter uel quater interdũ epulantur.

Legumina & uinum quæ ex regno Senegæ proueniunt,

CAPVT XXVI.

Igitur regnum Senegæ, ulteriorq; plaga Nigritarũ, uinum, triticum, siliginem, ordeum, auenam, haudquaquã fert iniuria candẽtis syderis, quũ præsertim ibi mensibus nouem iugiter nõ pluat, uidelicet, à mense Octobris usq; in mensem Iulij. Id efficit ut iacta semina nõ germinent ob terræ calorem nimium: producit tamen miliũ, fabas, & fasiolos omne genus, quæ omnia nusquam elegãtiora uisuntur. Sunt fasioli instar nucis auellanæ faberrime facti, diceres torno aliquo insculptos ac striatos, adeo uariantis naturæ ars in eis ludit, res uisu conspicua. Fabæ uero largiores, & proceriores, rubent colore uiua cissimo, aliæ albicantur, cernuntur uisu conspectiores: menses Iulij seminantur, Septembri leguntur. Quũ autẽ tellus cœlesti rore perfunditur, id est, uberiori pluuiã, tum terram mirũ in modũ colunt, non amplius q̃ trimestri spatio seminant, & legunt sata: ignaui sunt cultores, & uix tantũ seminant, quantum ad uictum sit sufficiens, nec in horreis congregãt triticũ uel alia. Is itaq; mos colendi agrĩ seruatur, instrumenta quædam rustica habent, quæ bipalij non sunt absimilia, eis terrã egerunt ritu contrario, quàm nos cõsueuerimus: nam quum ligonizant terram, antè proijciunt, non ut nos, qui terram egestã semper ad nos trahimus, adeo ut pedum plantas ligonizando cooperiamus terra, nec altius q̃ tres aut quatuor digitos agunt bipalia uel graues uomerese aliter ipsi non arant. Verum quia terra est feracissima, suapte natura quam plurima producit, horum potus prebet succus palmæ, lac & latices: nec ea est palma quæ fert cariotas. Alia est arbor, quæ ibi minime frequens est: & hæc arbores anno cõtinuo succos emittũt instar lachrymarum, succus appellatur

mignol: & ut uberiores habeant succi prouentum abores sauciant, & statim profilit succus, qui excipitur uase aliquo, ut thura leguntur, huic liquori colos est subcinericius, & serū lactis præsentat, nec maior est prouentus quæ binæ uel ternæ mēsuræ die noctuq; huius est incredibilis suauitas, & ut uinū inebriat, ni aqua immixta fuerit: qui prima die prouenit ex sauciata arbore, is est dulcior, & omni uino uel per quæ dulci præstat, & indies suauitatem amittit, fitq; acidum & acre, tamen tertio aut quarto die magis homini conducit: id sum ego expertus pluries, & nō minus, quàm uino aliquo eleganti hoc succo oblectabar, mignolum appellant, neq; eo uti possunt omnes abunde, hoc est, ad uoluptatē, licet ad hilaritatē plurimi, & in primis illustriores: non habent harum arborū uineas, sed sparsas & uagas, ut fere cuiq; pateant, qui liquorē huiusmodi elicere uulnerata arbore uoluerit.

Varij fructus, & miræ naturæ oleum, Cap. xxvii.

FRuctus habent multiplices, nec nostris ab similes, suaues sunt licet syluestres, qui si ut apud nos colerentur, essent profecto multo meliores: regio est patens, & aprica, ad omnia producēda prope apta, pascua ibi quamplurima, & arbores eminētissimæ, nobis tamen incognitæ: lacus ibi quamplurimi, qui aquā potu nō insuauē propināt, neq; nimīū uaste expanduntur, uerum profundissimi: & ibi pisces innumeri, licet nostris ab similes: inq; his serpentes degunt, incolæ calcatrices uocant. Fert etiā hæc regio miræ naturæ oleū, quod pollet triplici uirtute, odorē, uidelicet, uiolaceū habet, saporem uero oliuæ: & si adhibitus fuerit dapibus, eas ut crocus inficit: quamuis ipsum crocum superet uberiori colore. Sunt & ibi arbores quædā quæ faxiolos producunt, rubentes cum macula nigricante, quæ est illis pro insigni, & à nostris oculus dicitur, alij hilum appellāt, producit igitur quàm plures, sed paruos admodum.

Angues immanes, qui deuorant capras, & anguium fascinatores,

CAPVT XXVIII.

INueniuntur ibi multiplices animalīū species, præsertim serpentū serè omnium generū, uenenosi alij, alij innoxij sunt, duorū pedum mensurā excedunt alas, nec pedes habent ut serpentes, alioquin immensi, & tantæ quidem uastitatis, ut integras capras hauriant, nec lancinent, solide deuorantur: ferūt incolæ serpentes huiusmodi congregari statis anni diebus, & migrare in loca quædam ubi formicarum est uis magna, quibus & colos albicans, quæ sua upte natura humiles quasdam casas instar specus extruunt: nam ore terrā portāt, & ferrumināt absq; calce, diceres dibanos aliquos uel ruscūla in ordine disposita. Nam ex huiusmodi casis uidebis c. & cl. cōtinenter subordinatas, ut alterā sequatur altera miro naturæ ordine. Sunt etiā hi Nigritæ fascinatores, id est incantatores eximij, fascināt præsertim serpentes. Huius rei me certiorē reddidit adolescens quidā, qui anno superiore agens apud nepotē principis de Budomel, & quū hospitio receptus dormiret, audiuit innumeras serpentū sibilationes:

sibilationes, quibus experrectus dum attentiore animo euentū rei expectat, intelligit nepotē principis euigilauisse, & domū egredi uelle: percunctatus est propterea adolescens nepotē principis quò nam nocte intēpesta concederet: cui nepos (iā in clamauerat seruos à pedibus ut sternerēt camelū) Sum, inquit, profecturus nō longe, mox rediturus. Iuit igitur nepos & fascino compescuit serpētes, illicoq̄ rediēs rursus alloquitur hospitē Ligurē, Audiuisti ne, inquit, circiter noctem mediā exsibilantes serpentes: At Ligur, Audiui quidē. Subiecit itaq̄ principis nepos dictus Bisboror: Erant, inquit, serpentes, quibus hæc plaga scatet, obsederāt enim domū gregē deuastaturi: ni ego occurrissem malo tāto incātatione, qua utimur frequētius. Ligur uero his auditis, dixit se mirari plurimum, & rem hanc Christianis prope incredibilem fore: tum nepos ad Ligurē, Non est, inquit, quur mireris ob hæc minima: nam princeps noster multo maiora efficit incantatione quū libet. Quū enim, inquit, cupit præsentaneum uenenum habere quod illico mortem afferat, inficit ibi arma ueneno, designato in terra circulo, & fascinatione serpentes eò concedere compellit. Quo quum uenerint, speculatur uenenosiorē quem interficiat, ueneni colligendi gratia, reliquos uero missos facit. Occiso itaq̄ serpente, eius sanguinem cum semine arboris cuiusdam miscet, & ea mixtura arma illinit, quæ sic illita ubi fauciauerint condictō mortem afferunt, licet paruū uulnus existat, modo sanguinis nihil nō elicuerit. Subdidit etiam Ligur nepotem prædictū hortatum eum fuisse, ut rei uideret exemplum. Verum Ligur parū huius rei curiosus renuit experiri rem huiusmodi. Omnium igitur consensu Nigrītæ sunt incantatores eximij. Sunt tamen etiā apud nos huius facti haud expertes, imò sagaces, contra serpentes præsertim.

Cap. XXIX.

IN regno Senegæ Nigritarum boues solum, & bucculæ uisuntur inter animalia domestica: nam capras & pecora ibi non uidebis ob ardorē torrentis syderis. At boues tam mares q̄ foemina nostris multo sunt minores, uixq̄ ibi uaccam rubentem comperies, aut albæ aut nigræ omnes sunt, uel utroque colore distinctæ. Ex rapacibus leones, & pardi frequentiores, nec non lupi, capreoli, ac lepores prope innumerati. Sunt etiam in eam & regione elephantum syluestres quamplurimi, nō domātur ut alibi, & ferè gentium ubiq̄ efferantur, propterea & gregatim incedunt, ut in nostris nemoribus apriciures uix reperiuntur ibi. Hi igitur duos eminentiores dentes habent hinc & hinc, instar aprorum, uerum ritu contrario: quandoquidē alteri, scilicet, apro in superiora retorti sunt dentes: at alteri, scilicet, elephanto dimittuntur in terram: nec (uel senecta) huic sunt decidui, uitam concomitantur: hominem nisi læsus non lædit: & ubi lædit, manu hominem comprehensum iacit in sublime ultra arcus iactum: ea dicitur manus elephantum, quam alij promuscidem appellant, eam emittit & retrahit, pro suo arbitratu nullusq̄ inuenitur tātæ pernicitatis, quæ suo incessu nō comprehendat, licet gradatim solū ambulet effoetus, magis sæ

uiunt dum pauent, ne catulis uis inferatur, & quatuor ad summum pariunt uno partu: maribus uix est cura sobolis, arborum folijs uiuunt, & fructibus: nam promuscide arborem deuastāt, adeò ut si stipitem manu complexi fuerint, quantumcunq; magnum ab arbore dispartiant: manum habent in inferiore maxilla, quam exerunt & retrahunt pro libitu, hac cibū capiunt, & hauriunt potum omnē, & ori administrant suo, os habēt in pectore, frequentia incolunt nemora, ac luto plurimū ut apri oblectantur. Sunt & alia ingentia animalia, uerum syluestria. De Psitacis & alijs auibus, Cap. xxx.

A Vitorum sunt complura genera, & in primis Psitacis scater regio: nam hos odere plurimum Nigritæ, quoniã totam plagam ferè circumuolitantes, fruges & præsertim legumina deuastāt: multijugi sunt, uerum è paruis & grandioribus, cõplures ego attuli: distinguuntur colore triplici, subcinericio, uiridi, ac ueneto, quos adhuc ferè inuolucres ex nido subripui, sed mox periere. Adultos igitur centū quinquaginta in Hispaniã detuli, eos singulos singulo aureo nūmo uēdidi. His itaq; mirū est ingeniū, & solertia nidificandi: nam excelsissimam quærunt arbore, quæ furculos habeat subtiles ac tenues, cuiusuis poderis ferè impatientes, horū cacuminj adligant dependentē furculū, cui nidū mira industria fabricatū suspendunt, instar pilæ rotundum, relicto solum foramine admodum angusto, quod ostij uicem suppleat: aiunt id efficere alitē, ut serpentū fallat astutias. Nam nidum pensilē petere nequeunt, quippe qui furculo tam tenui nusq; seipos crederent mole grauati corporea. Igitur his artibus tuta est à serpente auis, licet parua. Ibi etiã sunt gallinæ quædã, quas appellant Pharaonis, ex Oriente deferūtur, his regio ubertim abundat. Sunt & anseres non ut nostræ, sed colore & pennis multijugis uariatæ.

De emporio, & qui eò confluant, Cap. xxxi.

Q Voniã obtigit illic morā trahere diuturniorē, decreui eorū emporium, siue nundinas quasdã uisere: nã die lunæ & ueneris in pratis quibusdã conueniunt à quatuor uel quinque miliaribus circumstantis regionis: qui enim magis distant, alia emporia & nundinas adeunt. In his igitur nundinis comperit habui q; indigi sint rerū multarū, quæ ue profunda egestate laborent, id declarabant eorū uiles merces, hæ enim erant cotoni elaborati mulierum pensis

penſis, nec eorū ingēs copia, pāni ex cotonis. In ſuper legumina, oleū, miliū, & pelues igneæ, ſtorias, tegetes appellāt, palmarum folijs cōplicas, & alia complura uſui illorū nō inepta, hæc mulieres uendunt: at uiri arma, & auri nō nihil, permutant oīa, pro re altera, rem alterā conſequūtur, quandoq; pro binis ternas, aut pro ternis binas: pecuniā ſignatā nō norunt, nec nūmos omne genus regio cudit. Hi igitur nigritæ in promiſcuū ibant ad me ſtupidi, & admodū admirātes effigiē Chriſtiani, & in primis albicantē colorē, nec non habitū, & corporis formā ac habitudinē inſolitā: habitus is erat diplois ex ſerico nigro, damaſcū appellamus, chlamys itē ex pāno coloris cyanei, identidē pānū ex lana cōtuebantur, & diploidē loco miraculi cuiuſdā: nōnulli albedinis periculū faciebant, arbitrati nō eſſe colorē naturalē, ſed factitiū. Igitur ut certiores huius rei fierent, ſputo illitas manūs admouebāt brachijs & manibus meis, ut experirētur utrū colos foret à natura, uel ab arte. Vbi uero uidebant ſputū nihil de albedine ademiſſe, ſed albicātes carnes fore, ruſſus admirabātur. Ad has itaq; nundinas ut multa experirer, utq; ſcirem an aurū illic foret uenale conſeſſeram: uerum ut præfecī, auri parum illic ſum nactus promercalis.

De equis ibi uenabilibus, & pabulo, & eorum incantatoribus,

CAPVT XXXII.

Illic igitur equos magni pendunt, quandoquidem difficulter eò ducuntur, nec niſi à noſtris Barbarijs per Azanegos & Arabas illò ducuntur. Illorum propterea ingens pretium eſt, nec facillime ibi alūtur ob aridā tellurem: nam torrida eſt plaga, quæ pabula nō producit, facitq; æſtus nimius, ut equorum inguina intumeſcant, ut uix meiere poſſint. Crepant propterea ſtranguria huiusmodi labefactati: pro ſceno utuntur faxiolorum laceramentis, ſole ſiccatis, id uicem ſceni ſupplet: nam ubi legerint faxiolos, ſecant eorū caules, & ſole exiccant: loco auenæ ſuccedit millium, quo mirum in modū pingueſcūt: pro equo inſtrato phaleris, & reliquo ornatu dant mancipia nouē, ad ſummum quatuordecim, prout equi, & forma elegans, & agilitas perſuaſerit dandum. Quum autē emerint equos, mox accerſunt faſcinatores equorū, huncq; ritū ſeruant: rogū accendūt ſarmentis, & herbis quibuſdā ſuapte natura fumum exhalātibus, & equo per lorū apprehēſo, ſiſtunt ipſum ſupra fumantē rogū, uerbis nonnullis prolatis, unguēto tenuiſſimo equū illinunt, & in domū adducunt, ubi ad xv. uel xx. dies deliteſcit, à nemineq; uidetur. Interea etiam appendunt collo equorū effaſcinationes quaſdā corio rubeo inuolutas, & hæc agunt adfirmantes ſtrenuiores tutioresq; bello futuros equos.

De ſceminis & earum mira alacritate, Cap. XXXIII.

Huius itaque regionis mulieres hilares ſunt ſuprà quàm referre poſſim, geſtiunt, exiliunt, ſaliunt, & perlibenter chorizant, & in primis adoleſcentiæ noctu ſolum dum luna eſt pernox, in ſuis tripudijs: differunt à nobis quamplurimum. Res noſtras admirantur ferè portentū loco, ut ſunt,

balistæ & tormenta omne genus. Nam quum uisum uenissent classem, iussu in uacuum exonerari tormenta, ut edito reboatu terrorem parerent his populis. Territi igitur tormenti inaudito, atrocibus bombo, credidere dæmonum opus, non mortalium artem, adiciens uno ictu posse huiusmodi tormenta supra centum homines prosternere, tibias etiam admirabantur: & quum uiderent exornatas, ut fit, instar animalis alicuius credidere uiuum animal uarias emittens uoces, non instrumenta: quod ubi intellexi ne hac opinione ducti diutius fallerentur: dedi tibias illis correctandas, tunc cognouere artem esse, non animal neque phantasma, adeoque eis oblectabantur, ut dicerent rem celestem fore ab ipso deo fabricatam, tanta concinnitate ac melodia alleciti, & in primis uocum uarietates admirati, remque nullam uidisse pulchriorem prædicabant. Nauim etiam per singula membra & minores partes scrutabatur: ut malum, anchoras, uela, remiges, & id genus alia, dicebantque oculatam nauim esse, quoniam in fronte uidetur sculpta lumina, quod solum fit causa ornatus: ut fit quandoque in carpentis & curribus. Propterea adseuerabant nos fore eximios incantatores, nec dæmonibus absimiles, utpote qui sulcabamus maria gradu citatissimo instar phantasmatis, & itinere quamplurima in mari metiebamur, ipsi uero uix de loco ad locum terrestri itinere ire nouerant, & id præsertim admirabantur, nos, uidelicet, in tantum à continente recedere aliquando, ut per complusculos dies terra nusquam appareat, & tamen non ignorabamus ubi gentium essemus, & quò nam tenderemus: quod esse non potest inquit, citra magicam artem: quod profecto haud dicerent, si nauigandi calerent artes. Non minori etiam admiratione adiciebantur, uisis candelis accensis, quippe qui nulla alia luminaria unquam uiderant præter quam ignem. Vbi igitur uidere ardere candelas, dixere rem esse pulcherrimam. In eadem regione mellis est plurimum, nam id est fauo mellis ore fugunt, ceramque abijciunt: emi propterea ego fauum mellis, & more nostro à cera mel disgregans, percunctatus sum de cera eos quid sentirent: qui aiebant se eam nihil pendere, uti rem inutilem. Confeci itaque ex cera huiusmodi candelas, ipsis cernentibus, & iussi eas accendi, quo facto, magis ac magis admirabantur, profitentes nos ferè nihil nescire.

Quomodo Antonietus, & Aloysius in mare conuenere non longe à Capite uiridi, Cap. xxxiiii.

IN hac regione instrumenta musicalia habent ferè nulla, præter duo, & ea melodia & concentus prope nullius: uidi instrumentum quoddam, sambucam appellant, quod fidibus binis tantum pulsatur, & nulla inde concinnitas, digitis pulsant: res rudis, & prope momenti nullius. Ut igitur præfeci, oportuit me illic per dies aliquot diuersari causa explorandæ mercis, ut si forte fortuna aliquid occurrisset, quod conduceret commercio: & id eo libentius ferebam, ut res nouas uiderem, quas referrem aliquando. Quum itaque decreuissem

decreuissem à continente soluere, & in altum facere uela desiderio uidēdi ad huc maiora: quum præsertim à principe infante certior factus fueram, non longe à regno Senegæ esse regnum quoddam, cui nomen est Gambra, & prout referebant Nigritæ principi infanti. Id regnum auri est feracissimum, adeo ut si eo contenderent Christiani, inde consequerentur diuitias innumeras. His igitur allectus, quum ut aurum consequerem, quū etiam ut orbis partes incompertas mihi antea uiserem: expeditus à principe ad nauim redeo meam, parans uela facere uentis, ut in pelagus altius eueherer, relicturus latus quo appulerant celoces. Dum itaq; hæc meditamur, repente naues apparere in salo fluctuantes, nam uicissim altera uiderat alteram, nec ignorabamus eos esse Christianos. Congressi igitur mutuo conspectu frui affectates colloquuti sumus: moxq; patuit alteram nauim fore Antonieti cuiusdam Liguris, qui maria sulcare probe nouerat: alteram uero aulicorum quorundam principis infantis. Hi igitur uiri conuenerant fide data, ut Caput uiride superarent desiderio uidendæ nouæ regionis. Inui itaq; cum eis amicitia, & fœdus ingens, ut simul maria sulcantes nouas regiones adiremus. Vnà igitur solui mus uela, dantes uersus dictum Caput uiride Austro duce, à latere semper ut præ oculis continentē haberemus usquequaq;. Sequenti itaq; die uentis prosperis Caput prædictum cœpit nobis apparere: nam distat à regno principis Budomel unde solueramus milliaria ferè quadraginta.

De Capite uiridi, & eius denominatione, & moribus gentium,

CAPVT XXXV.

IDigitur promontorium Caput uiride idcirco appellatur, quia constitum est arboribus densissimis, eisdemq; uiridibus ac uirentibus anno ferè continuo. Huius notitiam habuere primo Lusitani superiori anno meæ navigationis: appellarunt itaq; hoc promontorium Caput uiride ab arboribus, uti ab harena Caput album denominatur. Hoc itaq; Caput uiride eminens est admodum, & uisu pulcherrimum, inter duos montes medius exit. Tandē in mare prominens uaste, uarijsq; rusculis Nigritarum, & mapalijs septum undequaq;, ab ea parte præsertim, quæ respicit Oceanum. Sunt tamen hi Nigritæ ex regno Senegæ. Ultra Caput prædictū uisuntur tres parua insulæ non longe à continente, sed prorsus desertæ ab hominibus: uerū scatēt arboribus instar Capitis uiridis. Quum uero aquæ penuria nō mediocri laborarem, iecimus ancoras, ut aquæ nonnihil inde hauriremus. Insulæ illi quæ uisa erat uberior, adhæsimus. Appulsi igitur huic grandiori insulæ fontem quēpiam quærebat, nullumq; uacti sumus præter quādam scaturiginem, quæ uix poterat nobis auxiliari sitientibus. In eadem igitur insula inuenimus nidus complures, & oua alitum diuersarum, quæ nobis haud erant incognita. Ibi stetimus per totam diem, piscatiq; sumus uaria pisciū genera, sagenis alios, alios hamis quibusdā cepimus, in primis dentales, & ostreas ueteres ponderis librarum

librarū xij uel xv. pro unoquoq; pisciū. Mense Iunij postero die illinc soluen-
tes, ad nauigauimus litora haud propè deserentes. Id est etiā sciendum quòd
mox post Caput uiride litora se sinuant, & in ipso recessu fit sinus pulcherri-
mus: terra est plana & referta arboribus innumeris, quibus nō prius decidūt
folia, q̄ alia subnascantur, uirent semper, & licet distent à mari iactu arcus, ui-
dentur tamen à longe ipsa cōtingere maria. Res profecto est uisū conspicua,
& ut fatear ingenue, ego quidē uarias orbis partes peragraui cum ad ortum,
tum etiā ad occasum solis, uerū nusq; amceniorē uidi, ea cōplusculis irrigatur
fluuijs, quorū quoniā sunt nauiū impatiētes, nō meminimus. Ultra sinū de-
gūt bini populi, alijs Barbazini, Serreti alijs dicūtur: hi quidē sunt Nigritæ, uerū
regi Senegæ nō parent: regē nō habent nec principē, licet uni magis q̄ alteri
honore maiorē exhibeant. Principē nō eligunt, qui uitæ ac necis potestatem
habeat, cum in se tum etiā in natos: nā morē Nigritarū principū aspēnātur,
qui ubi libuerit pro mancipijs, & uxores, & natos subditorū uendunt: fitq; ut
eorū uita semper sit in ancipiti, interq; spem & metū suspensa. Idola colūt q̄
qui maxime, legē habēt nullā: uiri sunt truculētissimi, arcu utūtur ac uenena-
tis sagittis, perinde ut sauciati illico pereāt, modo sanguis uel mediocris exeat.
Hi sunt nigerrimi, ac staturæ habilissimæ: regio frequens est nemoribus, quæ
lignis sunt referta plurimū: irrigua est fluminibus q̄ plurimis, ideo serè inac-
cessa, nec patet adeuntibus aditus nisi per nōnullos angiportus ex circūadia-
centibus, timent propterea neminē. Id sunt experrī aliquando Nigritarū re-
ges, qui quū bellū eis intulissent, sunt pessime accepti ab his populis. Discu-
runt igitur latus prædictū. Austro flāte peruenimus ad ostiū fluminis, quod
Riū appellāt Barbazinorū, latitudo fluminis ostij est iactus arcus, huius no-
minis memini ego in charta nauigationis, quam edidi nuperrime. Abest hoc
flumen à Capite uiridi milliaria ferè lx. interdiu solū nauigabamus, Occidēte
sole iactis anchoris ad passus x. uel xij. aquæ longe à continente milliaria iij.
uel v. Quū uero illucescebat, uela faciebamus in altū, positis prius speculis in
suggesta celocis, qui eminus specularentur scopulos maritimos, ubi uidissent
mare luctari & fremere cum scopulis occurrentibus, mox renuntiarent uelisi-
cantibus. Dū igitur ad nauigamus, ad ostiū alterius fluminis deuenimus: id
erat Rijs Senegæ magnitudine haud impar. Viso ergo flumine tam præclaro,
decreuimus quempiā è nostris mancipijs emittere, qui terrā exploraret: terra
erat aprica, & omni arborum uarietate exornata, adeò ut nos summo opere eò
inuitaret. Adduxeramus enim nobiscū è Lusitania mancipia complura, quæ
Turcimanos appellamus. Hi sunt Nigritæ, quos rex Senegæ Portugalensib.
sive Lusitanis (q̄ eò pficiūtur cōmerci causa) uēdit. Hi igitur Turcimani sive
spanum idioma callent: nam nos mutuati eramus à dominis ea lege, ut pro
huiusmodi seruitute, quā nobis exhibituri erāt Turcimani quū redijsemus,
feligerent

alias eos

feligerent ipsi quemcūq; libuisset ex omni mancipiorū coetu, Turcimani uero libertatē perpetuam consequerētur. lactæ igitur sunt sortes, ad quē spectaret suum Turcimanū emittere in litus. Cecidit fors super Ligurem, qui condicto cymbā expediuit, qua discedens à classe in litore mancipiū exponeret lege data, ut caueret ne cōtinentē appelleret ultra q̄ foret necesse: satis ac super erat, si mancipium in sicco poneret, & mox in altum nauim duceret, ne incautus à Barbaris deprehenderetur. Instituunt igitur mancipium, ut quū terram attigerit, quærat quæ gens, qui princeps, qui mores sint regionis. Sciscitaretur etiā an ibi copia auri foret, uel alia quæ commercijs conducerent. Vbi itaq; mancipium terrā tenuit, actutum adfuere Nigritæ eius regionis, qui eminus speculati fuerant aduentantem classē. Idcirco uenerāt ad litus sagittis & arcibus onusti, delitescētes in frutetis & uepribus, ut quempiam è Christianis improuidum corripere. Viso igitur mancipio propius accedunt, colloquunturq; nonnihil, & mox exertis ensibus & machæris, plagis innumeris mancipium confecerunt: cui prius proxima nauis auxiliari nequiuit, quàm uitam exhalauerit. Quod ut compertū habuimus, stupidi rem ægre tulimus, intelligētes gentem sæuam & atrocem esse, quandoquidē in sui consimilē Nigritam tam truculenter sæuierant, scientes haud dubie sæuituros in nos magis, si potestatem in nos haberent. Relicto igitur litore, huiusmodi cœptū iter persequebamur, ducti Austro, in conspectu continentē usquequaq; habentes. Litoralis regio amcenissima erat, arboribus innumeris fulta, & soli patētis, nec inæqualis. Et tandem peruenimus ad ostium fluminis Gambæ, quod patebat latitudine trium uel quatuor milliariū, ubi magis in arctum exibat. Ingressi igitur flumen ostij tam patentis, duximus ibi posse nōnihil quiescere, ut mox postridie certiores fieremus, ubi nam gentium essemus, & an illic esset Gambæ regnum, cuius desiderio flagrabamus mirabilem in modum.

De flumine magno nauigato ab almadijs,

CAPVT XXXVI.

Appulsi igitur ostio magni fluminis, quod in primo ingressu præ se ferebat latitudinē sex uel octo milliariū. Censuimus propterea hoc præclarum flumen fore regni Gambæ, cuius desiderio afficiebamur plurimum: nobis etiā nō difficulter persuadebamus, illic auri plurimū esse, aut forte aromata quæpiā, uel alia quæcūq; mercimonia, quibus locupletati domū alacres rediremus aliquādo. Luce itaq; sequēti uentis prosperis minorē celocem præcedere iussimus, uiris & armamentis fultā, cum eaq; è nostris cymbis unam has paruas naues ex cōposito præmissimus, quippe qui adhuc ignorabamus altitudinē fluminis, uerebamur propterea ne tantarū nauium foret impatiens. Expeditis itaq; his nauibus, nautas commonefecimus, ut aquæ altitudinem contis explorarent identidem, & ubi cognoscerent eam satis fore nostræ classis, gradum referentes signo aliquo nos certiores facerent. Iuere nostri & quum aqua

aqua

aquæ multū reperissent, nos monuere. Quibus cognitis, uisum est aliam expedire nauim aliquanto maiorem, armis probe communitam, & illam Antonini licet multo minorem, lege præscripta, ut si forte fortuna occurrissent illi Nigritarum ilmadix (id est nauis genus) rem ipsi non discernent, neq; congrederentur, sed statim gradum reuocarent, iter ad nos dirigentes: quando quidem eò nos concesseramus non belli sed lucri gratia, quarebamusq; ut omnia pace & cõcordia fierent, quod non ui sed ingenio nos cõsequi posse sperabamus. Euecti itaq; in interiorem fluminis partem, nostri subinde uada & fluminis profunditatem contitentant, inueniuntq; in horas altiores aquas, & ingentium nauium capaces, & altitudine mensurã passuum xvi. excedere: prouecti ultra ad milliaria duo, uident fluminis litora cõserta arboribus pulcherrimis hinc & hinc, animaduertuntq; flumen immensis orbibus & recessibus implicari, ut Mæandrus aliquis. Deceuimus propterea gradū referre, & dum hæc meditamur, ecce à tergo ab ostio cuiusdam parui fluminis quod *Almadia* exonerabat in magnum, mox emergunt tres almadix, nos lembos appellamus, fiunt ex cauata arbore, nec maiores cymbis nostris, quas trahunt naues, sunt agiles nimium, uerū parui ponderis capaces. Quæ ubi liburnicas nostras & celoces cõspexere, credidere nos eò cõtendere, ut uim inferremus aliquam: nam edocti eramus illorum consuetudinem fore, ut arcibus uterentur, & sagittis ueneno infectis fere per totam plagã regni Gambrix. Et licet nostri satis ac super eos eminus propulsare quiuissent, ut tamen dicto parerēt nostro, uisis almadix concito gradu ad nos redeunt: nō tamen facere potuerunt etiã effusa fuga, quin semper ad iactum arcus post terga Nigritas haberent. Mirum est quàm pernices sint hi uecti hoc nauium genere. Quum autē nostri consequuti classē fuissent, ingressi celoces, innuebāt Nigritis ut propius accederent. Illi uero gradum sistentes nusquam propius accessere. Erant uero in his almadix homines xxv. uel ad summū xxx. Nos admirabantur plurimū, ut rem sibi & ipsorū prædecessoribus hætenus inuisam incognitãq; naues, uidelicet, id genus, ut sunt nostræ, & homines albos. Pleni itaq; admiratione non loquebantur, licet à nobis ad colloquia mutua inuitarentur signis, ut asolet quibusdam. Abiere igitur, & ea die nihil ultra tentauimus.

Quomodo Nigritæ nostros sunt adorti in flumine,

CAPVT XXXVII.

MAne itaq; sequenti nos cum paruis nauigijs soluimus illinc circiter diei horam tertiam uētis prosperis, ut nostros adiremus socios, ut sic demūtutius interiora fluminis peragrare possemus, & tandē aliquando deorū munere mētius hominū genus quàm id erat quod nuperrime uideramus in almadix, nancisceremur. Igitur quum sociorum classē inuenissemus unã omnes uela dantes uersus prædictū flumen iter direximus, præmissa parua celoce, sequentibus nobis continenter, ut altera ex ordine post alteram iret. Et quum

quum iam ingressi essemus ferè ad quatuor milliaria, illico à tergo almadix quædam (unde uenerint adhuc incompertum habeo) ad nos citatissimo gradu contendebant. Quibus uisis, mox in eos uela fecimus, ueriti ne nos suis uenenatis sagittis impeterent: non enim ignorabamus eorū sagittandi mores. Classe igitur reuocata in orbem, quàm citius potuimus nostros armauimus, ante omnia præcauentes, ne nos incautos & inermes hostis inueniret: uix tamen nobis erāt arma ad hostem propulsandum. Diuisa itaq; in duas partes classe, quasdam Nigritarum naues circudedimus, percensuimusq; eorum cymbas, quæ xvij. erant, maiores nostris nauigijs, quæ nostra ferunt flumina, easq; impellunt remigijs innumeris. Sublato itaq; remige, quisq; illorū nos admirabatur, utpote rem nouā & incognitā. Percēsi tunc à nobis, plures non apparuerunt quàm centum & quinquaginta uiri: profecto si ad corpus spectes conspicui, nigerrimi quidem, uerū habitu albo induti non in decoro, habitus is erat tunicis quibusdam, camisias appellamus: ex cotoni na alba induebantur: in capite paruū habebant pileum, ut mos est Germanis: id plus habent quàm Alemani, uidelicet, in pileo ex utraq; parte nescio quid alas præsentans duas: in medio penna eminebat, ut est uidere apud nostros milites, qui talibus plurimū gaudent: utcunq; fuerit, nos iudicabamus hunc habitum militiæ conuenire: eratq; in fronte cuiusuis almadix Maurus quidam stans, clypeum teretem in brachio habens: is clypeus uidebatur ex corio confectus: & neuter bellum inferebat, sed alter alterum admirabatur. Vbi itaque uidere à tergo uigere alios, qui clandestine aduenere, mox demissis remigijs expediunt arcus, nihilq; promentes in nostros sagittas dirigunt: quibus conspectis, nostri tormenta exonerant: uerū aquis immerisi lapides iacti, neminem occiderunt. Perterrefacti tamen tormentorū reboatu & strepitu insueto, steterè pauidi admodum. Quum uero cognouere neminem læsum his tormentis, uerū eorum iactus emori in aqua, rursus reassumptis animis magis ac magis in nos sæuiunt, aërem sagittis obtenebrantes celeritate incredibili. Et iam propius accedebāt, audaciores solito: at nostri balistis eos propulsabant, & catapuldis plagisq; onerant innumeris. Primus igitur qui iecit in eos is fuit Liguris filius nothus, qui Nigritæ unius pectus trāsfixit, moriq; illico coëgit. Susceptus is itaq; à suis, extractaq; sagitta admirationem peperit id teli genus Nigritis omnibus: nec ob id tamen temperabant à sagittis suis, fiebantq; in horas atrociores: contrā nostri eos male accipiebant, perinde ut paruo temporis momento è Nigritis plures ceciderint: ex Christianis uero, quæ deorū gratia fuit, nec unus perijt. Profligatis tot Nigritis, qui ob eadem acceptam indignati plurimum, celocem minorem circumuenire satagebant uno impetu omnes: quod ut animaduertimus, mox in mediū recepimus celocem prædictam: & rursus exoneratis tormentis (bombardas uulgo appellant) stragem intulimus maximam. His uisis Nigritæ iam ferè

Cultus Nigritarum.

d saucij

saucij omnes in diuersa abeunt: nos uero catenis iniectis id curabamus, ne naues in uarias partes dilapsae, uirium minus haberent, unam omnes ferebamur connexis nauibus & uentis prosperis, ultraque progrediebamur cedentibus iam Nigritis, id in primis obseruantes, ut cum Nigritis mutuo colloquio frui possemus aliquando.

Decretum factum in flumine Gambre. CAP. XXXVIII.

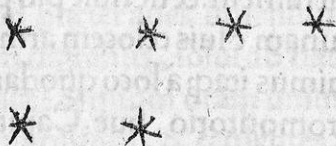
Igitur adeo mancipia nostra Nigritis inlamarunt, ut eorum fessi clamore Nigritae, tandem aliquando permiserint unam ex almadijs suis propius accedere, ut puta ad iactum arcus. Percunctati sunt itaque eos nostra mancipia, cur in nos tam atrociter sauirent, quum praesertim non alia de causa illuc concessissemus, quam commercij & pacis, concordiaeque, prout melius declarabat cum reliquis Nigritis regni Senegae contubernium, & frequentior necessitudo. Ad haec etiam nostri adhaerebant, uenisse e partibus orbis remotioribus, ut munere perpulchro suum regem nomine regis Lusitanorum donarent: quandoquidem is enixe peroptabat ab eorum rege arcte diligi & amari. Rogabant praeterea ut dicerent, ubinam gentium rex per id tempus ageret, & quis princeps huic regioni dominaretur, quodque huic flumini nomen inditum foret. Addebant etiam ut ad nos tuto & pacifice accederent, accepturi e rebus nostris quicquid libuisset, & e suis darent pro suo arbitratu: modo omnia pace, & citra bellum contumeliamque fierent. In hanc fere sententiam nobis responsum est, non quidem eos latere, quae gens foret Christiana natio, & unde ueniret, scireque quid egerint iam pridem cum rege Senegae, & alij Nigritis suae ditionis, qui quoniam nobiscum degunt boni esse non possunt: quippe qui non ignorant Christianos uesci humana carne, nec alia de causa emere Nigritarum mancipia, nisi ut mandant & lancinent ut ferinas carnes: propterea apud eos iuratissime asseuerabant, nullum Christianis amicitiae locum superesse, sed cordi eis habuisse, omnia sua quae classe attulerant, diripere & depradari, regionemque suo dono dare, seque trucidare atrocissime: regem abesse illinc itinere trium dierum: regnum esse Gambrae quod quaerebant: flumen magnum esse, nomen quidem non reticuit, uerum ego non memini. Hoc igitur accepto responso, ut par erat, indignati in eos uela fecimus: qui effuse fugientes, mediterranea petiere. Hunc finem habuit congressus noster. His peractis explorato omnium uoto contendebamus rursus interiora fluminis penetrare, uel ad milliaria circiter centum: quae res, ut patuit omnibus, permouit multos, quos proprii laris cura sollicitabat nimium: nec sunt passi nos ultra progredi, affirmantes satis ac super egisse, dum in has partes a sua urbe remotissimas sospites deuenissent, addentes nolle de caetero lacessere fortunam: & discordia ingenti concio soluta est. Nos autem qui callebamus horum consuetudinem, scientes quam durae ceruicis forent, quantum uel profilirent ubi non exaudirentur, conducibilius fore duximus, si eis pro tempore

pore

pore cederemus. Sequenti igitur die illinc soluimus, uersus caput uiride iter facientes, ut deorum auxilio in Hispaniã rediremus aliquando.

CAPVT XXXIX.

Per id tempus quo in ostio fluminis moram traximus, semel tantum septentrionẽ uidimus, qui adeò demittebatur, ut crederetur mare ferè contingere, ab aquisq; non plus uidebatur abesse, quàm lanceæ tertia parte: & ibi sydera sex conspicati sumus, quæ magna erant, & mirum in modũ splendebant: ea meriti sumus pyxide, & infrà scriptam figuram præsentabant.

Censuimus propterea huiusmodi astra plaustrũ austrinũ efficere: licet priorẽ stellã in ordine minime uidere potuerimus: quoniã haud quadrat rationi ut eã prius uideamus quàm septentrionẽ perdiderimus, id est, ab nostris oculis euanuerit. Inibi etiã cõperimus noctem horarũ tredecim, diem uero undecim, ingrediente mensẽ Iulij, quo regio illa eximie flagrat: habet tamen uarias temporũ uices: hyemẽ & ipsi appellant, quoniã ab dicto mensẽ usq; in mensẽ Octobris terra irrigatur imbre & pluuia ferè continua: & præsertim in meridie exurgit quædã nẽbula, quæ cœlum inumbrat, nec supra terrã multum tollitur in Subsolanum & Apeliotem. A Subsolano uero ad Vulturũ transit fulgoribus eximijs: & tunc imbre tellus madefacta semini præparatur. Vti agunt Nigrity in regno Senegæ. Viuunt milio, leguminibus, carnibus & lacte. Accepi etiã intorsus non pluere, nisi ferè feruentem aquam: & ibi quum diescit nõ uisitur aurora ante emersum solis, ut usu euenit apud nos: quoniã semper inter auroram & solis ortum non nihil temporis intercedit: imò quamprimum nox abcessit, illico sol emergit absque alio medio. Verum licet sol uideatur, non tamen illuminat ad spatium mediæ horæ: uideatur enim pati deliquiũ in ortu: propterea obumbratur aliquantisper. Causam uero, cur sol ibi citius uideatur quàm alibi gentium, nullam aliam afferunt, nisi quia regio patentis est soli & depressi, uacatq; montibus, qui forte alibi obstant, ne sol oriens mox cernatur. Huic sententiæ astipulantur socij qui aderant omnes.

Quomodo Antonietus Ligur, & Aloysius Cadamustus in secunda nauigatione nouas inuenere insulas, CAP. XL.

Mores igitur & qualitatem huius regni Gambrae, quantum ego colligere potui in meo itinerario, uix referre possumus: quoniã, ut præfecimus, incolarum sæuitia, & eorum in primis qui litoralia incolunt, consequi

d 2 nequiuimus

nequiuimus uotum nostrum: nam gens suapte natura ferox, colloqui cum mitioribus noluit, nec commercia tractare quæpiam. Igitur noueritis nos cognita huius gentis feritate haudquaquam ultra progressos fuisse, nautis reluctantibus, sed in Hispaniam, flumine illo Gambrae non superato, rediisse. Anno itaque sequenti præfatus Ligur, & ego Aloysius unanimes rursus classem expediuimus, quum animum applicuissemus ad hanc prouinciam nauandam, ut tandem aliquando dictum flumen explorantes, regnum Gambre ingrederemur. Hæc ergo ut percrebuere ad aures principis infantis, sine cuius com meatu expeditio hæc fieri non poterat, complacitum illi plurimum fuit, quod hæc nobis cordi fuissent: & ut huic pio proposito, nec pœnitendo uoto fauens subscriberet, unam è suis celocem armat eximie, & omni genere annonæ cõmuniuit. Soluimus itaque à loco quodam qui dicitur Lanchus, qui parum abest, ab Sacro promontorio, siue Capite sancti Vincentij, ingrediente mense Maio prosperis uentis, & iter fecimus per Canarias insulas: eas tamen ex composito prætereuntes, utpote rem non incognitam nobis, si superiorum meministis. Austro ducebamur, & labentibus aquis, quæ flante Noto mirum in modum fluunt, peruenimus ad Caput album: quo uiso, duximus classem in altum: & sequenti nocte adortus est nos uentus Auster, cuius impulsu regredi oportuisset, ni non nihil ad occidentem declinauissemus. Sustinuimus igitur hanc uenti sæuitiam noctibus duabus, & diebus tribus: die uero tertio terram in conspectu habuimus, quod nemo nostrum autumasset. Cœpimus itaque gestientes exilire omnes, terram identidem in clamantes, admirati nimium ibi terram reperiri, quum prorsus id nesciremus. Expedita igitur cymba duos homines emisimus, qui explorarent iam uisam tellurem. Iuere itaque, & duas prægrandes insulas uidisse renuntiant: quod ut accepimus, mox ruimus in dei laudes, qui sua clementia incredibili hæcenus incognita nobis cognoscenda præpararet: res profecto nouas, & toti Hispaniæ incompertas. Ut igitur oblatam à deo terram aliquando peragraremus, rerum nouarum percupidi, fortunam experiri uolentes nostram, uela fecimus uersus huiusmodi insulas: quò breui peruenimus: & ubi in conspectu fuit, uisa est maxima, tantumque ob nauigauimus ut stationem non incommodam reperiremus. Appulsi igitur, prius iactis ancoris, cymbam bene armatam emisimus, ut compertum nobis fieret, an insula coleretur ab humanis. Ingressi ergo nostri insulam, neminem unquam cõspexere humanum, neque extabant uestigia itinerum, quibus cognosci posset quàm culta foret insula. Hoc cognito, mane sequenti, ut animo satisfacerem meo, iussi ex meis decem armari, tum telis, cum etiam balistis, ut interiora insulæ adirent, si forte ultra quosdam colles, qui ibi attollebantur, homines forent. Iuere igitur, & collibus superatis inuenere neminem præter columbos, & ferè omne genus auitorum: nam columbi capiebantur pro libito manu hominis: nõ enim pauebant ad uiri

ad uiri conspectum, utpote ad rem sibi hactenus inuisam. Cepere igitur ex his quamplurimos, quos scipionibus occiderant, nobisq; attulere. Ex alia regione apparuere tres alia insula magna, quas ipsi non uideramus: nam ad septentrionem nobis remanserant. Visum est etiam eis duas alias insulas uidere uersus occidentem in uasto mari: uix tamen id comprehendebant ob magnam distantiam: neque nos eas uisere magni fecimus, quippe qui animum induxeramus coeptum iter persequi, nec tantis suppetebat tempus, uerebamurque ne frustra tereremus, diuertendo ad inhabitatas insulas. Interea dum his ego insisto quatuor insulis, alij uidere decem paruas insulas, quas quum adiuissent, nihil praeter aues inueniunt, & pisces ingentissimos. Ut igitur reuertar unde sum digressus, solui ab hac insula, iter meum persecutus, & ecce duae aliae insulae: & quum oram unius percurrerem, mox incidimus in cuiusdam fluminis ostium, & censentes aquam potu fore non insuauem, litori applicuimus: erat enim insula consita omni arborum genere pulcherrimo: & dum fontem quaerimus quempiam, glebas salis albas minutulas nanciscimur secus flumen. Legimus ergo nonnihil salis, quod itineri sufficeret nostro: nam ibi sal effuse affluit. Haudimus etiam aquae non parum. Erant ibi testudines innumerae, quibus pro tegmento natura uastatissimas testas dederat, magnitudinis tantae, ut pro clypeo non inepte sufficiant. Nostri itaque esculentis huiusmodi oblectati plurimum, exenteratis testudinibus multijuga eduliorum genera fabricabantur, asseuerantes eis alias se solitos ubertim uesci, & cum primis in sinu Argino, cuius in superioribus affatim meminimus: nam is sinus scatet huiuscemodi testudinibus: hortanturq; ut ego eis uesci uellem. Esitauit igitur cibum inibi insuctum, ut complura experirer: uisus est non insuauis: albicat enim caro haec, nec multum est absimilis uitulinis carnibus, si fragrantiam & saporem spectes. Quum itaq; placuisset comedisse, cibum approbans, in naui plurimum adseruari iussi, ut quandoque leniret famem. In primo etiam itinerario meo, quod praetermisseram, comedi ex leophante satis illecebri. Piscati sumus etiam in ostio dicti fluminis, ubi tanta uis erat piscium, quantam uix referre quibo: quandoquidem ferè credulitatem omnem excedit. Erant ex his piscibus complusculi, quos nemo nostrum uiderat unquam, uerum pergrandes, & ad cibos humanos non inepti. Ostium uero fluminis in tantam exhibat latitudinem, ut onerariam nauim centum quinquaginta doliorum capacem haud grauatim exciperet: adeo patebat, ut paucis expediam, ut unius iactu arcus latitudinem eius metiri nequiuisset. Illic statua fecimus biduo animi causa, ut feriat aliquanto à laboribus, animi deinceps ad dura promptius euigilarent. Anno nam omne genus inde exportauimus, ut futurae fami consultum iret: inter caetera columbos innumeros. Nec id praeteribo, nos illi insulae, cui primo applicuimus, Boni uisus nomen indidisse: argumento, quod prima à nobis uisita foret.

sa foret. Alteram uero, quæ inter quatuor eminet insulas, Diui Iacobi nuncupauimus, ob id quòd ea die, quæ in honorem sanctorum Iacobi & Philippi concelebratur, à nobis est reperta.

De loco dicto Duæ palmæ, & de fluuio Gambraë nauigato,

CAPVT XLI.

His peractis die memorato ab his insulis soluimus, per Caput uiride tenentes iter: & breui deorum munere peruenimus ad id loci qui dicitur Spedegar, in conspectu tellurem semper habentes: & ibi locus alius, qui ad Duas palmas appellatur: is est inter Caput uiride & sinū Senegæ prædictū, & quoniā iam terra erat nobis aliās cognita, audacter dictum caput percurrimus, adeoq̄ id concite à nobis actum est, ut sequenti mane dictum Caput superauerimus: & tandem aliquando rursus ad prænominatum Gambraë flumen peruenimus, & intrepidi dictum flumen nauigare cœpimus obstante Nigritarum nemine: nam almadiæ nusquam apparuere. Interdiu solum ad nauigabamus, contis explorantes fluminis alueum: ecce quædam almadiæ Nigritarum, uerum secus litus fluminis euntes, nobis haud erant impedimento: & introrsus ad decem milliaria insulam quandam paruam reperimus: quòd quum applicuisssemus, è nostris quidam uitam exiit: nam febre diutius laborauerat: & licet ægre tulerimus omnes uiri exitum, tamen quoniam deo maximo complacitum fuerat, ut decuit fideles, nusquam eius potentiam detrectauimus: uerum pro more humano satis mœsti, humauimus hominem iam uita functum: & quia huic Andreæ nomen fuerat, insulam de nomine uiri appellauimus. Est itaq̄ à cunctis deinceps dicta insula, Sancti Andreæ. Soluentes igitur ab hac insula, dictum flumen nauigamus: sequebantur à longe quædam Nigritarum almadiæ, quas inclamans mancipium nostrum, quòd Nigritarum idioma nouerat, tantum effecit, ut propius accesserint Nigritæ, à nobis cum uoce, tum etiam rerum nostrarum assidua ostentatione allecti: pollicebamur enim eis pro colloquio plurima, hortabamurq̄ ut omnem de nobis suspicionem feritatis exuerent: quandoquidem hi eramus, qui humanitate & comitate cæteris præstamus mortalibus. His ergo prouocati propius accessere, iam nobis fidentes: quare unus ex Nigritis celocem est ingressus intrepide, & cum Turcimano, id est, mancipio nostro colloquutus, admirabatur nimium nostrum morem nauigandi, & in primis uela: quoniam ipsi solo remige impellunt naues, rati nullum alium inter mortales modum fore maria sulcandi, albicantesq̄ homines cum insueto habitu magis ac magis demirabantur: nam his est habitus ex cotonina quadam alba admodum, quæ instar camisæ uestem eis suppeditat: complusculi etiam nudi incedunt. Excepimus itaque Nigritam honorificentius quàm potuimus

potuimus, muneribus nostris hominem propè onerantes. Qui nostra consuetudine delectatus, percunctabatur de multis nostris. Postremo aperuit nobis id esse Gambraë regnum, quod errantes iam pridem quærebat: & illorum dominum dixit esse Farosangolum, eumque abesse illinc itinere dierum decem introrsus meridiem uersus: ipsum tamen subesse maiori principi, id est Regi Mellis, qui magnus Imperator Nebeorum dicebatur. Adiecit tamen, non esse longe à litore fluminis utrinque regulos complusculos, in quorum cōtubernium & necessitudinem mox, si libeat, sua opera reciperemur: & in primis pollicebatur id se nauaturū apud regulum Batimausam: quoniam iam intelligebat nos & probos & comes uiros esse. Hanc igitur uiri huius nobis conceptam opinionē gratam habuimus supra modum, eumque è nostris adnumerauimus in celoce receptum protinus, & tandē nauigando deuenimus ad eum locum, quem appellant Batimausam, qui nostra sententia abest ab ostio fluminis quadraginta milliaria.

De principe conciliato muneribus nostris,

CAPVT XLII.

Illud est etiam sciendum, quod dum sulcauimus flumen Subsolano uecti sumus: & is locus ubi fecimus ancoras, multo angustior erat ostio fluminis, & mea sententia latitudine milliarium non excedit, in eumque complusculi fluij exonerant. Vbi itaque applicuimus ad id loci, decreuimus mancipium nostrum (quo interprete utebamur) cum Nigrita, quem prius conciliauerāt nobis munera & blanditiæ, ad principem mittere Batimausam, quē perpulchro munere donauimus. Id erat munus tunica quædam sericea, contexta more maurico: nos tunicam interiorem appellamus, siue camisiā: institui musque Turcimanum, ut munus his uerbis exornaret. Nos, uidelicet, huc contendisse, ut fœdus & necessitudinem eximiam nomine regis Portugalliæ, siue Lusitaniæ secum iniremus, uelleque commercia exercere, ubi sibi complacitum fuisset: & si nostrarum rerum egeret, eis æque ac suis uteretur, nostrum regem nusquam defuturum, ut illi morem gereret usquequaque: aliisque quamplurima adiecit, quæ sciens prætereo, ne surgat opus in Iliada magnam. Profectus est itaque mancipium Nigrita comite: & ut breue faciam, principi nostro nomine cuncta exposuit. Quo effectum est ut maximam cum principe amicitiam conflauerimus, permutauimusque plurima. Dedit enim pro nostris mercimonijs mancipia, & auri quippiam: aurum tamen ibi infra famam nominis reperimus, utpote qui audiueramus regionem huiusmodi scateri auro plurimo. Inuenitur quidem aurum: uerum magni peditur ferè ut apud nos: sciunt rem præclarā esse, licet tum rebus minimis permutent: quæ si à nobis considerentur, sunt profecto uiles: apud eos tamen sunt in pretio nō me-

diocri. Id efficit regionum uiuendi uaria consuetudo, ibi etiam stetit ad dies ferè quindecim. Interea ibant cateruatim Nigritæ ad classem nostram, loco miraculi nostra & nos ducentes: nonnulli ut permutarent sua, alij ut rem non uisam prius conspicerent: accedebant aliqui, ut fusaras uenderent, id est, genus mercis cottonum, & eius filum, & tunicas ex eodem: hæc erant mul-
 tjugi coloris, ut sunt punicei & albicantis, necnon uermiculati coloris. Fere-
 bant & feles propè omne genus: quandoquidem ea regio scatet animalibus
 huiusmodi, uenduntq; pretio uiliori, utputa marchetis decem, non tamen
 ipsa pecunia: ignorant enim omne genus pecuniæ: uerum re quapiam, quæ
 decem marchetorum pretium non excedat pro fele quolibet. Adducebant
 & alia quamplurima, ut sunt pelles felium, & castoreum, & id genus alia: da-
 bant unciam castorei, id est muscati, pro re pretij marchetorum quadragin-
 ta, uel ad summum quinquaginta: non tamen pondere aliquo permutabāt:
 nam omne genus ponderis nesciunt: uerum si res data spectetur, uncia pon-
 dus expleret. Ferebant inter alia cariotas, id est, dactylos palmarum fructus,
 & fructuum genera omnia. Ex his nonnulli syluestres erant, non tamen in-
 suaues: ego tamen his abstinui metu profluuij corporis: soluūt enim mirum
 in modum aluum. Itaque ibat ad nos quotidie frequens hominum turba,
 nec idiomatis unius: uarium erat linguarum genus, nec desinebāt uecti cym-
 bis suis (almadias uocant) ultro citroq; commeare flumen sulcantes, trañcien-
 tes de loco ad locum, modo huc, modo illuc uecti, ut apud nos in quibusdam
 fluminibus est uidere, utputa Lugduni Galliarū urbe in Arari flumine pla-
 cidissimo: uerū omnis eorū nauigatio remigijs absoluitur: his mirum in mo-
 dum stantes naues impellunt: utrinque in puppi plus remigū maior est nu-
 merus, modo hinc, modo illinc, ut medio æque utrinq; librata nauis incedat,
 in neutram partem magis declinans. Stantes itaq; remigant, uel lacertorum
 nullis inhaerentibus remigijs. Verum sic fabricantur remigia: Habent lan-
 ceam longitudinis passus unius & dimidij, in cuius summitate alligant asser-
 culum quendam teretem, uti nos in mensa utimur pro patinis, quum loco
 argenti uel stagni ligna succedunt, frugalitate, uel potius pauperie suadente:
 hoc instrumento nauigant, & quidem citatissime: almadiæ suæ à latere sem-
 per litus haudquaquam deferentes, sinitq; ibi paruorum amnium ostia com-
 plura, quæ exonerant in mare: his se committunt tutius, nec multum ab re-
 gionibus suis recedunt, ne ab suismet Nigritis corripiantur, & captiui facti
 demum pro mancipijs uendantur Christianis. Dum itaque illic mercamur
 cum Nigritis, ægrotare nostri cœperunt febre adrapida & calidissima: propte-
 rea ut nostris consuleremus, protinus illinc soluimus, rursus ad ostium dicti
 fluminis reuertentes.

De syluestri

De syluestribus elephantis, & quomodo capiantur. CAP. XLIII.

DE rebus huius regionis quæ referri possunt à nobis, qui eas uel subieci-
mus oculis, aut a fide non indignis accepimus per id tempus, quo illic
fuius, de fide ipsorū potissimū auspicabimur. Idola igitur summo opere colūt
ritu multiplici, fidē non mediocrē fascinationibus adhibentes: patrant & alia
mnumera dæmone suadente: deum tamen norunt, licet cognitū non obser-
uent: alij Mahumetem spurcissimum uenerantur, & hi ut apud nos Ægy-
ptij populi uagantur extra solum patrium: & in primis apud Mauros de-
gunt: incolæ uero regionem non excedunt suam. Viuunt ut Nigritæ regni
Senegæ prædicti, & ferè eisdem cibus aluntur. Id plus habent, quod orizam
uberius ibi legunt: quoniam in regno Senegæ non nascitur. Vescuntur cani-
bus, quod nusquam alibi comperimus. Vestiuntur cotoninis: at Nigritæ fe-
rè in uniuersum nudi incedunt: nam apud illos maior est cotonorum copia.
Mulieres uniformem habent habitum: prius tamen quàm adolecant, cor-
pora compungunt stigmatibus nonnullis, quæ igne inurunt, ut perpetuo re-
maneant. Notæ huiusmodi præsentant ornatum quendam factum in sindo-
ne opere polymito ex serico contextum, coloris multiplicis. Plaga est ad-
modum torrida: & quanto accedunt magis ad austrum, eo plus sunt exu-
stiores: & cum primis secus flumen calor grassatur eximie ob arborum fre-
quentiam. Nam æstus ubi exhalare nequit, urget magis. Arbores uero ibi
sunt tantæ magnitudinis, ut earum ambitus sit pedum $xvii$. licet eminentia
altitudinis nō quadret magnitudini: non enim altius tolluntur quàm pe-
des xx . cariosæ sunt tamen, & sine senectâ, ut euenit annosis arboribus, si-
ue carie quapiam commaculatæ erant & corrosæ. Aiebant etiam incolæ mul-
to eminentiores arbores in regione huiusmodi esse: faciunt quæ hæ arbores, ut
non difficulter credamus terram illam feracissimam fore: quoniã ubi arbores
adolescunt in tantum incrementum, regio haud dubie non potest esse non
irrigua. Fert etiam hæc regio elephantis, sed syluestres, neq; ibi cicures fiunt
aut domantur, ut alibi gentium. Vidi ego aliquando quatuor ex huiusmodi
nemus egredientes, quos ubi sum è nauì speculatus ego & socij complusculi,
exiliuimus è nauì contendentes ad eos: qui ubi nos conspexere, mox nemori
sele dedidere. Vidi & examinatum elephantum, quem occidi iusserat prin-
ceps quidam dictus Gnumimensa, in gratiam meam. Is princeps accola
est ostij fluminis Gambrae, & profectus est uenatum concomitantibus com-
pluribus Nigritis, biduo ferè continuo. In hoc igitur uenatu oppetit præ-
dictus elephas. Pedites exeunt ad uenationem, arcubus & machæris ar-
mati, & sua arma omnia illinunt ueneno præsentaneo. Nec id uos lateat,
hos populos elephantos in nemoribus uenari, ubi cœni plurimum cernitur.
Nam id genus animalium suapte natura ut sues in cœno uoluntantur creber-
time. Hi itaque Nigritæ pone arbores delitescunt, ac prætereuntibus ele-
phantis

*Velocitas
elephant.*

phantis sagittas & uenabula infigunt, saliantq; miro modo de loco in locū, ab una arbore ad aliam, donec feriant elephantum: qui quum maxima mole prægrauetur, nequit insidiantis ictus uelocissimos deuitare. Si tamen id tentarent in locis apricis & patentibus Nigritæ, in eis potissimum ubi nullæ uisuntur arbores, non euaderent profecto uires elephantorum: quandoquidem nullus hominum tantæ pernicitatis inuenitur, quem mox elephas non comprehendat etiam non currens, sed gradatim incedens: id efficit animalis uasta magnitudo, & ubi usu euenit, ut irato omine elephas in agris patentibus hominem sit consequutus, non euadat quidem: nec aliter lædit quàm promuscide, manum appellant. Hæc itaq; homines corripit circumplexu, & adeo iacit in sublime, ut sæpenumero correpti hoc modo prius essent animam, quàm terram contigerint. Hæc elephantis promuscis non multum ab similibus labro suillo. In hoc differunt, quod huic ea est uolubilis ad nutum, ut modo uibret, modo pro libito retrahat. Id à complusculis Nigritis accepit non efferantur tamen, nisi prouocati: nec hominem lædunt, nisi prior iniuriam intulerit ipse. Vidi ego aliquando illic occisum elephantem perquam mediocrem, cuius dentium amplitudo palmos ternos excedebat: eminebant ad duos palmos: uerum palmus contactus carne maxillæ immergebatur, ut totus occultaretur, ut sunt aliorum radices dentium: & quoniam eorum senectæ dentibus cognoscitur, aiebant argumento dentium amplitudinis seræ despicabilis, ipsum haudquaquã annosum fore, si conferatur alijs proceribus, quorum dentes tantæ sunt magnitudinis, ut uicem postium suppleant, & pro palis sepes muniant, teste Plinio: & ut ipsi referebant, nonnullis eò amplitudinis crescunt dentes, ut duodecim palmorum mensuram excedant: & licet præferim, hunc elephantum, si spectentur cæteri, minime fuisse conspicuum: erat tamen tantæ proceritatis, ut unus plus carniū haberet, quàm tauri quinque nostri. Donauit me igitur hoc elephanto princeps eo pacto, ut tantum carniū assumerem, quantum libuisset, reliquum uero uenatoribus impartirer: quoniam illi in cibatu elephantos gratissimos habebant. Inuitabar propterea identidem ab eis, ut & ego carne huiuscemodii uesceret. Iussi igitur partem animalis concidi in frustra, & ad classē ferri meam, moxque ahenis excoqui subiecto igne. Alij aliam partem torrebant, perinde ut & elixum & tostum comederim: non quidem uoluptatis, quæ nulla erat, sed experientiæ causa, ut iactare possem me aliquando elitauisse eas carnes, quibus conterranei nunquam uesci consueuere, hæc summa est, carnibus, uidelicet, huiusmodi me minime delectatum fuisse. Insuavis est gustu & asperrima, duraque nimium. Tuli etiam ad classē promuscidis partem, id est manus elephantis: euulsi etiam ab eo pilos, qui nigricabant, & quasi duorum palmorum mensuram excedebant, erantq; amplitudinis haud contemnendæ. Hos igitur, & carnis nonnihil in Hispaniam detuli, &

tuli, & omnibus principem Don Hurich prænomīnatum donauī, qui hac omnia loco præclari muneris excepit, ueluti rem nouam, & hominibus regionis illius hætenus incognitam: nam hunc principē delectabant eximie, quæ ab remotioribus partibus orbis deferebantur: & in primis obseruabat uir princeps, ut earum rerum fieret particeps, quæ opera sua & diligentia cōperta fuissent.

De tibijs elephantis, & cabalino pisce,

CAPVT XLIIII.

NOueritis igitur, elephantī pedem teretem esse instar pedis equi, obrotundum circumquaque, uerum ex callo nigerrimo amplissimoq̃, inq̃ pedis callo unguæ quinæ in una parte pedis: ea, uidelicet, quæ proximior est plantæ: nam singulæ unguæ grossoni argentei mensuram haud excedunt: licet parui elephantis occisi pes esset: uerum planta pedis eius unius palmi & medijs excedebat latitudinem; pro quadrata qualibet parte: quoniam, ut præfeci, pedes habent obrotundos, ut sunt apud nos lignei asserculi, quibus in mensa uiri frugi utuntur: Galli transciū, nos talieros siue orbis appellamus. Donauit me præfatus Nigritarum princeps pede elephantis alio, cuius planta mensuram trium palmorum superabat: id eomet sum metitus astantibus complusculis, eademq̃ latitudinem omni ex parte habebat. Donauit igitur principem rursus hoc pede, & dente palmorum duodecim, mire à natura exornato. Hæc itaque omnia princeps prædictus ceu rem præclaram mulieri ducissæ Burgundiæ dono dedit. Nec est quòd credant aliqui elephatum non habere plicatiles tibias: quoniam falluntur plurimum: nam plicant genua ut cætera animalia, & pro libito humi se prosternunt, & surgunt quum libuerit, contra quorundam opinionem. Flumen itaque Gambriæ, & eius regionis complures omnes calcatricem nutriunt, & in primis piscem miræ naturæ, instar uituli marini, ni caput equinum haberet. In hoc tamen uitulum marinum imitatur, quòd, uidelicet, modo aquaticum, terrestre modo est animal, utroque elemento uiuens: uastum corpus habet, ut bos foemina quæpiam: licet crura sint multo graciliora: bisulcos habet pedes, & ut dictum est, caput non absimile equo: dentes duos habet, hinc & hinc proeminentes, ut est uidere in apris: suntq̃ hi dentes tantæ magnitudinis, ut duorum palmorum impleant mensuram. Egreditur interdum hoc animal flumen & terras petit, ut quadrupedia: nec alibi quàm hic huiuscemodi piscis inuenitur. Apud eosdem Nigritas reperiuntur uespertiliones & noctuæ magnitudinis trium palmorum, & multiplicia uitiorum genera, quæ præsertim à nostris non mediocriter differunt. Sunt & innumeri psitaci, & pisces complusculi nostris prorsus absimiles cum gustu, tum etiam forma: in cibatu tamen haud insuaues.

De flumine

Effecit igitur nostrorum aduersa ualetudo, sicuti retuli in superioribus, ut operæpretium fuerit mox ab regione principis Batrinense abire: quare illinc soluentes, breui flumen euasimus. Quū igitur superauissemus flumen dictum, & annonæ omne genus plurimum nobiscum haberemus, uisum est fore laudabile, si ultra dictum flumen uela faceremus: ad id accedebat maior solito securitas, utpote qui ternas naues habebamus: & dum hæc tractamus, quadam die circiter diei horam tertiam uela dedimus felicibus uentis: quia uero uix euaseramus sinum Gambrae, & ab ea parte cōtinentis, qua dominatur Notus siue Auster, mare sæuiebat magis, nos Occidentem uersus Zephyro prouehabamur abeuntes à continente: terra tamen quam deseruimus, erat æqualis admodum, & innumeris scatebat arboribus: uerum ubi altum tenuere rates, mox apparuit angelus quem dicta terra faciebat, haudquaquam dignum memoratu, quum in eo nihil foret cōspicui: & id pro comperito habuimus: illico ultra dictam frontē instar anguli omnis litoralis plaga nobis sese uno intuitu præsentabat. Nauigabamus igitur discedentes ab ea quantum poteramus: quoniã allatrabat eam undabundum ac atrox mare introrsus ad quatuor milliaria. Certiores de hac re nos reddebant duo homines in prora speculæ fungentes officio, nec nō alius in celso nauis malo, qui prædicebat scopulos, & alia discrimina maritima, ut sunt breuia & syrtes, & in mari terras ab aquis desertas aliquando, sicas appellamus. Interdiu solum adnauigabamus, uix uela facientes, ne in scopulos incideremus nolentes, noctu semper pauentes custodem habebamus uigilem: ibant nostræ celoces continenter, id est, mox post alteram altera, iactis sortibus, quis præcedere deberet: nam quisq; alium præmittere uoluisset: uerum ne quis ferret grauatim frequentius quàm cæteri subire pericula, alternatim id præcedendi officiū nauabamus. Igitur à latere regionis prædictæ iter facientes, ita tamen ut terram conspiciamur usquequaque, die tertio postquam illinc solueramus, peruenimus ad ostium fluminis cuiusdam non mediocri, quod patebat quingentis ferè passibus: & procedentes quasi ad occidentem mox reperimus paruum sinum quendam: ubi ancoras iecimus, quum iam aduersperauisset. Quum uero illuxit, uela dantes uentis, dum in sinuamur nonnihil cedētib; terris, ecce ostium alterius fluminis, quod magnitudine cum illo Gambrae fluuio propè contendebar: in cuius ripis utrinque arbores conspiciebantur innumeræ: & quoniam uisa est plaga ferax, illi appropinquare decreuimus. Ostio igitur applicuimus, & quisq; nostrum cymbas emisit suas, necnon & Turcimanos, qui & interpretis & exploratoris uices supplebant aliquando, prout & tempus & loca exigebant. Hos igitur emisimus, ut terram & mores hominum ac flumina, & si quid ultra dignum erat scitu, explorantes nobis referrent. Profecti igitur, & dicta exequentes rediere: id noui afferentes, flumen, uidelicet, uo-
cari

eari Ra, ditionem esse principis Casamansæ Nigritæ qui interiora fluminis incolebat ad triginta miliaria: uerum principem domo per id tempus abesse, & bello uacare cōtra uicinum regulum. His itaq; cognitis, die sequenti illinc abiimus. Nec præteribo sinum hunc Casamansæ abesse à sinu Gambraë ad leucas ferè xxv. quæ miliaria centum efficiunt.

De fluminibus ibidem repertis, & gentibus, CAP. XLVI.

QUUM à flumine memorato recessissemus, litori semper inhærentes, ad quoddam caput deuenimus, nostra sententia à prædicto flumine distans miliaria xx. & id caput eminentius est nōnihil si terræ circumadiacenti conferatur. & quoniam in fronte præferebat terram rubram, Caput rubrum nuncupauimus: & rursus superato Capite, nauigātes deuenimus ad ostium alius fluminis, patens nostro iudicio iactu arcus, quod prætereuntes ibi nihil immorati, sinum sanctæ Annæ appellauimus, & persequuti iter nostrum, peruenimus ad flumen aliud haud impar illi sanctæ Annæ, & hoc sinū nuncupauimus sancti Domini. Is abest à Capite rubro miliaria ferè lx. Illuc abeuntes nauigādo semper à latere post unius diei nauigationē deuenimus ad uastissimum cuiusdam ingentissimi fluuij ostium, quod primo cōspectu censuimus sinum esse quēpiam. Verum quoniā altrinsecus conspiciabantur arbores innumeræ Austrū uersus præsertim, flumen esse cognouimus: nam ostium fluminis patebat ferè miliaria xx. Triuimus igitur tempus trañciēdo dictum flumen, & ad ulteriorem ripam deuenimus: mox apparere insulæ quædam. Deceuimus propterea illinc prius haudquaq; soluere, quàm de regione comperti aliquid habuissemus. lactis itaq; ancoris, stationem inibi fecimus nostram: & ecce sequenti mane almadiæ duæ ad nos citatissimo gradu contendebant, quas ut uidimus, pauere cœpimus, & reassumptis animis, ad arma concursus est, ut si forte uenissent uim illaturi, non inermes deprehenderemur: non prius tamen appropinquauere nobis, q̄ erecta hasta quapiā, cui adligauerant sindonem albā, ut securitatē accedendi peterent. Signo huiusmodi hoc uiso, & nos idem dedimus concordiaë signū: quo cōspecto Barbari accessere propius, & in primis maior almadiā celoci meæ appropinquat, nosq; lumina nūcq; deflectentes cōtuebantur, uiros albos admirati, nauesq; nostras mirari non desinebāt, malumq; & antemnā, res illis incognitas cōspectabant propè stupidi. Quare percupidus ego noscere gentem, & ad mutua colloquia descendere, monui mancipia nostra, ut compellarent hos Nigritas. Verum lusere operam loquendo, quoniam nusquam nostrā linguam intellexere, minusq; nos ipsi eos intellexeramus: quod summo opere displicuit. Illinc igitur soluimus, ubi sciuimus nos terere incassum tempus: deceuimus cōducibilis fore, si gradū referentes ultra nō progredieremur: quandoquidē quanto magis ultiores plagas adiuissemus, tanto minus eorum idiomatis capaces eramus, nullaq; cōmercia sperabamus, ubi sermonis mutui copia nō dabatur,

e dabatur,

dabatur, reluctantante natura. Hæsit itaq; cordi nobis regredi, & lares patrios repetere: non prius tamen illinc abiuiimus, quàm merces nonnullas commutauerimus biduo in ostio fluminis commorati. Vidimus etiam ibi Septentrionem propè terram cõtigere, adeò deprimebatur. Deprehendimus etiam ibi naturæ quædam pugnancia, quæ nusquam comperimus, ubi Christiani degunt, aquam, uidelicet, crescentem, decrescientemq; decremento, actuq; imparibus. Nam Venetijs & alibi gentiũ, mare flat horis sex, & in totidem reflat, id est, crescit & decrescit paribus spatijs. Illic uero increscit mare horis quatuor, & idem decrescit horis octo, idq; fit impetu tanto, ut non sit satis existimare an res credulitatem omnem superet, adeoq; mare sæuiebat, ut tribus ancoris iactis, ex prora irreuocabili ferè pondere, ne sic naues sisti satis poterāt: & usu aliquando euenit, ut atrox tempestas eò discriminis nos adduxerit, ut ui coacti fuerimus uela facere non sine discrimine uitæ, quoniam maior feruor & æstus procellosi maris erat quàm uis uentorum.

Quomodo illinc soluimus ob id quòd idioma nesciebamus,

CAPVT XLVII.

Abiuiimus itaq; ab ostio huius uasti fluminis, ut rediremus Hispaniam, iter facientes per has insulas, quæ à cõtinente per miliaria fere triginta absunt, hæ enim sunt numero quatuor: duæ maiores incoluntur à Nigritis, solæ sunt non inæqualis, nec eminentis: uerum depressi admodum, inq; eis arbores magnæ proceritatis: nulla etiam ibi sermonis commercia fuere, quia alter alterum haud intelligebat. Inde igitur soluentes, uersus patriam contendebamus, quò deo miserante breui peruenimus laboribus innumeris superatis.

LIBER SECVNDVS NAVIGATIONIS

EX VLISBONA VSQVE CALECHVT, TRADV-
ctus ex idiomate Lusitano, in Ita-
licum sermonem.

CAPVT XLVIII.

VIC QUID ego uidi accepiq; ab alijs per id tempus, quo eas partes adiuui, id totum retuli in superiore tractatu: uerũ post me easdem partes adiuere complusculi, & comprimis Portugallenses, qui orbis explorandi causa ab eorum rege ex composito missi fuere: nam fato iam functus, suo principi infanti Don Hurico rex Lusitaniæ celoces duas expediuit, duce Petro Sinzia alumno præfati principis: huic princeps iussit ut totum latus Nigritarum excurreret, & nouas regiones adiret. Hunc igitur Petrum classis præfectum concomitatus est adolescens quidã, cum quo mecum
maxima

maxima intercedit amicitia, quicq̃ dum peragraui easdem partes, amanuensis meus fuit. Quum itaq̃ redirent præfata celoces, ego Aloysius Cadamustus concesseram eò loci, qui dicitur Lachus, non longe à Sacro promontorio Lusitaniæ, aliter dicitur Caput sancti Vincētij. Dum igitur illic agerem, ecce dictus Petrus præfectus classis & amicus ille meus diuerterunt in ædes meas, qui abs me amice excepti, omnem suam nauigationem sedulo exposuere, locaq̃, & quibus nomina indidissent haud reticuerunt, explicantes singula ex ordine, prout in sequētibus mox colliquescet, & in primis sunt orsi à sinu magno, quem nos adiueramus. Primo loco itaq̃ dictus amicus referebat se lustrauisse duas memoratas magnas insulas, quas cultas esse adseuerabat, & in primis ad alterā illarum propius accedentes, cum incolis Nigritis colloquuti sunt, licet alterum alter haud intellexerit: uisere tamen eorū domos, quæ sunt mapalia, id est, ex paleis humiles casæ, pastorales domos appellamus, inibiçq̃ colossos & statuas ligneas idolorum comperere, quibus satis ac super cognouere eos idolorum seruituti esse addictos. Vbi igitur nihil consequi ab eis potuerit linguæ difficultate, illinc abiure iter suum persequuti à latere semper, donec deuenere ad ostium cuiusdam magni fluminis, quod, ut aiebant, patebat longitudine trium uel quatuor milliariū, aiuntçq̃ dictum flumen abesse à sinu magno, cuius meminimus, milliaria ferè quinquaginta, per latus semp̃: adfirmabatçq̃ dictū sinum uocari de nomine cuiusdā reguli dicti Besegne, cuius regio adiacet dicto fluminis ostio. Deniq̃ abiuius à fluminis prædicti ostio, à latere semper maria sulcantes, quoad peruenimus ad quoddā Caput, quod Verge appellant, cuius plaga asperatur montibus, nō tamen multum attollitur, distatçq̃ eorum sententia, flumen prædictum à Capite huiusmodi milliaria ferè centum & quadraginta. Suntçq̃ in his montibus arbores propè innumeræ, sua uiriditate uoluptatem contuentibus etiam eminus afferentes: proceræ igitur sunt, & conspicuæ admodum.

De Capite Sagres, & alijs tribus, ac de nominibus ingentiū fluminū,

CAPVT XLIX.

Superuere igitur dictum Caput Verge, à latere semper nauigantes itinere milliarium lxxx. Et ecce aliud Caput apparuit eminentius eis omnibus, quæ unquam uiderant ipsi: nam tollitur in sublime supra omnem æstimationem, & acuminatur instar adamantis, scatetçq̃ multijugis arboribus, huic nomen indidere Sagres, in memoriam eius arcis, quam in fronte promontorij Sacri princeps infans beatæ memoriæ condi iussit, quā appellauit, Sagren. Hanc Lusitani Caput Sagres de Signea appellāt, addebantçq̃ naucleri memoratos populos idolorum latriæ plurimum uacare, argumēto imaginum lignearum, quas colunt impense, nec prius discumbunt cibum sumpturi, quam dapes obtulerint suis idolis. Sunt nigri, & ferro candēte notas & stigmata inurunt corpori, præsertim in fronte: hi tamen citius in subcinericiū

colorem inclinant quam in nigrum : pro subligarijs quibus pudenda conte-
 gunt, libris utuntur arborum, cætera sunt nudî, arma habêt nulla, quia ferro
 carent. Viuunt oriza, melle ac leguminibus, fabis, uidelicet, & fasilis nostris
 non ab similibus, licet elegantioribus, carnibus uescuntur uaccarû caprarûq̃:
 non tamen ad satietatem, quoniam nec huiusmodi abundant. Et ultra dictû
 Caput aiunt esse duas insulas perquã mediocres ob angustiam illarû incul-
 tas: altera illinc milliaria sex, altera octo distat, scatêt tamen arboribus: habent
 etiam illius fluminis accolæ almadias quasdam instar nostrarum maximas,
 his maria sulcant, hæ enim sunt triginta uel quãdraginta hominum capaces:
 stantes remigant, ut præfecimus : aures habent circunquaq̃ terebratas for-
 mine multiplici. In his foraminibus appendût annulos aureos, ut olim mar-
 garitas Ægyptij: ferunt etiam appensos annulos naribus, quos haudquaquã
 detrahunt, nisi cibum sumpturi. Itidem agunt & fœminæ: id plus habêt mu-
 lieres principum & optimatum, quòd perforata circunferunt labra, inq̃ eis
 condalia, annulorum genus, ut alij Mauri gerunt, adimuntq̃ pro arbitrio, &
 id est, principatus uel magnæ claritudinis specimen præclarû. Ultra dictum
 Caput Sagres ad milliaria ferè xl. iuenitur alius sinus dictus nomine sanctus
 Vincentius, cuius ostium patet ferè milliaria quinquaginta, secus latus præ-
 dictum. Est alter sinus dictus Viridis, magnitudine excedit sinû sancti Vin-
 centij. His fluminibus & sinibus indidere nomina Lusitani nautæ, quos rex
 Portugalliæ eò miserat explorãdi orbis gratia. Regio est tota implicata mon-
 tibus, unde & amnes, & parua flumina compluscula deriuantur, reddûtq̃ ir-
 riguam terram, nec peragratu est difficilis. Ultra dictum sinum Viridem ad
 milliaria circiter cc. & quatuor aliud Caput apparet, quod Lætum appellarût,
 ob apricitatem regionis, quæ à dicto Capite auspiciatur. Post hoc caput mons
 est eminentissimus, totus arboribus cõsitus iugiter uirêtibus. Superato dicto
 monte introrsus mare ad octo milliaria uisuntur insulæ quædam parua, qua-
 rum maior ambitu patet milliaria quasi duodecim, hanc Syluestrem appella-
 runt, montem Leonem dixere: huic succedit ima, sed patens regio tota hare-
 nis strata, ut plerunq̃ in litore maris est propter fluxum & refluxum iacta-
 bundi sali. Quum uero præterieris montana Leonis, mox fluuius labitur
 ingens, cuius ostiû circuitu patet miliaribus fere tribus: fluuiû Rubrum ap-
 pellarunt, ducti hoc argumento, quòd terra erat rubra, & in eundem colo-
 rem aquæ, quæ solêt esse cœrulei coloris, inclinabãt: huic flumini adiacet pro-
 montorium, quod de nomine fluminis nuncuparunt, eisdẽ moti causis. Con-
 tra autem dictum promontorium uisuntur duæ insulæ pari nomine nuncu-
 patæ, & inde Septentrio uisitur, nõ plus distans à mari quàm hominis men-
 sura, adeò ut uideatur contingere aquas. Distat autem ostium prædicti Ru-
 bri fluminis ab hac insula milliaria quasi decem. Superato môte Rubro, tel-
 lus se sinuat admodum aquis impellentibus, & fluuius ingens, quem appel-
 larunt

larunt sinum sanctæ Mariæ niuis, quoniam ea die quæ est uirgini beatæ celebris, quia in exortu canis, quum candens sidus dominatur plurimum, conspectæ fuere niues. Fluuius huiusmodi repertus est. Ab altera parte fluminis est frons quædam è regione, cuius paulum introrsus mare est quædam insula, ubi mare harenâ emittit, & efficit breuia innumera, estq; procellosum admodum, ob montes adiacentes, & exonerantes in id fluuios, propterea insulam dixerunt Scamnorum, quoniam sic egestæ harenæ referunt scamna, & abacos, ut dictum est abunde superius. Ultra dictam insulam eminet Caput magnum, cui nomen diuæ Annæ indidere, quoniã ea die est repertû. Abest autem promontorium huiusmodi à dicta insula miliaribus xxiiij.

De flumine Palmarum, & alijs compluribus,

CAPVT L.

Ultra itaq; dictum flumen sanctæ Annæ ad miliaria ferè lxx. per latus inuenitur aliud flumen, cui ob copiam palmarum nomen à palmis inditum est: ostium autem huius fluminis licet uaste pateat, est tamen repletum harenis, & breuijs, quæ quasi inaccessum ipsum faciunt, quoniam nõ superatur absque magno discrimine. Item abest Caput sanctæ Annæ ab hoc flumine miliaribus propè lxx. totumq; litus est aridû, & nullius ferax, licet pateat plurimum. Ibi etiam inuenere aliud flumen, quod appellarunt Sinum fluminum, argumêto, quòd quando repertum est id flumen, conspexere innumeros amnes, & aquarum decursus incolarum arte factos. Supra dictum flumen ad miliaria xxiiij. per litus semper, caput quoddã inuenitur, & in mare multû emînens, inq; eo mons peraltus: hoc promontoriû appellarunt Caput montis. Ultra quod progrediendo ad sex miliaria, inuenitur aliud paruum Caput, neq; emînens, & in eo paruus admodû mons, quem Cortesium nominarunt. Ibi igitur collucentes ignes quamplurimos uidere, præsertim super arbores, & in litore uasto: nam hos accenderant incolæ regionis, ut emînus nos ueluti è specula conspicerent: erant enim illis nostra nauigia hæcenus incognita. Superato dicto Capite, secus litus nemus condensissimû conspicitur, cuius arbores maris aquas obumbrât, adeo ipsi mari adiacent. Post hoc nemus apparuere quædam almadiæ, & in qualibet illarum uiri tres nudî, qui pro armis clauas quasdam gerebant: nam hæ clauæ referebât suo modo tela: habebât etiam cultellos paruos in manu, & clypeos duos, arcus uero tres. Hi igitur celoci appropinquauere, auribus & naribus perforatis, alij habebant dentium humanorum torquem collo dependêtem: hos compellere & alloqui uarijs interpretantibus mancipijs cœpimus: uerû licet Turcimanni nostri forent Nigritæ, & uarias nossent linguas, nusquam tamen cõsequi potuere, ut mutuo se intelligerent, & quamuis alter alterum intelligere nequie- rit, tres tamen ex illis ingressi sunt nostras celoces, quorum unum cœpimus

ducendum ad principem, quoniam rex iusserat, ut quoties euenisset, ut ultra
 progredi nauigando complacitum nobis non foret, ex ultima regione quam
 adiuissimus, uirum quempiam uel amore abduceremus. Ut itaque dicto
 principis pareremus, hunc uirum abduximus Vlisbonam, quem alloquutus est
 mancipiorum Nigritarum genus multiplex. Sunt enim Vlisbonæ propè ex
 omni genere mortales cõplusculi: propterea sperabat princeps se abductum
 uirum per diuersa mancipia posse de rebus nouis percunctari. Quum igitur
 tentassent omne genus linguarum, ut captum Nigritam intelligerent, uicis-
 simq; intelligerentur, nullus unquam est id consequutus, præter sceminam
 Nigritam, quæ addicta erat seruituti cuiusdam patricij Vlisbonensis. Hæc
 itaque uirum huiusmodi intellexit, & mutuo fruebantur colloquio: nec est
 consequuta decus huiusmodi idiomate proprio, uidelicet, patrio, uerum lin-
 gua quadam media, quam uterque probe callebat. Igitur interprete scemina
 huiusmodi nihil noui habuimus, præter id, quod in ea regione unde abdu-
 xeramus uirum hunc, unicornes uiui reperiébantur, & aliæ res quamplurimæ.
 Quare quum dictus princeps hominem domi tantisper habuisset, donec uir
 edoctus est res regni sui præclaras: denique decreuit eum missum facere,
 prius datis homini nonnullis muneribus, quæ ipse petierat. Expedita itaque
 celoce iussu principis, hic Nigrita patriæ restitutus est honorificentissime.
 Ultra igitur hunc locum unde abduxeramus uirum huiusmodi, nemo est
 adhuc progressus usque ad eum diem quo ego solui ab Hispania, qui fuit
 m. ccccxciii. mensis februarij primus. Cæterum nemori prædicto no-
 men est inditum sanctæ Mariæ finis. Nec id prætermiserim, quod die septi-
 ma dum redirem secus litus nauigans, uidi Caput Album, quo postera die
 superato circiter meridiem in mari apparuit belua immanissima, habens ef-
 figiem piscis, quæ in nos gradu citatissimo contendebat: hæc à nobis in prora
 existentibus conspecta est illico, quam ut uidimus, cœpimus trepidare, quip-
 pe qui uastiorẽ nusquam uideramus. Ibat igitur belua huiusmodi tanto
 impetu ac fragore, celfo ue capite, ut nos perterrefaceret plurimum: quare in
 re subita præsentaneum cœpimus consilium: decreuimus propterea nobis fu-
 ga consulere. Datis itaque uento uelis quàm celerius potuimus, altum pe-
 tentes, euasimus discrimen deo fauente. Præuentus est ergo piscis huiusmo-
 di spatio unius milliarij: nec propius accessit: tunc est à nobis conspectus ad
 regulam, nam diligentius formam beluæ considerauimus. Quum enim ca-
 put supra aquam efferebat, uidebatur alas quasdam habere instar alarum
 molendini, quod uento circumagitur, ubi non adest aquarũ copia. Ob id, no-
 stra sententia, uisa est belua nõ minor liburnicis, id est, galleis nostris. Quam
 ob rem Hispani omnes qui assueuere magnis nauigationibus, fatebãtur in-
 genue, nunquam uidisse atrociorẽ uastiorẽ ue beluam, quam tãtopere for-
 midauissent,

1 Feb-1493

midauissent: licet innumeras uidissent balenas: confessione igitur eorum hæc belua balenam superat magnitudine.

De digressu & regressu Lusitanarum nauium,

CAPVT LI.

NAues igitur quas misit serenissimus rex Portugallia, hæc fuere, primo tres, quarum duæ doliorum xc. capaces erant, baloneros appellant, alia uero doliorum L. postremo nauem onerariam mediocrem, quæ annonam omne genus uehebat. Hæc igitur omnes ferebant homines supra centum & octuaginta. Soluere enim ab Vlisbona nona Iulij, M. CCCCXCVII. duce Vasco de Ghimam. Decima uero Iulij M. CCCCXCIX. nauis quæ tulerat dolia L. Vlisbonam redijt: præfectus uero classis ad quandam insulam Capi tis uiridis applicuit, ut germanum suum, qui graui agritudine afflictabatur, in terram exponeret. Altera nauis retenta doliorum xc. capace, aliam uero combussit uirorum penuria, & alteram quæ uehebat annonam, rogo demandauit, quoniam etiam digressuri domi decreuerant, ut ea non rediret.

De Melindæ regno, & de urbe Calechut, ac alijs complu-
ribus locis,

CAP. LII.

QUum itaq; rediremus domum, erant nobiscum homines circiter quinquaginta quinque, qui multiplici genere morborum afflictabantur: alijs & ora, & fauces morbus corripuerat, aliorum crura ac genua, tabe, sanie, uel adrapido dolore labefactauerat iugis agritudo. Nouas igitur regiones plus solito adiuuamus ad leucas ferè octingentas. Ultra uero compertam regionem, ubi Caput bonæ spei usque ad cognitam plagam tempore regis Don Ioan. superaruntq; dictum Caput spei leucis ferè sexcentum, à latere semper populi sunt Nigrity: & peractis dictis sexcentum leucis, mox apparuit flumen ingens, cuius in ostio est frequens uicus Nigritarum, qui quasi eis Mauris subiunguntur, qui introrsus degunt, Nigritis bella inferunt assidue. Dictum flumen auro scatet ingentissimo, ut referebant accolæ fluuij: rogabant nos propterea, ut illic nouam lunam opperiremur, & pro mora pollicebantur auri plurimum. At præfectus classis sistere gradum noluit, sed progredi celertime cupiebat. Progressi itaque ad leucas trecentas quinquaginta, nacti sumus urbem circumdatam muro, cultamq; à populis, Indis haudquaquam absimilibus, domus ibi ex lateribus & calce pulcherrimæ, ritu Maurico. Appulimus tandem his oris, & à rege Mauro perbenigne excepti sumus, à quo cõsequuti fuimus itineris ducem, pilotum appellant. Traiecturi eramus sinu quendam, cuius naturam ignorabamus: urbs Melindæ appellatur, in ingressu ostij sinus sita est, quæ sinu altrinsecus Mauri inumeri uicatum accolunt. Is igitur

e 4

pilotus

Vasco de Gama

1497

1499

pilotus linguam Italicam probe nouerat. Superauimus igitur sinum traiectu leucarum septingentarum: & tandem deuenimus ad urbem Christianorum pergrandem, quæ magnitudine superat Vlisbonam, Calechut appellant, cuius sinus frequens est urbibus, & oppidis Maurorum: & in capite sinus sunt quædam angustia maris, ut dicimus strictum Romania. Superatis his angustijs, aliud mare occurrit, id est, sinus, mare Erythræum appellat, siue Arabicum: & ab hoc latere domus scelestissimi Mahumetis abest itinere *Mecha* trium dierum, Mecha dicitur, ubi arca Mahumetis, & ibi præclara ciuitas, à Mauris culta, & mea sententia, is est sinus Arabicus, in quem, ut meminit Plinius, Alexandri magni & Romanorum arma penetrauerunt, & Romano tandem paruic imperio.

De situ urbis Calechut, & de moribus regis, & de eius
regia, CAP. LIII.

ET ut reuertar descripturus urbem Christianorum Calechut, Vlisbona maiorem esse noueritis. Hæc igitur colitur ab Indis Christianis, qui in eum colorem inclinant, qui est inter nigrum & album, Bigas appellant: ibi templa complura, & tintinnabula: uerum sacerdotibus & cultu diuino carèt, tantum in suis delubris uisuntur: uasa quædam cum aquis, cum etiam balsamo plena, omniq; triennio immersi flumine quodam baptizantur. Is fluiuius præterluit urbem, ubi templa ex lateritijs coctilibus calcæq; fabricata conspiciuntur more Maurico. Diuisas uidebis urbes per uicos & angiportus, ut mos est in Italia, stratas nos appellamus, Galli ruas. Huius urbis regi incredibilis seruitus exhibetur à subditis, uiuit more regio ac sublimi fastu, longum seruorum ordinem post se trahens: admissionales, & ædituos ac cubicularios habet quamplurimos, regiamq; pulcherrimam. Verum rex urbe aberat, quum præfectus classis nostræ appulit portum Calechut: qui ubi de eius appulsu certior est factus, mox illinc soluit, agebat in quodam oppido, quod distat à Calechut quinque uel sex leucis. Rediit igitur Calechut uiris ferè quinquaginta concomitantibus: & demum triduo transacto, iussit accersiri præfectum classis nostræ: quem ubi terram tenuit, illico exceperunt hominum quinque millia, & ad regiam deduxere principis, uiris duodecim comitatum: cuius fores obseruabant æditui decem, clauas gestantes ex argento faberrime factas. Deinde peruenere ad cubiculum regis, ubi rex iacebat in lecto imo, qui sic condecorabatur: primo totum cubiculum stratum erat uiridi serico, uillosoque, uelutum appellant: at eius parietes cooperiebantur serico multiplicis coloris ritu Damasceno contexto: cubile uero instratum erat stragulo albicante, uerum aureis filis intertexto, conopeoque ditissimo inumbrabatur. Tum rex lecto sic est orsus ab imo, qui mortales forent, quò nam peterent, auide percunctatus. At nostræ classis præfectus, O rex

Velutum

rex

rex, inquit, Christianorum mos est, ut quum principem princeps per inter-
nuntium alloquitur, prius non promat legatus sui principis mentem, quàm
astantes paululum secesserint: tunc rex innuit suis, ut parumper secederent:
moxq; præfectus classis regem his dictis alloquitur, Regem, uidelicet, Portu-
gallia iam pridè compertum habuisse, quanti facundus foret, utpote rex cel-
situdinis immensæ, ac Christiani nominis non contemptor, cupiebat propte-
rea enixe in eius amicitiam, & necessitudinem recipi, si pacis & concordia fur-
pererit locus quispiam: & quod in huius rei certius argumentum, per suū le-
gatum condigne eum saluere iubeat, ut Christiani reges seruant, ut mutuis
consalutationibus apprime gaudeant. Rex itaq; legationem, & regis consalu-
tationem perquam humane excepit, iussitq; uni è summatibus locupletiori-
bus, ut præfectum nostræ classis honorifice domi exciperet, monuitq; ducē,
ut sereno animo conquiesceret.

De aromatibus & moribus Calechut, CAP. LIII.

In hac itaque urbe Calechut uisuntur ditissimi mercatores, innumeriq; hi
sunt qui regē tum muneribus tum ingenio sibi conciliant, & fere pro libito
gubernant cuncta. Habēt propterea Moscheam in foro, & ibi cōmercia exer-
cent sua, plerunq; sunt Mauri, uiri acres & exerciti mercimonij. In urbē itaq;
Calechut comportant aromata ferè omne genus, uidelicet, cinamum, piper,
gariophyllum, zinziberim, thus, lachā. Sunt & syluæ sandali cōdensissimæ:
non tamen huiusmodi aromatum genera ibi nascuntur: sed fere undequaq;
importantur, ab insula præsertim, quæ abest ab urbe Calechut leucis dx. à
continente autem leuca una, in eodem latere ubi sita est urbs Calechut: eò
itur terrestri itinere xx. dierum spatio: incolitur à Mauris, neque Christianis:
Mauri dominantur, & inde plura aromata Calechut exportantur, quoniam
ibi est emporium, & eorum statio: potior illorum moneta appellatur saraffi
ex auro obryzo defecatoq;: hāc cudit Soldanus Syriæ dominus, pondere no-
stri nummi aurei, eam grānis binis excedunt saraffi: & ibi Venetorum, & Ge-
nuensium aurei expenduntur, & moneta parua argentea, quam cudere Sol-
danū arbitrantur. Ibi etiam sunt panni ex serico omniū generū, cocco aliq, aliq;
Tyrio, purpura, uel buccino infecti: ibi etiā uidebis byssinū, id est, coccum Ty-
rio infectum, & id genus cōplura sunt, & panni auro intertexti plurifariā, At-
talici dicuntur: æra aut fabrefacta & stannea uasa plurima comperies. Et ut
tandem finiam, fere ibi nihil desiderāt, quod ad humanū cultū pertineat. Et
hæc mea sententia ex Babylonia Ægypti cōportantur, Cayrū appellant.

De nauibus quæ cauent à magnete, & de pretio aromatum,

CAPVT LV.

Portugallenses in urbe Calechut cōmorati sunt, à die decimonono Maij
usq; in diem xxv. Augusti: & per id tēpus uiderunt innumeras naues, ut
puta supra mille ac d. quæ ultro citroq; cōmeāt cōmerciij gratia, & præsertim
aromatum,

aromatum. Inter has naues quæ magnitudine alias excedit, non est capax ceterorum: earum sunt magnæ quædam, nonnullæ uero paruæ, unum tantum malum habent, id est, arborem: nec nauigant, nisi uentum habeant in puppi, adeoque æstibus maris interturbantur, ut nonnunquam semestri ferè continuo, ut tranquillum fiat mare expectent: submerguntur plurimæ, & miro artificio sunt fabricatæ: sunt tamen debiles, perinde ut armorum pariter ac tormentorum sint impatientes: quæ uero contendunt ad insulas, ut inde comportent aromata omne genus, fundi sunt perquam mediocri, adeo ut paruo ad nauigandum alueo egeant. Aliæ sunt quæ idcirco absque ferro sunt, quoniam uim magnetis pauent: nam is lapis uisitur supra dictas insulas, quæ iter ipsi faciunt. Dum urbi appellere usu uenerit, illarum statio est in terra, in luto tamen. Id enim curant ex composito, ut tutius degant in arido: quum increscit mare, dant operam ut eius æstu naues impellantur in siccum, & ibi tantisper manent, donec finitis commercijs soluere illinc complacitum fuerit: mare ibi crescit & decrescit singulis sex horis, ut apud nos. Visuntur aliquando in sicco naues quingentæ uel 600. quæ res propè est incredibilis. Ponderus cinami, id est, cantarorum quinq; pretium x. aut xij. ducatorum non excedit, si suam monetam consideres, id est, zaraffos, ferè idem pretium erit, ut præfecimus. Vbi uero legitur, minore multo pretio, ut puta sex aureis ponderus uenditur cinami, tantundem uenditur piper, ac gariophyllum: zinziber uero dimidio minus. Lacha autem fere nihili uenditur, id efficit copia ingens, propterea uilipenditur. Itidem sandalium, cuius nemora uisuntur: pro his rebus nihil præter aurum & argentum, aut choralium recipiunt. Merces uero nostras præter linum paruifaciunt. Linum igitur ibi est in pretio: nam nostri nauæ camisas complures pretio non mediocri uendebant permutatione aromatum: licet ibi tela sit perquam subtilis & candida, quæ, ni fallor, Babylo, quæ est urbs Nili, quam Cayrâ appellant, tunc dicitur ut hic. Si soluendum est uestigal, pro centum quinq; soluunt: pretiosos lapides tulere paucos, & eos fere pretij nullius: quoniam, ut uerum fatear, defuit eis aurum & argentum, quibus commercia exercebant. Dicunt etiam subesse aliam causam, quare non tulerint lapides, quod, uidelicet, maiore pretio quam autumauissent uendebantur. Itidem de margaritis aiebant, nos tamen secus credimus: sed nobis persuademus eos perquam uili pretio uendi, licet à Mauris emantur, qui semper plus æquo rem æstimant, proque re una quatuor petunt, procaces nimium: attulere tamen hos lapides, uidelicet, berillos, topazios, zaphyros, adamantes & chrysolitos, aiunt tamen præfectum classis emisse lapides pretiosos complures, argumento quod omne suum argentum cum lapidibus huiusmodi permutauerit, uidelicet, uasa aurea argenteaque cæcata, quæ causa splendidioris apparatus secum tulerat.

De Mecha

De Mecha ubi est arca Mahumetis, & de monte Sinai, &
mari rubro, Cap. LVI.

NAues quæ comportant aromata omnium generum, inibi plerunque eundem sinum prægrandem trañciunt, quem Lusitani superatis illius angustijs cymbis quibusdam, mare Erythræum, id est, rubrum trañciunt: dehinc terrestri itinere ad domum quæ dicitur Mecha, ubi Mahumetis arca uisitur, quæ à litore maris rubri abest introrsus itinere dierum trium. Inde ad Babylonem, id est, Chayrum Nili contendunt, transeunt ad radices montis Sinai, & demum per siccam harenam, ubi turbo quandoq; adeo sæuit pulueris, ut uento puluis agitatus uiatores obruat: ita nonnullæ naues circumeunt totum eum sinum: aliæ fluuium illum, ubi comperere gentes multiplices prope Mauris adiacentes, cum quibus diutina bella agunt. Reperitur etiam in Calechut uinum maluaticum, quod fert Creta, id est, Candia insula: ex Chayro tamen comportatur eò loci. Aiunt etiam quòd nunc anni octuaginta faciunt, quibus nonnulli Christiani albi eò iuere commercij causa: nam hi pileos gerebant in capite albos, oblongosq; ut solent Germani: barba his erat promissa inter nares & os, ut Byzantij mos est aulicis: cætera tonsi, barbasq; huiusmodi mastuchos appellant: hæ ferebant utros loricatedos ferreis loricedos, ac thoracibus, nostris non absimilibus: hastisq; quibusdam utebantur, tormenta etiam habebant, uerum nostris minora: postquam consueuere singulis biennijs semel eò contendere, classem non mediocrem trahentes, utputa nauium xx. aut xxv. Hanc gentem incolæ Calechut adhuc nesciunt, mercesq; præter linum quod deferunt candidum subtilissimumque, nauibus malos quatuor habentibus, ut Hispanæ, exportant aromata: eos igitur ex Germania aduenisse minime arbitramur: nam id haudquaquam nos lateret: uerum plus fidei habet, ut sint Tartari è Roscia profecti, ut referunt quidam, qui crebro arant maria: tamen breui speramus huius rei certiores fieri, interprete Medio piloto, qui secum profectus est, nunc apud præfectum classis captiuum agit: nam nolens nauigat.

Mastuchi

Medius

De cibatu regis Calechut, & eius populis,

CAPVT LVII.

AD dictam urbem Calechut Christianorum magnam uim tritici comportant Mauri suis nauigijs: una die uiuit homo pane ualoris trium quadrinorum, qui tertiam solidi partem complent: panem conficiunt absq; fermento, non habent clibanos, uerum sub cineribus, ut nos aliquando placentas torrent, eumque faciunt in diem: oriza abundat, & bobus, uerum nostris multo minoribus, abundant etiam lacte & butyro, Assyrjs malis, eis que dulcioribus, pomis que omne genus citrinis, alijsq; fructibus mitioribus compluribus: Cariotas habent recentes, & passas, & propè fructus omnium generum. Rex eius urbis ab omni morticino abstinet: nam is

mos

mos inoleuit apud eos, ut ipse rex, ac reliqui aulici & probi fere omnes nihil edant, quod mortem patiatur: nullo ergo animali uestuntur, hoc argumento, quod dominus noster Christus deus omnipotens tulit sententiam in Christiana historia, ut qui mortem intulerit, & ipse pereat, alludētes ad illa uerba: Qui ferit gladio, gladio peribit, uiri potius stolidi cū simplices. At populus in promiscuum & carnibus ac piscibus uestuntur, soluti his curis: non tamen necant bona animalia, ut sunt boues, eosq̄ benedictos dicitant: & quū prætereunt, contingunt manibus, eosq̄ deosculantur, ut nostri simplices deosculantur sanctorum imagines, quum manum ad os referūt deosculando nō alia magis de causa, quā quia ea tetigit imaginem. Verus itaq̄ rex illorum lacte uiuit ac butyro, oriza quoq̄ & alijs compluribus: eundē ritum in cibatu aulici & summates obseruāt. Hic itaq̄ rex arroganti ac superbo fastu recumbit, palmarum succo pro uino utitur. ē uase argēteo bibit, ita tamen ut uas labra non contingat. Suspenso itaq̄ uase, instar crateris uinum demittit guttatim, & ori infundit. Pisces ibi nostris haud sunt absimiles, regio frequens est piscatoribus: maiores equos nostris habēt, uerū Mauri eos nō magni faciūt.

De cognitione Christi quam habent, & de notitia pontificis Romani, CAP. LVIII.

Christiani qui urbem Calechut incolunt equitant elephantes, quoniam ea regio animalibus huiusmodi abundat: quæ ubi mansuescunt facillime, rex cum aliquo contendit trahit secum innumeram peditum multitudinem: nonnulli uero elephantis uecti, regem concomitantur. Rex uero humeris hominum nobilium fertur: uiri pubetenus tantum uestiuntur, cætera usq̄ ad inguina nudi. Veste utuntur cotonina, quoniā eo panno abundant plurimum: utuntur & pannis sericeis, & in primis illustriores: at alij alijs utuntur uestibus, prout patitur illorum census & opulentia. At nobilium uirorum mulieres, etiam supra cincturam carnes uelant telis subtilioribus. Egregiæ uero sceminae usque ad pubem tantum corpora tegunt. Mauri autem more suo uestiti incedunt, cooperti ad talos usque. Abest hæc ciuitas ab Vlisbona leucis millibus & octingentis: quæ ratione subducta, ut leucæ cuilibet datur milliaria quatuor, is numerus leucarum efficiet milliaria quindecies mille & ducenta: tantundem metiri oportet in regressu: quare si pensitatus quis consideret, quanto temporis interuallo id itineris perfici possit, comperiet profecto tantam locorum distantiam metiri non posse citius quā decimo sexto mense. Mauri uero nauatæ ad ultiores regiones duce Septentrione nauigant cum instrumentis quibusdam ligneis, quadrante, uidelicet, & astrolabio. A dextris semper quum sinum Persicum traiciūt, referunt pilotæ illorū. id est, duces itineris, quod ad meridiē supersunt insulæ xi. mille illis inaccessible, quas nō adeunt, quoniā nimium tendunt ad meridiem, adeo ut nō sit tutus accessus.

Pilote

accessus. Forte fortuna hæ sunt, quas nuperrime rex Hispaniarum inuenit. In Calechut habent mediocrem notitiam presbyteri Ioannis, uerum non exercent inuicem commercia, neque consuetudines: quoniam multum abest ipse ab Calechut, introrsus plurimum. Christum credunt natum ex uirgine Maria, neque peccasse unquam, & ab Iudæis cruci affixum, mortuumque, ac Hierosolymis sepultum. Papam uero sciunt Romæ degere: alioquin sanctæ Romanæ ecclesiæ notitiâ haud habent aliam: norunt literas, & sua lingua scribunt.

De aromatibus, ubi nascantur.

CAP. LIX.

Ibi igitur sunt innumeri elephantorum dentes, ac cotonei, saccarique plurimum, & mea sententia quicquid est quo uita carere non possit, eo hæc regio exornatur ditaturque mirum in modum, crediturque uinum fore in pretio, quando quidem eo libenter utuntur Indi Christiani: expetunt etiam oleum admodum. Ibi etiâ eximie iustitia colitur quam alibi gentium: nam si quis furatur aut occidit, ritu Turcarum palo affigitur atrocissime. Qui uero uectigalibus imponere uult, si deprehensus fuerit, totum perdit, mercesque ludit omnes. Inibi rursus inueniuntur unguenta ferè omne genus, ut sunt castoreum, ambra, storax, & id genus alia. Insula uero quæ mittit aromata, Zellum appellatur: ea est ultra Calechut urbem ad leucas ferè c. & LX. ubi oriuntur aromata: at arbores cinami & piperi fert alia insula introrsus continentem. Aiunt etiam circum urbem Calechut nasci piper & cinamum, uerum non ad perfectionem. Gariophylla deferuntur à remotiore plaga: reubarbari ibi plurimum, & aromata minutiora complura. Zinziber in medioterraneis oritur electissimum. Sinus quem præfeci, colitur eximie altrinsecus à Mauris. Post hæc intellexi melius à nonnullis, ipsum tantum à latere uno habitari à Mauris, ab altero uero uersus meridiem in Indis Christianis, eisdemque albis ut nos, in litore maris æque ac in mediterraneis. Is est tritici ferax plurimi, fructuum & carniuum, & propè omnis annonæ. Inde plura ad urbem Calechut deferuntur: nam regio ubi uisitur Calechut, obducta est arenis, habet humum ieiunam: & præsertim tritici & id genus est impatiens. Ibi etiam duo uenti solum flant in æstate, uidelicet, Subsolanus, & hyeme Fauonius, siue Zephyrus: rerum omnium sunt elegantissimi pictores: urbs muro ambitur nullo, uerum domos continenter & in ordine positas, uicosque maurico more habet. Eadem insula quæ fert cinamum, mittit & gemmas absolutissimas.

Zellum

Portus aromatum Soldani,

CAP. LX.

Quo ad res Indas inuentas ab istis quibusdam meis literis reddidi uos certiores sigillatim: post uero superuenit pilotes ille, quem ui ceperant. Is uisus nobis est ex Dalmatia oriundus, tamen reuera erat Iudæus, ortus Alexandria, aut non longe ab ea terrestri itinere: iuuenis admodum Indiam adiuuit, nunc in urbe Calechut uxorem habet & natos. Is dominus erat quatuor nauium: ibat propterea interdum cum classe, & de eius regione mira referebat:

f de diuitijs